

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7. Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Narodna značka mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Grajski trg št. 7. telefon št. 2455, Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1, telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo

JUTRO

Volitve na Poljskem

V nedeljo so bile na Poljskem volitve v sejm in senat. V inozemstvu so vzbujale razmeroma malo pozornosti. S tem, da je opozicija proglasila abstinenco, se je njihov pomen tudi doma na Poljskem občutno zmanjšal, čeprav je bil dosti majhen že sploh ves čas, odkar je bil uveljavljen v letu 1935 novi volilni zakon na osnovi določb nove ustave. Zakaj ta volilni red je takšen, da omogoča političnim strankam skrajno malo uveljavljanja pri volitvah, temveč jih skoro docela onemogoča in jih izločuje iz aktivnosti v političnem zastopstvu.

Po veljavnem volilnem redu postavijo kandidata za poslanska mesta ne morda politične stranke vsaka zase, marveč posebne komisije, sestojče iz zastopnikov in predstavitev raznih institucij, na katerih sestavo ima vlada odločilni vpliv, tako da težko pride za kandidata kdo, ki vladi ne bi bil pogodu. Volilna pravica je potem splošna in glasuje se tajno ter po načelu splošne in enake volilne pravice. Glasovalno pravico za sejmske volitve imajo vsi moški državljani nad 21 let stari, a pasivno pravico nad 30 let stari. V senatskih volitvah se postopa drugače. Tu imenuje eno tretjino sam predsednik, ostali dve tretjini voli prebivalstvo, toda posredno, po posebnih komisijah, v katere volijo glasovalci delegate; tu je aktivna volilna pravica omejena na starost 30 let, a pasivna pravica na 40letno starost kandidata.

Poljski volilci so imeli tedaj v nedeljo izbirati samo med kandidati, postavljenimi v razmeroma jako ozkem območju, v katerem je skoro izključno odločala pri postavitvi kandidatov volja vladi priznanih krogov. S tem se je dejansko doseglo, da se je političnim strankam onemogočil vstop v poljski sejm. Zato je opozicija ves čas, odkar se je v letu 1935, uveljavil novi ustavnih in volilni red, odklanjala sodelovanje pri volitvah in se ni udeležila niti volitev v letu 1935, ki so bile prve po novem volilnem redu, niti sedanjih, ki so bile v nedeljo druge po istem volilnem redu. Opozicijske stranke so se postavile na stališče, da najboljše afirmirajo svoje razpoloženje s tem, da se sploh ne pokažejo na volišče. Uveljavilo se je geslo, da pomeni abstinenca tudi glasovanje in sicer glasovanje zoper vlado in njeno politiko, pa hkrati zoper novi volilni red. Tako so postopale opozicijske stranke v letu 1935, in takrat res dosegle, da je volilna abstinenca znašala v nekaterih predelih zelo velik odstotek, ponekod celo mnogo preko polovice volilcev. S tem je opozicija sicer pokazala svoje opozicijsko stališče, toda večjega uspeha ni mogla doseči in ostala je slej ko prej izločena iz državne politike.

Tudi letos so proglasile opozicijske stranke, med katerimi sta kmetska in socialistična stranka vsekakor najmočnejši, bojkot volitev. Toda zoper abstinenco je bila vlada odredila vrsto ukrepov, ki je bilo spriču njih pričakovati, da se bo število glasovalcev sedaj povečalo. Niso še zaključeni pregledi o rezultatih, a dosedanja vladna poročila zatrjujejo, da je bila volilna udeležba to pot znatno večja nego zadnjič pred tremi leti. Nekoliko so k temu pripomogle manjše politične stranke, ki so se volitve udeležile. Ker so imeli volilci povsod na izbiro po več vladnih kandidatov, so osebne simpatije ali antipatije pač privlele na volišče tudi mnogo pristaev opozicije, da bi pripomogli k zmagi tega ali k porazu onega kandidata. Ponekod so bile dane direktive tudi od abstinencijskih vodij, naj gredo volilci na volišča, kjer je šlo za to, da se onemogoči izvolitev posebno nesimpatičnega nasprotnika. V to kategorijo se zdi, da spada poraz polkovnika Slaweka, enega od najpomembnejših vodij vladnega tabora. Koliko so pri tem odločale notranje razprtije v vladnem taboru samem, bodo najbrž tudi na Poljskem sami težko dooznali.

V vladnem taboru so se namreč kmalu po smrti Pilsudskega pokazale razpoke. Pojavila so se nasprotja o tem, kako naj se razvija notranja politika za bodoče. Na eni strani so se pojavili pristaši ekstremizma, ki zagovarjajo uvedbo popolnoma totalitarnega režima, na drugi strani pa zmernejši duhovi, ki smatrajo, da je nemogoče in neoportuno, iti na to opasno pot, tem bolj ker manjka izrazita vodilna osebnost, kakor je bil rajnik Pilsudski. Razni znaki kažejo, da je to zmerno krilo v vladnem taboru za enkrat v premoči, kako pa se bodo stvari razvijale v bodoče, je težko prerokovati.

Ako so objavljene številke o volilnem izidu točne, se je tudi na Poljskem pokazalo, kako predolga volilna abstinenca škodi strankam, ki jo proglajo. Seveda ni treba, da bi to pomenilo, da se je zares izvršila ta čas preorientacija duhov v toliki meri. Vendar imajo oni, ki tolmačijo ojače-

KONFERENCA ČEŠKIH IN SLOVAŠKIH POLITIKOV

Odpravijo naj se množiča se medsebojna trenja ter uredijo bodoči odnošaji v novem državnem življenju

Praga, 9. nov. d. Ker odnošaji med Češko in avtonomno Slovaško še niso zakonito urejeni in ne točno fiksnirani, prihaja večkrat do medsebojnih trenj. Veliki razdornosti in neznanosti na češki strani ter češkemu razumevanju za sedanje psihološko razpoloženje na Slovaškem se je zahvaliti, da zaradi raznih ukrepov sedanjih gospodarjev Slovaške niso nastali konflikti resnejšega značaja. Presenečenje je deloma tudi ogorčenje v javnosti je vzbudil zlasti najnovejši ukrep slovaške vlade, da potniki iz Slovaške na Moravsko in na Češko ne smejo imeti s seboj več kakor 500 Kč, če so židje, pa celo ne več kakor 50 Kč. Ta ukrep sicer ni med najbolj čudnimi kar jih je v zadnjem času izdala slovaška vlada, vzbudil pa je razmeroma največjo pozornost zaradi tega, ker so z njim prizadeali mnogi tisoči, ki potujejo vsak dan in ki se potem seveda pritožujejo nad njim nerazumljivim postopanjem slovaških oblasti. Tako se je za ta ukrep razvedelo v najširši javnosti, dočim ostajajo drugi omejeni na ožji krog prizadetih.

Da se taka trenja ne pomnože in ne povečajo in se ne ustvarijo nevarna nasprotstva, se je sprožila misel, naj bi se k skupnemu posvetu sestali vodilni češki in slovaški politiki. Dogovorili naj bi se predvsem o razmejitvi kompetenc med osrednjo češkoslovaško in avtonomno slovaško vlado, o osnovah bodoče ustave, o volitvi predsednika republike in sploh o ureditvi bodočih medsebojnih odnošajev. O nameravani konferenci prinašajo kratke vesti že tudi praški listi, vendar pa točnega še ni ničesar znanega in najbrž tudi ne določena.

Zakaj je bila razpuščena Hlinkova garda

Bratislava, 9. nov. h. Slovaška vlada je izdala zelo oster razglas proti napadom na posamezne osebe s strani članov tako zvanе Hlinkove garde, ki so bili dodeljeni kot pomoč policiji. V razglasu ugotavlja vlada, da so zagrešili nove nezakonitosti ter prepoveduje najstrožje, da bi v bodoče ustavljali ljudi na cestah, jih preiskavali in jim odvzemali razne stvari, ki jih pri njih najdejo. Istočasno je vlada izdala odlok, s katerim se pomožna policijska služba Hlinkove garde in nemških rediteljev ukinja in obe organizaciji razpuščata.

Esterhazy podtajnik v slovaški vladi

Praga, 9. nov. o. Kakor trdijo bo vodja madžarske Zedinjene stranke Esterhazy imenovan za državnega podtajnika za madžarske zadeve v slovaški vladi.

Pomanjkanje železničarjev na Slovaškem

Praga, 9. nov. h. Slovaško prometno ministrstvo objavlja, da je skoraj večina slovaških železničarjev v okupiranem ozemlju ostala pod Madžarsko in se je izjavila za sprejem madžarskega državljanstva. Celo nekateri višji uradniki, ki so bili poklicani nazaj na Slovaško, so ta poziv odklonili in se neotočejo več pokoriti narodilom slovaškega prometnega ministrstva. Zaradi tega je nastalo na slovaških železnicah veliko pomanjkanje železniškega osebja, ker so češke uradnike takoj v prvih dneh

avtonomije odpustili in poslali nazaj na Češko. Sedaj se je slovaška vlada obrnila na češko železniško ministrstvo s prošnjo, naj zatasno zopet pošlje na Slovaško potrebno železniško strokovno osebje, da se bo mogel vzdrževati reden promet.

Izjava slovaške vlade

Bratislava, 9. nov. h. Nocoj je bilo uradno objavljeno: Zadnje dni se je dogajalo, da so policijski in drugi uradni organi potnikom, ki so bili namenjeni na Češko ali Moravsko, odvzemali ves denar, ki je presegal znesek 500 Kč. Slovaška vlada izjavlja, da se je to dogajalo brez njene vednosti in proti njeni volji ter je izdala vse potrebne ukrepe, da se tako nezakonito postopanje prepreči.

Lord Rothermere v Budimpešti

Budimpešta, 9. novembra b. Semkaj je prispel v spremstvu znanega angleškega novinarja Warda Pricea lord Rothermere, ki ga je na kolodvoru v imenu ministrskega predsednika Imrcdyja pozdravil državnik podtajnik Barczy. Sprejema se je udeležil tudi budimpeštanski župan Szentgyörgyi, ki je vedno zagovarjal madžarske revolucionistične zahteve, izrekel predsednik madžarske revizionistične lige. V tujakih političnih krogih pripisujejo prihodu lorda Rothermera političen pomen, ker upajo, da se mu bo s pomočjo od njega odvisnega časopisa posrečilo pridobiti Madžarski nazaj simpatije angleške javnosti, ki so se v zadnjih tednih močno ohladile.

Poljsko podkarpatski obmejni spopadi

Užhorod, 9. novembra. b. Medtem ko poteka madžarska zasedba odstopljenih podkarpatskih krajev v glavnem v redu in miru, se na podkarpatsko-poljski meji dogajajo skoraj dnevno obmejni incidenti, ki jih po večini izživajo poljski četniki. Tako so na primer pri kraju Toron pogнали Poljaki v zrak obmejni most, pri čemer je bil ubit neki češkoslovaški finančni stražnik.

Podporna akcija za Nemce na Češkem

Praga, 9. novembra. AA. Havas: Parlamentarni klub narodnih poslancev in senatorjev Nemcev, ki pripadajo nacionalno socialistični stranki in katerega vodi poslanec Kundt, objavlja sporočilo, da so merodajni krogi iz Nemčije dali Kundtu na razpolago znaten znesek denarja z namenom, da se podpre nemško prebivalstvo na češkoslovaškem ozemlju, katero je zudela beda zaradi nedavnih dogodkov. Pogajanja s češkoslovaškimi oblastmi o izvajanju te akcije so se zaključila z uspehom. Znano je, da je narodni poslanec Kundt izjavil, da za sedaj ne bo ustanovil politične stranke. Nasprotno pa bo ustanovljen z odobritvijo češkoslovaških nadrejenih oblasti nemški akcijski urad za likvidacijo in reorganizacijo. Sedež tega urada bo v Pragi. Naloga te ustanove je v tem, da prouči vsa vprašanja, ki se nanašajo na Nemce ter rešuje ta vprašanja skupaj s krajevnimi ali pa s centralnimi oblastmi.

Mussolinijev spomenik v Budimpešti

Budimpešta, 9. novembra. AA. (Stefani) Nekateri madžarski listi predlagajo, naj se na glavnem budimpeštanskem trgu zgradi spomenik Mussoliniju ter se tako na viden način izrazi velikanska hvaležnost Madžarom za vse, kar je Mussolini storil v zadnjih 15 letih za Madžarsko.

Silno oboroževanje Zedinjenih držav

10.000 bojnih letal, stalna polmilijunska vojska, gradnja 20 velikih bojnih ladij

London, 9. nov. o. Po poročilih iz Washingtona pripravlja predsednik Roosevelt načrt za ogromno oborožitev, ki ga bo predložil na kongresu za zakonitev. Glavne točke načrta bodo: 1. Ameriško vojaško letalstvo mora dobiti čim prej 10.000 vojaških letal prve vrste in najmodernejšega tipa; 2. Organizirati se mora posebna vojska v stalni pripravljenosti, ki bo imela okrog pol milijona vojakov. Ta vojska se mora modernizirati in po nje naloga, da nudi sovražniku odpor, dokler se ne izvrši splošna mobilizacija; 3. Nujno je treba nabaviti opremo za vojsko

milijon ljudi; 4. Civilna proizvodnja se mora organizirati tako, da bo v primeru vojne lahko brez odlašanja takoj prešla v proizvodnjo vojnih potrebščin. Ta načrt se bo pričel izvajati v prihodnjem finančnem letu s posebnim proračunom v znesku 300 milijonov dolarjev. Poleg tega so nameravani izredni krediti 20 milijonov za izpopolnitev vojne mornarice. Po načrtu štaba vojne mornarice se ima nujno zgraditi 20 velikih modernih vojnih ladij. Razen tega se imajo napraviti močnejše obalne utrdbe, zavarovati luke ter zgraditi nova vojaška letališča in silnice.

Kitajci pred Kantonom

Kitajci so v protiofenzivi osvojili važne postojanke na vzhodu od Kantona, ki so se mu približali tudi od zapada

Hongkong, 9. nov. o. Po poročilu vojnega dopisnika International News Service se je kitajski vojski posrečilo zopet osvojiti Poklo, 100 km vzhodno od Kantona ter presekat Japoncev zvezo z Biaškim zalivom. Razen tega so Kitajci potisnili japonske čete na južni strani Kantona tik do mesta samega.

Tudi Japonci sami priznavajo, da so njihove čete v hudih bojih z večjim številom kitajskih divizij, ki so bile zbrane v bližini Kantona, da preprečijo morebitno izkrcanje Japoncev v Biaškem zalivu. Zaradi nesporazuma med vrhovnim kitajskim vodstvom ter krajevnimi vojaškimi oblastmi pa so se te kitajske divizije umaknile na zapad, namesto da bi nastopile proti Japoncem, ko so prodirali iz Biaškega zaliva proti Kantonu. Sedaj je Cankajšek odredil, naj se te divizije porabi za protiofenzivo proti Japoncem ter skušajo zopet osvojiti Kanton, kar bi bilo za moralo kitajskih čet velikega pomena. Japonci so tako opazili nevarnost tega kitajskega manevra in so že prispela ojačenja, da bi z njihovi zadržali Kitajce. Računajo, da gre za 200.000 Kitajcev, ki prodirajo sedaj proti 100.000 Japoncem, ki pa so v tehničnem pogledu močnejši. Kakor poročajo iz Kantona, se čujejo v mestu zopet strelji iz topov. Nad mestom se neprestano pojavljajo japonska letala, ki letajo proti zapadu in severozapadu, kmalu po njihovem odhodu pa se čujejo strahovite eksplozije letalskih bomb v neposredni bližini mesta. Domnevajo, da je manjšim kitajskim oddelkom uspelo prebiti japonsko fronto in priti japonskim četam za hrbet. Na reki pred Kantonom se zbira vedno več japonskih vojnih ladij, ki imajo nalogo, da onemogočijo Kitajcem približanje mestu od rečne strani.

Kitajska letala so se pojavila nad Kantonom, kjer so metala letake z obvestilom,

da je bil ustreljen general Juhanmin, ker je odredil evakuacijo Kantona.

Nesoglasja v japonski vladi

Tokio, 9. nov. AA. Japonska vlada je sredi sprejela predlog predsednika vlade princa Konoja o ukrepih, ki bi jih bilo treba podvzeti zaradi nadaljnje mobilizacije. Ti ukrepi določajo med drugim močnejšo organizacijo vseh japonskih nacionalnih sil, ki se zdi potrebna zlasti v novejšem razvoju japonsko-kitajskega spora po padcu kitajskih mest Hankova in Kantona.

Novinarjem je načelnik oddelka v japonskem vojnem ministrstvu Sato izjavil, da je vojska poslala oster opomin veliki industriji in finančnim ustanovam. Polkovnik Sato je kritiziral odpor gospodarskih in finančnih krogov proti odločbam čl. 2 zakona o gospodarski mobilizaciji Japonske, katere izvedbo je zahtevala vojska. S tem zakonom so se dala vladi pooblastila za finančno kontrolo nad velikimi industrijskimi podjetji in obdavčenje visokih dividend. Politični krogi pripisujejo velik pomen tej izjavi, ker je v nasprotju s stališčem, ki ga zastopa finančni minister Ikada. Ta se je namreč izjavil proti uporabi čl. 2 tega zakona na konferenci, ki jo je imel dopoldne v svojem stanovanju z guvernerjem in podguvernerjem Narodne banke. Japonska vlada v tej zadevi ni soglasna. Vladni krogi smatrajo, da je še mogoče doseči kompromis, če pa do tega ne bo prišlo, je treba pričakovati ostavko ministra Ikade. Ne glede na izid te razprave je jasno, da mislijo japonski vojski in nacionalistični krogi, ki so uživali podporo javnosti, da je po velikih zunanjih uspehih na Japonskem napočil trenutek, ko je treba spraviti japonski velekapital v strogo disciplino.

Negrin in Prieto v Parizu

Vodje republikanske španije bodo te dni razpravljali s francoskimi državniki o položaju v španiji

Pariz, 9. novembra. o. Iz zanesljivega vira se je zvedelo, da se bodo te dni sestali v Parizu voditelji republikanske španije. Dva izmed njih sta že v Parizu in sicer Negrin in Prieto. Poslednji je prispel tajno že pred nekaj dnevi ter je stopil v zvezo z odgovornimi francoskimi činitelji. Predsednik valencijske vlade Negrin je prispel davi z letalom ter je pristal na nekem letališču izven Pariza, nakar je nadaljeval pot v mesto z avtomobilom. Te dni pričakuje tudi prihod predsednika katalonske vlade Companysa. Vsi trije bodo skupno proučili z odgovornimi francoskimi činitelji položaj španije. Iz levičarskih krogov se je zvedelo, da so voditelji republikanske španije prišli v Pariz pred sestankom francoskih in angleških državnikov, ker nameravata po njihovih informacijah Chamberlain in Halifax vplivati na francosko vlado, da bi ustavila vsako podpira-

nje republikanske španije, ko je Italija pokazala voljo, da se ne vmešava več v špansko državljansko vojno. Voditelji republikanske španije nameravajo opozoriti francosko vlado na nevarnost za Francijo, če bi zavladoval v španiji general Franco, ki bo vedno na strani francoskih nasprotnikov. Nadalje se je zvedelo, da so po nalogu francoske vlade podvezle oblasti v južni Franciji energijske ukrepe za onemogočenje tihotapstva orožja in municije v republikansko španijo. Na meji so aretirali štiri katalonske anarhiste, ki so se specializirali za tihotapstvo orožja. Razen tega so v Bordeauxu in Toulousu izsledili več tajnih skladišč orožja in municije, določene za Katalonijo. Orožje je bilo zaplenjeno, preiskava v nekaterih vaseh in krajih vzdolž španske meje pa se nadaljuje.

Boji ob Ebru

Saint Jean de Luz, 9. nov. AIA. DNB: Po poročilu republikanskega poveljstva so republikanske čete v ponedeljek utrdile svoje nove položaje, ki so jih zavele na odseku od Segri in odbile več sovražnih napadov. Republikanci so ujeli 650 nacionalistov. Na bojišču ob Ebru se nadaljujejo napori nacionalističnih čet za osvojitve Mora del Ebro. (Nacionalistična poročila pravijo, da so nacionalisti to mesto zavzeli že večeraj.) Na bojišču pri Castelloni so republikanske čete ujeli 100 nacionalističnih vojakov. Nacionalistična letala so večeraj bombardirala Valencijsko.

Burgos, 9. novembra. AA. Havas: O priliki večerajšnjega bombardiranja mesta Cabre je bilo ubitih 90 oseb in prava tolika ranjenih.

Angleško posojilo Bolgariji

London, 9. nov. o. »Daily Express« poroča iz Sofije, da so angleško-bolgarska pogajanja končana in da je po sklenjenem sporazumu Anglija odobrila Bolgariji posojilo 9 milijonov funtov za oborožitev. To posojilo je že četrto plaštranje angleškega kapitala v južnozgodnji Evropi v teku zadnjega pol leta. Najprej je Anglija dovolila kredit 16 milijonov funtov Turčiji, 10 milijonov ČSR, zatem pa je bil sklenjen nakup 600.000 ton rumunske pšenice.

Ozadje atentata v Parizu

Atentator se je hotel maščevati za izgon svojih židovskih staršev iz Nemčije

Pariz, 9. novembra. br. Tajnik nemškega poslanstva Rath, na katerega je bil izvršen atentat, je danes popoldne podlegel poskodbam. Tik pred njegovo smrtjo je prispela z letalom iz Berlina v Pariz njegova mati.

Dosedanja preiskava je ugotovila ozadje atentata, ni pa še razjasnjeno, ali je atentator postopal na lastno pest, ali pa je bil le orodje kake organizirane zarote. Atentator Hersch Grünspann je sin trgovca iz Hannoverja in je po poreku poljski žid. Ko se je začela v Nemčiji gonja proti Židom, ga je oče poslal k stricu Abrahamu, ki je krojač v Parizu. Te dni pa so nemške oblasti njegovega očeta in mater skupno z 20.000 drugimi poljskimi državljani izgnale iz Nemčije. Zapustiti so morali vse, kar so imeli in so jih s posebnimi vlaki prepeljali na poljsko mejo, kjer pa jim poljske oblasti prav tako niso dovolile dostopa na Poljsko. Vse to je šlo mlademu Grünspannu tako k srcu, da se je hotel za krio, ki se po njegovem mnenju godi nemškimi Židom, maščevati nad kakim pripad-

nikom narodno-socialističnega režima. Pred dnevi je zapustil svojega strica in se nastanil v hotelu »Suez«. Kupil si je tudi samokres ter odšel nato na nemško poslanstvo, kjer je streljal na poslaniškega tajnika Ratha, ki je danes poskodbam podlegel. Policija je aretirala tudi njegovega strica in teto, ker sta opustila prijavo policiji in skrivala svojega nečaka neprijavljenega. Atentator je preiskovalnemu sodniku tudi izpovedal, da je pred dnevi, ko je zvedel za izgon svojih staršev iz Nemčije, pisal pismo predsedniku Zedinjenih držav Rooseveltu in ga prosil, naj posreduje pri ameriških oblasteh, da bi dovolile njegovim staršem naselitev v Ameriki. Na svoje pismo ni prejel nobenega odgovora, kar ga je poglalo v obup.

Umrlj svetnik nemškega veleposlanstva v Rath je bil star 34 let. Diplomatsko kariero je začel kot ataše veleposlanstva v Parizu. Zatem je bil nekaj časa na delu v ministrstvu za zunanje zadeve ter diplomatski predstavnik v Indiji. Pred tremi meseci je bil premeščen v Pariz.

Reynaudovi načrti

Novi francoski finančni minister je že predložil vladi svoj načrt o ozdravljenju francoskih financ

Pariz, 9. nov. b. Da bi ostal zvest svoji obljubi, da bo pet dni po prevzemu finančnega ministristva izdelal svoje načrte, je Reynaud po posvetovanju s svojimi sodelavci že v torek zvečer predložil Daladieru svoj finančni program, ki ga pa javnosti ni še zaupal. Kolikor se je moglo doslej zvedeti, ne gre pri Reynaudovem načrtu za večje število podrobnih ukrepov, kakor pri prejšnjih reformah, temveč za širše določbe, za katere se je Reynaud odločil v sporazumu z gospodarskim ministrom Gentinom, ki je na kongresu v Marseillu razvil program tako znanega »usmerjenega gospodarstva« (économie orientée) v smislu osredotočenega vodstva vsega francoskega gospodarstva. Tako sta se Reynaud in Gentin med drugim že sporazumela glede uvedbe stalnega organa za nadzorstvo gospodarske konjunktive in podpore francoske industrije. Večje težave obstojajo še vedno v pogledu ureditve socialnih problemov, zlasti delovnega časa, četudi se je prav ta problem po Marchandeaujevem odstopu zdel že rešen. Jedro tega problema je v tem, kako naj se izvede podaljšanje delovnega časa, ne da bi postala za gospo-

darstvo nadure predrage. Reynaud namerava baje uvedti podaljšanje delovnega časa brez zvišanja plač, zato pa naj bi podjetniki sicer pokazali večje razumevanje za delavstvo.

Blum zahteva sklicanje zbornice

Pariz, 9. nov. AA. (Reuter). Izvršni odbor socialistične stranke, ki je imel sejo pod predsedništvom Leona Bluma, je sklenil poslati k ministrskemu predsedniku Daladieru posebno zastopstvo, ki bo od njega zahtevalo, da za 15. novembra skliče poslansko zbornico.

Ostri ukrepi proti tujcem v Franciji

Pariz, 9. novembra. o. »Tempe« napoveduje ostre ukrepe proti tujcem v Franciji. Francoske oblasti so sklenile po taktu na nemškega poslanskega tajnika v Parizu očistiti Francijo neželnih tujcev. Izgorni ne smejo biti samo več izjemni ukrepi, temveč običajno sredstvo. V Francijo bodo smeli priti samo zanesljivi tujci, ki bodo imeli v zidu vse svoje papirje.

Palestinske skrbi Velike Britanije

Načrt o razdelitvi Palestine na arabski in židovski del definitivno opuščen

London, 9. nov. (Reuter). Angleška vlada je izdelala na podlagi poročila komisije za Palestino poseben delovni program za palestinsko politiko. Poročilo pravi med drugim, da so štirje člani sedanje komisije glasovali proti prejšnjemu predlogu palestinske komisije, da bi se Palestina razdelila v arabski in židovski del. Komisija je proučila tudi dva nadaljnja predloga v tem smislu, vendar pa ni odobrila nobenega, posebno pa se ji zdi nemogoč predlog o prispevkih židov za financiranje in budžetiranje arabskih držav. Židovski del države so aktivni, dočim so arabski deli Palestine kakor tudi Transjordanija, zelo deficitni. Zato je komisija odločila kot nepraktičen in neizvedljiv prejšnji predlog palestinske komisije, naj bi nova židovska država v Palestini prispevala v proračun arabske države. Glede na to razliko je angleška vlada posvetila posebno pozornost proučitvi vprašanja, kako naj bi se uredilo fiskalno in politično vprašanje Arabcev in židov. Prišlo je do sklepa, da so politične, upravne in finančne težave, ki bi jih izzvala delitev Palestine v dve samostojni državi, tako velike, da se to vprašanje ne da rešiti na tej podlagi. Zato bo nadalje odredila ukrepe za zavarovanje miru in napredek Palestine ter bo skušala doseči sporazum med Arabci in žid. Angleška

vlada misli, da bo treba sklicati zastopnike Arabcev in židov v Palestini in v sosednjih državah na skupno sejo v London, na kateri naj bi se uredila vsa vprašanja nadaljnje politike, zlasti pa vprašanje naseljevanja židov v Palestini. Predlog, da naj bi angleška vlada sprejela deputacijo sedanjih voditeljev Arabcev iz Palestine, angleška vlada odločno odklanja, češ da so odgovorni za kampanjo, s katero se arabski narod poziva k umorom in nasilju.

Nadomestne volitve v Angliji

London, 9. nov. b. Pri tako zvanih »malih splošnih volitvah«, ki so obsegale sedem nadomestnih volitev v grofiji Dartford, je vodna konservativna stranka doživela svoj prvi poraz. Proti konservativnemu kandidatu je nastopila socialistična kandidatinja, žena nekega laburističnega poslanca, ki je zbrala za sebe okoli 48.000 glasov, dočim je ostal nasprotnik v manjšini z okoli 42.000 glasovi. Z izvolitvijo laburistične kandidatke se je število žensk v angleškem parlamentu povečalo od 12 na 13. Za presojo volilnega rezultata je treba pripomniti, da je bilo dartfordsko volilno okrožje doslej domena konservativcev.

Angleška sredozemska politika

Berlin, 9. nov. b. Nemški viceadmiral Gadov je imel v društvu za obrambno politiko in obrambne vede predavanje o »obrambnopolitičnih napetostih v Sredozemlju«, ki jih je presojal z vidika angleško-italijanskih odnosov. Z načetjem kitajskega vprašanja na Daljnem vzhodu je po Gadovem mnenju Anglija zašla v hudo stisko. Posredno povezana dinamika Japonske, Italije in Nemčije je svobodno njenih akcij na posameznih področjih precej utesnila. Vežanje njenih pomorskih sil v Sredozemlju je olajšalo akcijo Japonski, kakor je narobe japonska akcija olajšala italijansko sredozemsko politiko. Porast italijanske moči je porušil dosedanj angleško premoč v Sredozemlju. Vsakemu je že znano, da se Anglija boji italijanske zasidranja v zapadnem delu sredozemskega bazena, zlasti na Balearih,

ki povzročajo resne skrbi tudi Francozom. Prav zaradi tega pa bi bilo za Anglijo življenjskega pomena uveljavljenje njene velikonočnega sporazuma z Italijo, ki ureja med drugim vplivna področja obeh veselih in ki zlasti jamči status quo na Bližnjem vzhodu kot prehodnem ozemlju v Indijo, kajti varna ploimba skozi Sredozemlje ostaja za Anglijo slej ko prej eden glavnih obrambno-političnih problemov. Svojo strateško pozicijo v Sredozemlju pa hoče Anglija zavarovati tudi z zvezami z ostalimi sredozemskimi državami. Življenjskega pomena je končno zanj tudi zveza s Francijo, ki ji vsaj v zapadnem Sredozemlju zagotavlja bočno vojaško pomoč. Bodoči strateški položaj Anglije v Sredozemlju pa bo predvsem odvisen od izvajanja italijansko-angleškega velikonočnega sporazuma.

Volitve v Ameriki

New York, 9. nov. h. Končni rezultati kongresnih volitev še niso znani, vendar pa že dosedajni rezultati kažejo, da so republikanci dosegli zelo znatne uspehe in zavzeli nekatere zelo važne Rooseveltove pozicije. Kljub temu pa so Rooseveltovi demokrati še vedno v znatni večini in je Rooseveltov režim za nadaljnjo zakonodajno periodo zagotovljen. Po dosedajnih podatkih so dobili demokrati 219 mandator, republikanci 136 in člani stranke progresivistov 2 mandata. Za 78 volilnih enot podatkov še ni.

V senat so bile istočasno dopolnilne volitve za eno tretjino mandatov. Demokrati so do sedaj dobili 20, republikanci pa 11 senatorjev, dočim rezultat za štiri mandate še ni znan.

Mnogo večji uspeh so dosegli republikanci pri volitvah državnih guvernerjev. Republikanci so si priborili 15, demokrati pa 8 mandatov, dočim izid za 9 mandatov še ni znan. Po poročilih leta 1932 so republikanci pri sedanjih volitvah v 48 državah zopet pridobili 57 svojočasno izgubljenih mandatov.

Protizidovske demonstracije v Nemčiji

Berlin, 9. nov. br. Po vsej Nemčiji je danes prišlo do velikih protizidovskih demonstracij. V treh krajih so demonstranti zažgali sinagoge, vse židovske trgovce pa so prisilili, da so zaprli svoje lokale.

Italijansko odklikovanje ministra Magaraševića

Beograd, 9. nov. AA. Italijanski kralj je odklikoval prosvetnega ministra Dimitrija Magaraševića z redom viteza Velikega križa italijanske krone.

Iz prometne službe

Beograd, 9. nov. p. V železniški službi so bili imenovani za prometne uradnike 9 skupine Mijo Magličić, Jovan Oršić, Miloš Pajić, Josip Lenard, Vladislav Štubelj, Franc Kocijan, Valter Šušteršič, Josip Zagorec, Karel Vovk, Hasim Bajramović, doslej uradniški pripravnik.

Beleške

„Domoljub“ o volitvah in nalozah novih poslancev

»Domoljub« objavlja uvodnik v katerem pravi,

»Slovinci moramo imeti v Beogradu poslance, ki se bodo zavedali svojih dolžnosti. Naš narod je najmanjši med jugoslovanskimi narodi. Razume se, da ga bodo drugi narodi vedno nekoliko odrivali, ako ne bo znal svojih pravic bolj braniti, kakor kdorkoli drugi. Ker je naš narod majhen, je tudi majhno število njegovih poslancev. S samimi številkami pri odločilnih glasovanjih ne bomo nikdar prodri z našimi zahtevami. Zato mora zlasti pri slovenskih poslancih število nadomestiti kakovost, brithnost in zmožnost. Če pogledamo seznam naših kandidatov smo kar lahko veseli. Sicer ni šlo povsod brez težav. To pa ni nič hudega. Kar je padla odločitev, drži disciplina. Kot katoličani pričakujemo od naših poslancev, da bodo storili vse, da katoliški cerkvi zagotovijo njene pravice v šoli, v družini in v javnem življenju. Kot Slovenci moramo tudi zahtevati od naših poslancev, da se umornoro bore za pravice slovenskega naroda, ki so bile do sedaj že tolikokrat teptane. Dalje pričakujemo od njih, da bodo delali za splošno slovensko katoliške skupnosti in tako tudi za našo državo. To pa je treba znati...«

Na shodu JRZ v Paraćinu je govoril za ministrom dr. Korošcem tudi senator Franc Smodej, ki je v svojem govoru podčrtal privrženost Slovencev k ideji edinstva in bratstva s Srbi. Obširno je razpravjal, kakor pravi »Samoupravca«, tudi o potrebi rešitve hrvaškega vprašanja in češ, da je »JRZ pripravljena rešiti hrvaško vprašanje na osnovi načel narodnega in državnega edinstva.«

»Glasnik JRZ za savsko banovino« napoveduje v svojem uvodniku, da bodo volitve 11. decembra plebiscit za unitarizem in unitaristično ureditev naše države. »JRZ se bo borila na osnovi svojega programa na življenje in smrt za unitarizem in narodno edinstvo. Zgodovina vseh velikih narodov v Evropi dokazuje, da gre pot vsakega narodnega edinstva skozi unitarizem. Povsod se je tudi pokazalo, da je narodno edinstvo predpogoja državnemu edinstvu. JRZ bo zastopala 11. decembra načela, neobhodna potrebne jugoslovanske misli, unitarizma in enakopravnosti vseh narodnih plemen in ver.«

Kandidatura generalnega konzula Pantića

Kakor poroča »Vreme«, bo na listi JRZ kandidiral za srez Kučevu Dušan Pantić, naš generalni konzul v Düsseldorfu, kjer je središče slovenske izseljenke kolonije na Vestfalskem.

Nadaljnje opozicijske kandidature v Srbiji

Bivši zunanji minister Ilija Šumenković kandidira na listi dr. Mačka v srezih Strumica in Ohrid, bivši minister Ranko Trifunović pa v srezu Struga. Nosilec skupne opozicijske kandidatne liste za Beograd, ki voli pet poslancev, je Ljuba Davidović. Kakor poročajo beograjski listi, sta si on in njegov namestnik Božidar Vlačić že dala potrditi potrebne listine pri beograjskem sreskem sodišču. Bivši prometni minister Ante Radojević je kandidiral v srezu Ivanjica, znani zemljoradniški politik Vojta Lazić pa v srezu Lajkovac.

O novem predsedniku ČSR

Posnemamo po listih nekaj novih ugibanj o kandidatu za novega predsednika ČSR. V glavnem so se do sedaj pojavile teje zvezi tri kombinacije. Predvsem gre za razčiščenje vprašanja, ali bi kazalo po ameriškem, nemškem in švicarskem vzoru združiti funkcijo državnega predsednika s funkcijo ministrskega predsednika. V primeru pritrditve rešitve tega vprašanja prihaja po mnenju večine listov za novega predsednika resno v poštev general Sirovy, ki bi še nadalje obdržal predsedstvo vlade, v kateri bi Chvalkovsky ostal zunanji, Černy pa notranji minister. V nasprotnem primeru, ako ostaneta obe funkciji ločeni, prihaja v poštev za predsednika republike v prvi vrsti sedanjí zunanji minister Chvalkovsky, namesto katerega bi prevzel zunanje ministristvo v vladi dosedanj češkoslovaški poslanec v Parizu dr. Osusky, ki je po rodu Slovak, general Sirovy pa bi ostal ministrski predsednik.

Proglas kralja Faruka

Egiptovski kralj Faruk je naslovil na svoj narod v zvezi z novim mednarodnim razvojem daljši poziv za strnitev vseh nacionalnih sil v splošno državno korist. V pozivu pravi mladi kralj med drugim: »Događi si slede z vso naglico. Četudi se je nevihta za nekaj časa polegla, vendar naj vsakdo izmed vas izpolni svojo dolžnost do ljubljene domovine v času, ko je moč postala opora narodov. Odlodil sem se, da delam z vami za to, da bi Egipt postal močen in spoštovan ter sposoben, da se brani sam. Pripravljajte se na to plemenito nalogo vsi! Zedinite se, bodite si bratje! Ljubezem, red in disciplina naj vam bodo glavne zapovedi. Bodite ponosni na svoj nacionalizem, na svoj narod! Naj vsakdo izmed vas trdno veruje, da dela, živi in umre za splošne koristi domovine! Narod, ki v moči svojega značaja in v energiji svojih sinov ne najde, kar bi moglo zavarovati njegovo čast in zaščititi njegov ponos, ne more živeti.«

Brodi in Fencik

Znano je, da je bil prvi predsednik avtonomne podkarpatske vlade dr. Brodi nemadoma odstavljen in pod obožbo vlezajda aretiran. V praških zaporih je začel z gladovno stavko, ker sodnija ni ustregla njegovim zahtevam, naj ga prepeljejo v Užhorod in tam sodijo. Sedaj poročajo dunajski listi, da bo nadaljnje postopanje proti dr. Brodiju najbrž ustavljeno in da mu bo dovoljena izselitev v inozemstvo.

Zaradi enakega očitka kakor dr. Brodi je moral kmalu za njim odstopiti podkarpatski minister Fencik. Listi so takrat poročali, da je bil tudi on aretiran, sedaj pa se doznava, da se to ni zgodilo. Vzrok je najbrže v tem, da je z dunajskega razsodbo zunanjih ministrov Ciana in Ribbentropa postal madžarski državljan. Kje se sedaj nahaja ni znano.

V ponedeljek zvečer je Glasbena Matica v Ljubljani pridelila v proslavo 20-letnice osvobodjenja in zedinjenja slavnostni koncert, na katerem se je prvič izvajala velika simfonična kantata »Zedinjenje« Lucijana M. Škerjanca. Priraditev je po počastil Nj. Vel. kralj s svojim pokroviteljstvom, ljubljanska občina pa jo je sprejela v okvir službenih proslav mesta Ljubljane ob 20-letnici Jugoslavije. Koncert je bil velik umetniški dogodek in skladba je napravila ne le na poslušalce v dvorani, temveč tudi v vsej naši javnosti (prenašal jo je radio) globok vtis. Bila je v resnici dostojna muzikalna proslava dvajsetletnega jubileja.

Besedilo kantate je komponist izbral iz Gradnikove pesniške zbirke De profundis, kjer se v dveh sonetih izklesano postavlja vprašanje dvoma, ali smo eno, in prepričevalni odgovor, da smo Jugosloveni bratje in da smo v zedinjenju dosegli vrhunec našega narodnega stremjenja. Komponist je mogel ob teh dveh sonetih razviti najmočnejše kontraste v svoji skladbi in priversti svojo simfonično pesnitev do triumfiračnega zaključka.

Gradnikova soneta pričena za dvomom: »Smo bratje? enega rodu? od kdaj?« Nizajo se historični spomini, vprašanja, ki jih tako radi postavljajo tisti, ki dvomijo o moči ideje narodnega edinstva. Lepidarno je izraženo, kar je v preteklosti delilo Slovence, Hrvate in Srbe. Toda v drugem sonetu prihaja odgovor: SMO BRATJE! Navzlic vsemu, kar nas navidezno loči! Pesnik spoznava, da nas greh nesvobodnih dni, da nas sila tujega strupa iz vekov našega suženjstva, da nas zmote, v katere so nas duhovi zavedli, ne smejo premotiti v tem spoznanju. Ne smemo gledati svojega narodnega problema iz nižave, v kateri smo se nahajali pred našim zedinjenjem. Stopimo na najvišje naše gore, pravi pesnik, pa bomo videli pot v svetlo bodočnost ki nam jo je odprla zedinjena Jugoslavija. Ta pesnikova, globoka rodoljubna prežeta razmišljanja, ki tudi po svoji zunanji obliki spadajo med bisere slovenske vezane besede, so inspirirala komponista k adekvatnemu muzikalnemu delu.

Se preden pa se je publika po prvem izvajanju razšla iz koncertne dvorane, že je objavil »Slovenec« nerazumljiv napad na pesnika, komponista in pevce. V posebnem članku pravi, da moramo kot Slovenci protestirati proti tekstu kantate, ki da je za vse kaj drugega bolj primeren, kakor za proslavo narodnega zedinjenja! Nato navaja »Slovenec« besedilo obeh Gradnikovih sonetov:

Smo bratje? Enega rodú? Od kdaj? Je slavno truplo kraljevičev Marka k nam pripeljalo Svetogorca barka? Je Kosovo, Kumanovo naš kraj?

Je kolo mar naš davi običaj? Kaj se pri nas praznuje k rsta in slava? Kaj v naši pratiki je sveti Sava? Je naša prošlost zgodovina vstaj?

Je bila tudi nam svoboda draga bolj od življenja našega in blaga? SMO JEDI MI PROGNAVSTEV GRENKI KRUH?

Smo res družina? Enega imena? SMO ene vere? Enega plemena? Ni jezik drug? Ni volja, misli, duh?

Smo bratje! Grehi nesvobodnih dni težijo nas in prošlosti pošasti nas plašijo in nas drže v oblasti, mrliči še pijéjo našo kri.

Se bje v žilah nam tujinstva strup. O bratje! Hočemo nazaj k propasti? Spet v prejšnji mrak in mraz? Pustimo rasti v vseh srcih le ljubezen, vero, up!

Opróstito zlih misli se izmóti! (jezik? vera? pristavlja »Slovenec«) Prostrane domovine so dobrane, ne glejmo namje, bratje, iz nižave!

Stopimo na najvišje naše gore! Samo z gorá se vidi vrela zore in le z vrhov v bodočnost daljna pot!

»Slovenec« nadaljuje: Torej tako zedinjenje si je predstavljal Gradnik, Škerjanec mu je pritril in Glasbena matica ga proslavlja. In vsi trije skupni ga pojo nam ubogim Slovencev kot ideal! Toda mi odklanjamo z vso močjo misel takega zedinjenja. To je protinarodni duh, ki ne bi smel dobiti mesta na tako reprezentativnem mestu. Vse nas, ki smo koncert poslušali, je bolelo srce in smo se sramovali take slovenske proslave. Nočemo takega zedinjenja. To ni ideal Slovencev. Svoje hlapčevstvo postavljamo na pedestal. To je v resnici samo zedinjenje Gradnika, Škerjanca in Glasbene matice na platformi, ki je slovenskemu duhu nasprotna. Koncert je bil odmev dni, ki jih več ni in o katerih bi želeli, da se nikdar več ne vrnejo.

V sredo je »Slovenec« objavil dopis komponista L. M. Škerjanca, ki zitrjuje, da mu nikdar ni prišlo na misel, da bi kdorkoli mogel interpretirati njegovo skladbo kot politično in da on ni političen komponist. Mnenju g. Škerjanca se gotovo pridružuje tudi ogromna večina naše javnosti. Ničče si ni mogel misliti, da bi kdorkoli mogel ob tem delu pisati politične članke.

Tudi »Domoljub« se je oglašil in piše med »domačimi novicami« sledeče: »Glasbena matica je pridelala te dni v Ljubljani koncert, na katerem so izvajali veliko skladbo skladatelja Škerjanca. Besedilo, ki ima jasno ost proti individualnosti slovenskega naroda popolnoma v smislu dovtetajšnje jugoslovanske miselnosti, je zložil pisatelj Gradnik. Nekaj nečuvnega je, da si krogi Glasbene matice upajo v današnjih dneh s takim besedilom na dan. Krivec naj izvaja posledice in napravi prostor drugemu, bolj dalekovidnemu človeku. Zakaj, nimamo nič najmanjše volje prenašati v današnjih dneh kakršnegakoli sramotnja ali žalitve našega naroda.«

Kakor »Slovenec« tudi »Domoljub« prav nič ne pove, v čem je ta »zahtev«, je to »sramotenje«. Citatelji si morajo zato pač sami ustvariti svojo sodbo.

Umor pri Slovenji vasi

Ptuj, 9. novembra. Davi je vznemirila vas Mestni vrh stranska najdba. Našli so namreč ustreljenega 24-letnega posestnikovega sina Matevža Kaiserbergerja iz Gerečje vasi v občini Slovenji vasi, ki je prišel večeraj okrog 15. k svojemu bratu posestniku Francetu, kjer je našel večjo družbo, med njimi tudi Slavka Kosija z Mestnega vrha. Razgovarjali so se o raznih zadevah. Okrog 20. je hotel Matevž kreniti k svoji nevesti Antoniji Fuks pri Sv. Urbanu, s katero je bil že prvič odklican ter je nameraval danes iti z njo k notarju zaradi podpisa ženitne pogodbe. Ko se je poslavjal, se mu je ponudil za spremljevalca Kosi, kar pa se je bratu Francetu zelo sumljivo, zaradi česar je Matevžu prigovarjal, naj ostane čez noč pri njem. Vedel je namreč, da ima s seboj precejšnjo vsoto denarja. Matevž je bratu Francetu odvrnil, da se nikogar ne boji ter je pri tem pokazal avtomatično pištolo. Odsel je v družbi s Kosijem, zjutraj pa so našli vaščani njegovo truplo v travni nad potjo, ki meji občini Grajeno in Sv. Urban. Kake tri metre daleč od trupla je ležal revolver, s katerim je bil Matevž Kaiserberger ustreljen iz neposredne bližine navsnost v srce.

Na prvi pogled so mislili, da je izvršil samomor, ker sta bila obleka in koža ožgani od strela, oddanega iz neposredne bližine. Po natančnejšem ogledu in ker pri umorjenem niso našli nobenega denarja, pa so zasumili, da je bil izvršen zločin. Obvestili so takoj oblasti, ki so uvedle preiskavo. V preiskavi so ugotovili, da so kolo in klobuk umorjenega našli že snoč ob 22. kakih 500 m daleč od trupla. Priča Ploj, ki ima tam v bližini svojo hišo, je izpovedal, da je strel čul pozno ponoči in sicer pozneje kakor so našli kolo. Zaradi tega je nastala domneva, da je bil Kaiserberger pobit tamkaj, kjer so našli kolo žrtev pa je morilec prenesel na kraj, kjer so našli truplo ter tu pozneje oddal iz neposredne bližine strel v srce, da bi na ta način fingiral samomor. Umorjenec je imel baje pri sebi 6.000 dinarjev, ki jih pozneje pri njem niso našli.

Apel dr. Tisa

Kakor smo že večeraj poročali, so se vse slovaške politične stranke združile v skupno »Slovaško narodno združeno«, katere jedro tvori Hlinkova ljudska stranka. Predsednik vlade in nove stranke dr. Tiso je imel ob tej priliki po radiu govor, v katerem je poudaril, da so zdajnja izkustva imela vsaj ta pozitiven učinek, da je prišlo do slovaške narodne sloge. Slovaki bodo pozabili vse, kar jih je v preteklosti razdvajalo in bodo zanaprej z enako ljubizmo delovali za najboljšo bodočnost Slovaške in slovaškega naroda. Dr. Tiso je končal svoj govor z besedami: »Če bomo edini, bomo zmagali, če pa bomo razdvojeni, bomo podlegli.«

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Sodna komisija, ki je izvršila ogled, je odredila, naj se truplo prepelje v mrtvašnico na Hajdini, kjer ga bodo jutri obduktirali. Za sedaj so aretirali Slavka Kosija in še neko drugo osebo.

Uboj pri Rogatcu

Celje, 9. novembra. Na praznik Vseh svetnikov je šel okrog 17. ure 55-letni delavec Fran Šutler iz Cerovca pri Rogatcu Slatini od svojega doma k Sv. Florijanu pri Rogatcu, kamor je bil namenjen k svoji prijateljici Tereziji Galunovi. Ko je prišel Šutler do hiše posestnika Franceta Drogenika, ki je bližju mostu ob banovinski cesti Sv. Florijan-Rogaška Slatina, je pričel klicati Drogenika na korajo in mu očitali, da ga je naznanil, češ, da živi skupno z Galunovo. Drogenik je kmalu prišel iz hiše oborožen z železnim drogom, stopil k Šutlerju in ga udaril trkrat z drogom po tilniku. Šutler se je takoj zgrudil in je na mestu izdihnil. Drogenika so prišli ter izročili v zapore sreskega sodišča v Rogatcu, danes popoldne pa so ga prepeljali v zapore okrožnega sodišča v Celju.

Nesreča na ljubljanskem letališču

Ljubljana, 8. novembra. V večernih urah se je po mestu raznesla vest, da se je na letališču pri Devici Mariji v Polju pripetila huda letalska nesreča. V resnici se je malo pred nastopom mraka znani sportni letalec g. Svetozar Hribar dvignil s svojim strojem znanke Mengin — ime priča, da je letalo francoskega izvora — na kratek polet. V hipu, ko se je letalo odlepilo od zemlje, mu je odletel propeler, kar je imelo za posledico, da se mu je brzina zmanjšala na minimum in ga ni bilo mogoče več krmariti. Aeroplan je padel na tla in se močno poškodoval, pilot pa je ostal na srečo brez poškodb.

Telefonski promet med Jugoslavijo in Češkoslovaško

Beograd, 9. novembra. AA. Zasebni telefonski pogovori s Češkoslovaško, ki so bili začasno ukinjeni, so sedaj spet uvedeni z omejitvijo, da se telefonski pogovori lahko naroče za vse kraje na Češkem, Moravskem in v Sleziji.

Smrt nečaka carja Nikolaja

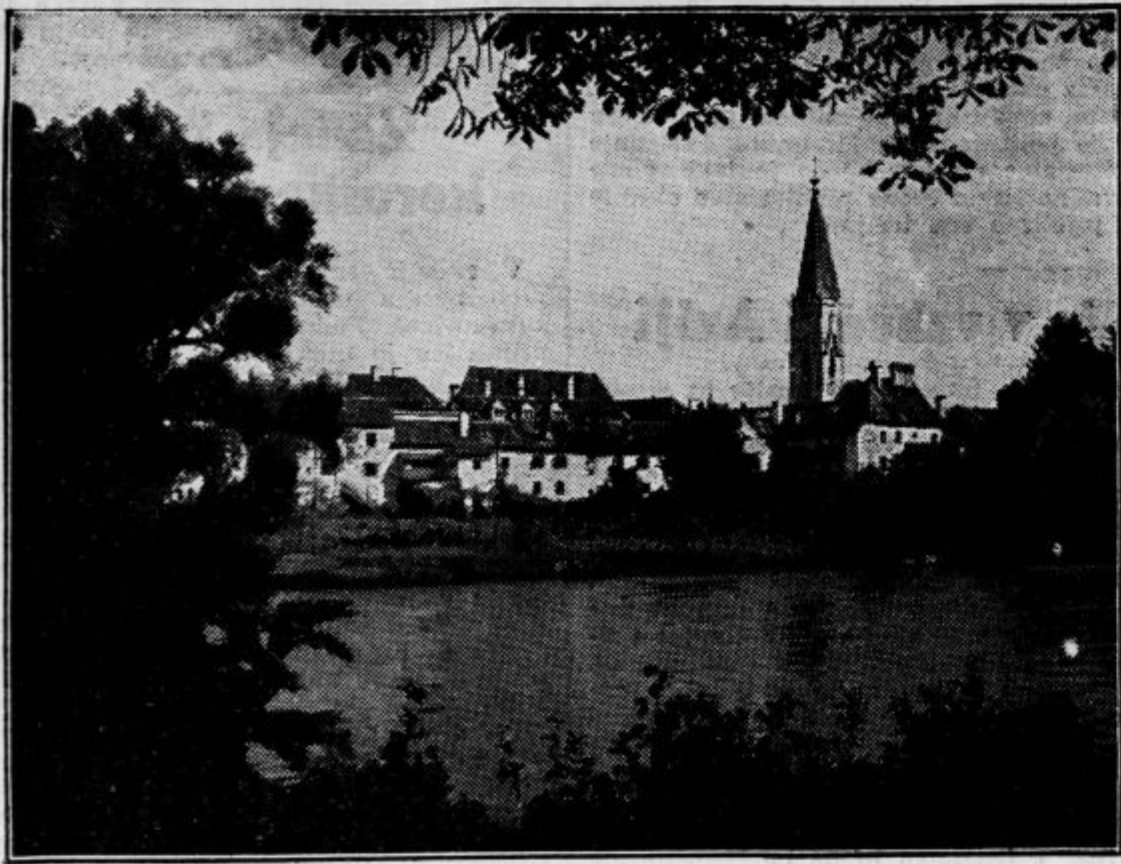
New York, 9. nov. AA. Včeraj je tu umrl veliki knez Jurij, sin velikega kneza Konstantina in nečak poslednjega ruskega carja Nikolaja.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Vedro vreme z jutranjo meglo v vsej državi. V severnih krajih lahna oblačnost. Ponoči mraz.

Zagrebska: Vedro, pozneje nekoliko oblačno. Dunajska: Nobene bistvene spremembe sedanjege vremena.

SPOMINI NA PREVRAATNE DNI 1918

Kako je bilo v Celju

Ze pred majsko deklaracijo, torej še pred letom 1917, ko je bilo zavoljo lastne glave nevarno tvegati vsako nepremišljeno besedo, je vladalo v narodnih krogih v celjskem in brežiškem okraju revolucionarno, protiaustrijsko razpoloženje. Tu in tam so se shajali revolucionarji; po raznih skrivnih brlogih in gostilnah. Kovali so razne načrte za čim uspešnejšo propagando med narodom. Zlasti so odsvetovali odnehanje poljskih pridelkov in priporočali odnehanje poslušnosti avstrijskim oblastvom. Po majski deklaraciji se je to delovanje stopnjevalo od dne do dne. Najbolj zagriženi smo se shajali v celjski gostilni »Branibor«, ki sta jo vodila zvesta narodnjaka zakonca Robeka. Kar je bilo v Celju slovenskih častnikov, so se navzlic polkovni zabrani shajali v tej gostilni. Skrivne sestanke smo pa imeli v gostilni »Grad« na Lavi, ki sta jo tedaj vodila vrla narodnjaka zakonca Perca. Duša revolucionarnega gibanja med vojaštvom in okoljskim narodom so bili častniki Hafner, Čančar, Gogala, Volc, dr. Zepič, Kosi, dr. Vane Radej, Klemenčič in še nekateri. Sodelovali so seveda tudi naši vrli podčastniki Dolinšek, Kovač, Rozin, Trepelj, Pukelj, Rode, enoletnik Kaukler in še nekateri.

Načelnik v p. Ivo Sancln, plesec pričujočih spominov

Cimbolj se je bližal polom, tem glasnejša smo postajali. Vojska in civilna oblastva so bila že dolgo pozorna na nas. Povsod je bilo srečati špiclja. Nekateri oficirji so bili že ovačeni in so imeli razne sitnosti. Navzlic vsemu smo naposled res postali predrzni. Javno smo prepevali in bujskali proti Avstriji. 26. oktobra 1918 sem se vrnil s kratkega dopusta iz Istre v Celje. Ko sem bil odšel 20. oktobra na dopust, še nisem računal, da smo že tako blizu prevratu. Na povratku iz Istre sem moral v Divači zvečer čakati na vlak. Na postaji je stal vlak poln nemških častnikov, bežečih iz Pulje. Postajenačelnik mi je povedal, da je prišlo na italijanski fronti do poloma. Sredi razgovora sem čul godbo: »Naprej zastave Slave«. Mnogiža je vzklikala Jugoslaviji. Dolg sprevoz z lampijoni se je pomikal proti kolodvoru. Preprišani so zrlj nemški oficirji, kaj se dogaja. Solzljivi oči sem takrat pozdravljaj vriskajoči narod.

Kam zdaj? Nazaj v Buzet ali v Celje? Odočil sem se za Celje. Sodil sem, da bom v navidezno nemškutarskem mestecu bolj potreben kakor doma. Vlak je vozil mimo Ljubljane, ki o polomu na italijanski fronti še ni vedela. Na kolodvoru je bilo mirno kakor po navadi. Ko je prispel vlak v Celje, ista slika kakor v Ljubljani. Stopim na ulico in srečam dva slovenska oficirja. Priporočujem jima, kaj vse sem videl in slišal. Vojaški krogi v Celju gotovo še niso imeli pojma o položaju, saj je vendar bil za 27. oktober jutraj določen odhod se ene marškompanije na italijansko fronto...

Spati nisem mogel. Zjutraj srečam na ulici nadporočnika Pučnika, ki mi pove, da so se vojski v Semalovi vojašnici (marškompanija in stražna stotinja) uprli in naglani nemške oficirje. Bal se je, da jih bodo sodili kakor v Judenburgu in decimirali. Potolažil sem ga z vsem, kar sem že vedel. Priporočil sem, naj gre slovenski oficirji takoj med vojske, naj jim razložijo stanje in jim svetujejo mirovanje, dokler ne dobimo točnih navodil iz Ljubljane. Ponudil sem se — bil sem namreč dotlej kot črnovojniški nadporočnik zgolj dodeljen nadzorništvo dunajskega prehranjevalnega urada v Celju —, da pomagam tudi jaz pri začasnem pove-ljevanju.

Kmalu me je poklical k sebi poveljnik nadomestnega bataljona podpolkovnik Skalický. Ze je zvedel, da hočem kot eden izmed najstarejših častnikov sodelovati pri pomirjevanju vojakov. Prosil me je, naj grem z njim med vojske, ker se od nemških častnikov nikdo ne upa več tja. Zahteval pa je, da ne omenjam Jugosla-

vije in da mu spravim v roke enoletnika Kauklerja, ki je bil vodja upora. Za te zahteve se sploh nisem zmenil, čeprav sem povabilu ustregel. Častniški namestnik Avgust Dolinšek z ostalimi podčastniki je bil med tem vse pripravil glede nastopa vojaštva v Semalovi vojašnici. Ko smo stopili podpolkovnik Skalický, nadporočnik Pučnik in jaz na dvorišče vojašnice, se nam je nutil res zanimiv prizor: na eni strani stražna stotinja v raztrganih, skrajno ponošenih uniformah, na drugi marškompanija v popolni bojni opremi in v čisto novih uniformah. Fantje so bili opleteni s cveticami in narodnimi trakovi, da jih je bilo veselje pogledati. Resnih obrazov so nas sprejeli. Vse to je name napravilo globok vtis. Bila je moja naloga, da fante pozdravim in pomirim. Pomirjevatj mi jih ni bilo treba, čestital sem jim na možatem nastopu in narodnem prepričanju ter sem vzkliknil: »Zivela Jugoslavija! Ne morem opisati, kaj je sledilo mojemu pozivu. Kape so frčale v zrak, fantje so se objemali. Ni bilo konca vzklikanju: »Zivela Jugoslavija, živela svoboda!« Od kasarnskih zidov se je mogočno odbijala daleč v mesto in okolico prvici tu zapeta »Lepa naša domovina«...

Ko sem z omenjenima gospodoma zapustil vojašnico, mi je podpolkovnik omenil, da ne bi bil še smel imenovati Jugoslavije. To omenbo sem preslišal in se lepo poslovil... Čez pol ure me je Skalický spet klical, češ, da vojski v Semalovi vojašnici razbijajo vse vprek. Znova me je prosil za intervencijo. Toda ta ni bila potrebna. Kajti vojski v Semalovi vojašnici so razbili le table z nemškimi napisji ter jih sezgali.

Led je bil prebit. Dne 27. oktobra zjutraj smo v Celju izvršili prevrat in imeli vojaštvo v svojih rokah, čeprav je bilo tedaj precej nemških oficirjev pri polku. Zavijati je bilo treba rokave in brž pristopiti k delu, kajti v Celju je bilo poleg nemških oficirjev in nemškutarskih vojakov še precej tujih uradnikov in strupenih nemškutarjev, ki so širili vesti, da bi vzbujali nesigurnost in nezaupanje med vojaštvom in ostalim prebivalstvom. Po dogovoru s predsednikom Narodnega sveta dr. Kalanom sem sklical naslednji dan, 28. oktobra, sestanek vseh slovenskih častnikov (menda pet), in podčastnikov (vseh skupaj okrog 100) v malo dvorano Narodnega doma. Sestanku je prisostvoval tudi sokolski starosta Smertnik. Ko smo odsvolili nezanesljive in nemčurske podčastnike, smo se točno dogovorili glede nadaljnega nastopanja, glede organizacije in prevzema poveljstva pri celjskem polku, ki je bilo soglasno poverjeno meni. Poveljstva pa nisem takoj prevzel zaradi raznih pomislekov in cinčanja tedanjih odločujočih gospodov v Ljubljani.

Disciplina med vojaštvom se je rahljajala, posamezniki so začeli zapuščati vojašnice, uhajali so domov. Celo stražo so zapuščale svoja mesta. Ta in oni je prislonil puško ob zid in izgubil. Kakorkoli je bilo hrepenenje po domu opravičljivo, je vendar resni položaj zahteval več discipline. Kritičen je postal 31. oktober, ko je straža pri skladišču smodnika, ki je bilo polno streliva in razstrelnih snovi, zapustila svoje mesto in naslonila puško ob zid. Takisto je zapustila svoje mesto straža pri augmentacijskem skladišču, polnem čevljev, uniform in pušk. Vojski s civilnim prebivalstvom so vdri v skladišče. Kolikor je kdo mogel, je nabasal v nadržnih ali na ramena. Ko me je podpolkovnik Skalický obvestil o tem sem hitel s častniškim namestnikom Dolinškom tjakaj in sem še pravočasno prispel do bližine skladišča, kjer vsa srečala kakih 150 vojakov in civilistov, otovorjenih s čevlji, uniformami in drugim plenom. Še danes se čudim, kako nama je tedaj uspelo vrniti vse te ljudi pred skladišče, kjer so položili ukradene stvari na tla, da smo jih nato spet spravili pod ključ. Stražo so nastopili slovenski oficirji. Rešili smo večmilijskno vrednost. Če ne bi bili prihletli v poslednjem trenutku, bi ostala skladišča prazna, izropana.

Tj dogodki so prisilili predsednika Narodnega sveta, da je sklical sejo in povabil slovenske oficirje, zastopnike sokolstva in drugih narodnih društev k posvetovanju, na katerem je bilo sklenjeno, da se še tisti dan popoldne — bilo je 1. novembra, na praznik Vseh svetih — pozove vojaštvo k prisegi, ki naj jo položi pred predsednikom Narodnega sveta dr. Kalanom. Res se je popoldne ob dveh zbral na dvorišče vojašnice oficirski zbor in Narodni svet s predsednikom. Prilili so tudi tujeorodni častniki z narodnimi kardami na čepicah ter s slovenskimi trakovi na portepéjih. Pred Narodnim domom sem formalno stotinja. Starosta celjskega Sokola nam je izročil sokolsko zastavo, ki jo je vzel v svoje roke poročnik Videmšek. Pod to zastavo smo odkorakali ponosno in slediš slovenskim poveljem na dvorišče glavne vojašnice. Po nagovoru dr. Kalana, Smertnika in nadporočnika Hafnerja smo se obezvali vsi, častniki in vojski, s častno besedo, da hoče-

mo točno izvrševati povelja Narodnega sveta. Ko sem se oglašil k besedi tudi jaz, to ni bilo po volji polkovniku, ki mi je hotel nastop zabraniti. Mar mi je bilo za njegov protest! Stopil sem na govorniški oder in povabil vse navzoče Slovence, da prisêžemo ob sokolski zastavi, ki je bila tolikokrat napadena od naših nasprotnikov, zvestobo naši novi domovini Jugoslaviji. To se je zgodilo.

Navzlic častni besedi je večina tujeorodnih častnikov še tisti dan zapustila Celje. Takoj naslednji dan, 2. novembra, nam je polkovnik Skalický izročil v redu vse polkovne zadeve. Značilna je bila njegova prošnja za dovoljenje odpotovanja, češ: »Nujno moram na Dunaj, da še pravočasno prispejem tja in dobim kakšno službo pri dunajskem tramvaju...« Se isti dan smo imeli oficirji zborovanje in smo si razdelili delo. Nemški oficirji so odšli, toda ostali so še nemški uradniki in razni nemškutarji, ki so še vedno nastopali izzivalno ter upali na kakšno odrešenje. Narodni svet je z našo pomočjo kmalu napravil red. K pošti in brzojavu smo delegirali zanesljivega oficirja, slovenski uradniki so prevzeli urade. Pomanjkanje zanesljivega vojaštva je prisililo Narodni svet in poveljstvo polka, da smo skupno že 3. novembra izdali razglas in poziv vo-

Pokojni dr. Ivo Šestan, ki je privedel celjski polk z bojišča in se je leta 1929. smrtno ponesrečil z letalom v Mariboru

Jesenska pomlad

Pst! Tih, sicer se zbudita!

Ljubljena, 9. novembra. Leto gre h kraju. Staro je, pa je ponorelo. Kako bi nas sicer obdarilo s tako lepim vremenom, s temi jasnimi sončnimi dnevi, s kakršnimi bi se mogla postavljati le še najkrajšnja sončna pomlad! Vsekakor nekaj ne bo v redu. Verjetno, da je po sredi zavistna konkurenca med nebeskimi in zemskimi vremenarji, ki so tokrat — čemu bi se sramovali priznati — potegnili krajši konec. Stoletni koledarji, pratike, meteorološke napovedi, zakone vedevalke, reumatiki, neurotiki in božvajstniki, ki jim je dana moč iz lastnih bolecín napovedovati vreme, ves ta živi in

To so pa študentje.

mrtvi inventar je odpovedal. Celo barometri novejših konstrukcij, ki vise ponekod po mestu, plešejo sv. Vida ples. Nenehoma nakazujejo poslabšanje vremena, vreme pa kakor nalašč, danes tako ko včera, jutri kakor danes, sončno od jutra do večera, hvala bogu!

Ljudje, ki se s temi čudovito lepimi jesenskimi dnevi približe počajo in utegnejo o njih filozofsko razmišljati in razpravljati, ponajveč na klopek v Zvezdi in v drugih vrtovih, — ti so mnenja, da je to nagrada za vse nesrečne dni, ki jih je svet komaj pustil za seboj. Teoretiki, ki jim misli dije neso, jih spravljajo v zvezo z luno in njenim mrkom. Preden pa se odločimo za katero teh mnenj, je treba počakati avtentičnega poročila »Osservatora Romanax. Ne gre, da bi narod begali z razlaganji, ki jim znanost tega sveta ni kos.

Na soncu in v pesku — to je zabavna igra.

jakom, da se vrnejo pod orožje, ker jih nova domovina potrebuje za vzdrževanje miru in reda. Res se je odzvalo precej navdušenih fantov in mož, s kateri smo vzdrževali red v mestu in okolici. Velike važnosti je bilo tudi za rešitev Maribora, ker smo generalu Maistru lahko že 10. novembra poslali 200 oboroženih, prvovrstnih vojakov na pomoč. Če bi bili tako ravnali tudi v Ljubljani, se ne bi danes solzili za Korosko.

6. novembra je bila velika proslava osvobođenja, pri kateri je sodelovalo na tisoče naroda iz Celja in okolice. Ta dan smo poslali bratom na Koroskem pomoč (v Guštanj in drugam) junaškega Malgaja s trideseterico prostovoljcev. Iz Vipave in iz drugih krajev smo dobivali brzojavke, da se vrača 87. polk popolnoma oborožen — 2.500 mož — in discipliniran v Celje. Kakšno veselje je vladalo med nami, se ne da povedati. Koliko lepih načrtov smo imeli, da bomo sledili Malgaju in kaj vse bo še storjeno!

Celjski polk je prispel v Ljubljano. Skozí mesto ni smel Povelje je bilo: »Razidite se, vrnite se na svoje domove!« Poročnik Šestan (ki se je pred nekaj leti smrtno ponesrečil z letalom v Mariboru) je takrat, jahajoč na visokem konju, privedel v Celje ostanke polka s trenom. Pred magistratom je bil ganljiv sprejem mož in fantov, ki so se krvavo preizkušeni po dolgem maršu vrnili z laške fronte v domači kraj. Okrnitev polka v Ljubljani je bila nesrečna poteza, ki se je pozneje močno maščevala.

Tako so torej potekli prvi dnevi našega osvobođenja v Celju. Bil so polni veselja, pa tudi resnega dela. Saj, če ne bi bilo slovenskih vojakov celjskega pešpolka, dvomim, da bi bil kedaj tudi Maribor rešen, ko pa Ljubljana ni mogla poslati generalu Maistru v pomoč nitj enega vojaka. Ponosni naj bodo vsi, ki so tedaj pomagali reševati naš težavni položaj na zelenem slovenskem Stajerju!

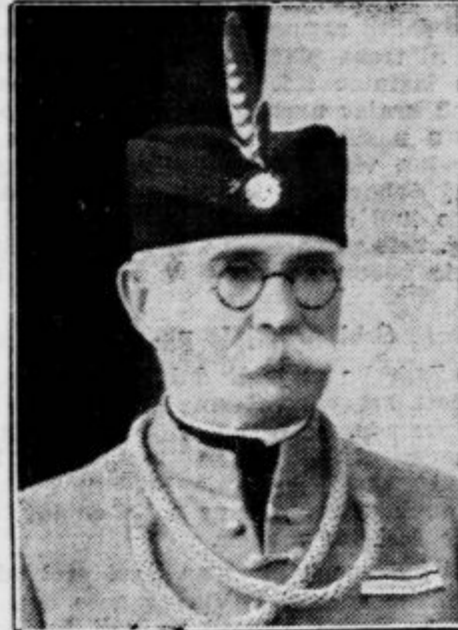
Nač. Ivo Sancln

70 let Martina Potočnika

Ptuj, 8. novembra. Danes je praznoval 70-letnico inšpektor finančne kontrole v pokoj g. Martin Potočnik. Praznoval je skromno, vendar pa v zadovoljstvu v svoji rojstni vasi Rogoznici pri Ptuj, kjer zdaj biva z gospo Janjo.

Potočnik je po odsluženju vojaščini vstopil v službo pri financih. Pot ga je vodila po mnogih krajih, v zadnjih letih pa po naši severni meji. Ko je izpolnil 35 let službe in 60 let starosti je stopil v pokoj ter se naselil na Rogoznici. Bil je ves čas vzoren in

vesten uradnik, za kar je prejel v nedeljo red Sv. Save IV. stopnje. Zbrali so se v pisarni oddelka finančne kontrole njegovi stanovski tovariši-upokojenci, ki se z njim službovali, kakor tudi celotno osebje oddelka. Podpoverjenik Kunc mu je v lepem nagovoru izročil odklikovanje.

Jubilant si je pridobil s prijaznim nastopom nešteto prijateljev. Je pri vseh naprednih društvi neumoren delavec, prav posebno pri Sokolu. Kljub lepim letom ga vedno vidimo, kako korenjaško koraka v sokolski četki po ptujskih ulicah in se ob vsaki priliki zavzema za narodno stvar. V nacionalnem duhu je vzgojil tri sinove, ki vzemajo danes ugledne položaje v službi. Najstarejši je višji pomoski oficir na rušilu »Ljubljani«, drugi sin je tehnični poslovodja pri drž. železnici, najmlajši pa je strojniki na šolskem brodu »Jadrans«. Jesen življenja g. Potočnika v družbi zveste gospe Janje, za razvedrilo pa mu služj »Jutro«, katerega naročnik je ves čas. Mnogim častitkam, ki jih je odklikovani prejel iz vseh krajev, pridružujemo tudi svoja in mu želimo še mnogo srečnih let.

Pri lenivosti črevesja, črevesnem katarju, obolenju danke, odstrani naravna »Franz-Josefova« grenčica zapeko dolnjih organov dobro in naglo. Mnogoletna izkušnje uče, da uporaba »Franz-Josefova« vode odlično regulira funkcije črevesja.

Ogl. rez. 5. Br. 15. 465-15

Pa naj bo z razlaganji kakorkoli: tako kakor človek v poznih letih doživi sem pa tam drugo pomlad, jo tudi pozno leto samo pravkar doživlja. Ljubljancem je to prav. Saj jih poznate, kako so vsake obljube na moč veseli, izpolnjene pa še celo. Jesenska pomlad je prišla kar tako, brez obljube in napovedi. Pogledjte pred Tivoli, kaj to pomenil Po drevedih je živo kakor sredi leta. Klopi, ki so pred časom že samevale, so zasedene do zadnje. Mlade matere prevažajo velike vozčke z mladim naraščanjem, otroci se igrajo v pesku, drugi pa se predajajo soncu in srkajo toplo luč vseobvladajočega Gospodarja.

Za tako »kočije« tivolske poti niso za-branjene.

Le pojdite malo na sprehod tja v Tivoli, pa pogledjte še naokrog, kako je ljudem v teh lepih dneh! Nič ne sitnarite, ko boste srečavali največ študente. Tudi take v kri-ljih, ki jim je beseda razumljivejša, čim ti-še je izgovorjena. Drugi, ki jim gospodinje še ne kurijo sob, si tod na soncu bogatijo svojo učenost, tisto za rede in ono za življenje. Da, da, vsega jim bo treba.

Vrtnarji iz mestne vrtnarije prekopavajo gredice in pripravljajo zemljo, da se bo spočila žez zimo. Prihodno pomlad mora biti Tivoli kar brž v cvetju.

Tam na klopi je oba do kraja prevzelo. Na toplem soncu sta zaspala, kakor pod toplo odejo. Ona z glavo njemu na rame-

Novo table ukazujejo: Pse na vrvice! Le čemu neokusni napis pod sliko? Kratkosrajšniki ne znajo čitati, odraslejšim pa je že slika psa, ki ga otrok vodi na vrvice, dovolj razumljiva. Ali res ni mogoče napraviti koraka po mestnem svetu, da te ne preženó prepovedi in grožnje s kaznjivo?

Kljub dežju negovan izgled! Cimean krema varuje Vašo kožo!

Pred dvajsetimi leti

Slovenski Narod, 8. novembra 1918.
Poziv k razsodnosti!

Kadar umira stara država in kadar stopa na njeno mesto druga v življenju, nastajajo grozoviti preokreti. Kdor je prevzel novo vlado, je že dosti dosegel, da ni nastal splošni kaos. Vlada, ki ima tako rekoč ustvariti novo državo, stoji pred nalogo, kakor si bolj orjaških misli ne moremo. Da taka vlada ne more čez noč staro nadomestiti z novim, to bi moralo tudi otroku v materinem telesu biti jasno. Ravno tako pa je tudi jasno, da bo vlada prišla do svojih ciljev le takrat, če jo vsakdo z navdušenjem podpira in če vsakdo preprosto svojo dušo z zavestjo, da je danes vsaka nevednost nesreča in da so tisti, ki netiljo nevednost, prav za prav velezidajci in grdi hudodelci. Narodna vlada mora imeti zaupanje vsega naroda in mi upamo, da si ga prav hitro tudi pridobi.

Zatorej se enkrat ponovno prosimo, da naj vsak ostane hladne krvi in da naj se upusti najmanjši korak, ki bi povzročal nesoglasje in nevednost. (Iz peresa dr. Iv. Tavčarja, člana Nar. vlade).

Po deželi razumejo svobodo tako, da odsteje ni treba plačevati davkov, sprostovati tujo lastnino itd. V tem oziru prihajajo z vseh krajev neprestano pritožbe in poročila o nasilstvih. Nujno potrebno je, da Narodna vlada da navodila naj županstva, duhovščina in učiteljstvo ljudstvo pouče tudi o dolžnostih in mu pojasni položaj. Zelo priporočljivo bi bilo pošiljati na deželo govornike, zlasti v odležnejše kraje.

Srbi prihajajo na pomoč

V Zagrebu se je te dni organizirala prva četa srbskih vojakov, pripadnikov srbske armade, ki so bili v Avstriji ujeti in porazdeljeni po raznih taboriških. Prvi srbski bataljon šteje 1000 moških, samih strunskih dečkov, ki ne silijo domov, dasi so že šest let v vojni.

Jutri dospo v Brod na Savi prvi oddelki srbske vojske. V Vinokovec so Srbi dospeli že danes. Zasedli so tudi Indjijo in Ukovuar, kjer so pustili manjše posadke.

Odposlanstvo Narodne vlade v Postojni

Včeraj se je tročlansko odposlanstvo Narodne vlade zglasilo pri antantnem komisarju polkovniku Castelliju v Postojni. Komisar je naše odposlanstvo prijazno sprejel ter jim razložil, da nima nikakršne politične naloge, temveč je samo vojaški komisar antantne armade, ki mora nadzorovati, ali bivša avstrijska armada izpolnjuje pogoje sklenjenega premirja. S tem pojasnilom se je odposlanstvo zadovoljilo in se vrnilo domov.

Prevzetje poslov mesta Ptuj

Dne 2. t. m. se je vršila predaja mesta Ptuj po nadzorstvo Narodnega sveta. Odstopiti sta morala župan Ornič in uradni predstojnik dr. Gürtler, ki imata še od 1. 1908. krvave roke. Odbor je sklenil tudi odpust dr. Gürtlerja in ga takoj odstavil.

»Moč in diplomacija«

K vprašanju francoske odgovornosti v poslednji septembrski krizi se je v pariških listih objavil najuglednejši francoski vojaški publicist, znani general Baratier v članku »Moč in diplomacija«, v katerem najprej poudarja pomen skladnosti diplomatskih akcij katekorektil države z njenimi dejanskimi možnostmi in sposobnostmi vojaškega značaja. Nato pa vprašanje: »Kaj smo storili v letih po naši zmagi, ki je nevarnost nemškega vstajanja že čisto jasno kazala, da bi spravili v sklad organizacijo naših oboroženih sil in našo diplomatsko delavnost? Morda odgovorni šefi naše politike niso pravočasno opozorili francoskega naroda na potrebo, pred katero bi se utegnili znajti, ako bi moral od Nemčije s silo doseči spoštovanje mirovnih pogojev. Dne 7. marca 1936 je vlada nedvomno mislila na takojšen napad na Porenje. Toda vse naš vojaški aparat, ki je bil skrbno pripravljen za obrambno vojno, ni bil tak, da bi mogel izvesti operacije take narave brez poprejšnjega vpolnjenja rezervnih čet. Ali je bilo tedaj naše javno mnenje dovolj pripravljeno na tak ukrep, ki bi se mogoče tolmačilo že kot prvi znak vojne?»

Takoj po prevzemu občine se je razobesila raz rotova slovenska trobojnica, ki jo je narodna straža slovesno pozdravila.

Narodna obrana za Ljubljano

Odbor je sklenil na svoji včerajšnji seji, da se mladeničem izpod 18 let in vsem onim, ki niso upravičeni nositi orožja pobero orožje in municija, katero so si prisvojili na ta ali na oni način. Noč in dan se strelja po mestu in to se neopravičeno potika mestni Narodni obrani. Tu in tam se pojavljajo nedorasli jezdecji in čisto cele patrulje na konjih, ki ne pripadajo mestni Narodni obrani in le v zabavo jezdarijo po mestu. Ouhodnim stražam je naročeno, da takim jezdecem, če nimajo izkaznic, pobero konje in orožje.

Slovenski Narod, 9. novembra:

S Koroskega

Začasna deželna vlada na Koroskem priporoča v svojem uradnem naznanilu z dne 6. t. m. vsem državljanom in občinskim uradom na jezikovno mešanem ozemlju, da naj v primeru, ako pridejo jugoslovenski komisarji, ki bi se hoteli polastiti uprave, izjavijo, da hočejo voditi posle dalje na dosedanja način. dokler ne bo izvršena odločitev glede državnopravne pripadnosti koroske dežele in dotlej se udajo samo sili. Po tem navodilu se Slovenci na Koroskem ne bodo ravnali, marveč je naša dolžnost, da kar je naše, morva takoj stopiti na našo stran.

Dne 4. t. m. je bila v Celovcu pred hotelom Trabesinger velika množica in na poslopju so bile izvešene jugoslovenske zastave. Množica pa je bila razpršena in zastave snete »Kärntner Tagblatt« poroča, da v tem ne tiči nikakršno nasilno postopanje proti koroskim Slovincem, marveč le previdnostna odredba, kakor se tudi na Kranjskem ne smejo vršiti nemško-nacionalne manifestacije.

»Zeleni kader« že na Dolenskem

Po zadržili v Ljubljano došlih Belokranjcev je »Zeleni kader« že v sredo, 6. t. m. prekorščil Kolpo, prestopil na črneljski kraj in ogroža Poljane in Kostel. Sprejete tolpe štejejo nad 500 ljudi, katerim sledi »glavna armada« do 1000 moških. S tem je odprta pot po celi Beli Kranjini in preko kočevskih šum najkrajši prehod (čez Rog) v topliški in novomeški kraj. V teh krajih je tedaj treba močnih straž, oboroženih tudi s strojnimi.

Roparstvo

Madžarski roparji so vdrl v St. Peter pod Sv. gorami ter plenijo pri trgovcih. V Desencih so napravili trgovcu Hohnjcu ogromno škodo.

Paglavci streljajo

Proti streljanju za Bežigradom bi bilo najbolje zdravilo: Straža poberi paglavcem puške in municijo. Streljanje vsako noč, kakor bi bili na fronti Isto se dogaja sploh na periferiji mesta.

katerem je bila po svoji površini doslej, je preskočila Norveško in Finsko in zaseda šesto mesto med evropskimi državami brez Rusije. Po številu prebivalstva pa je Poljska tudi po novi razmejitvi držala šesto mesto. Po statistiki iz l. 1931. je štela 32 milijonov ljudi, katerih letni prirastek znaša okoli 400.000, tako da šteje danes Poljska nekaj nad 34 milijonov prebivalcev.

Madžarska je z novo razmejitvijo s CSR pridobila okoli 12.000 kv. km ozemlja z nekaj nad enim milijonom prebivalcev. Po

svoji površini (prej 96.000 kv. km, sedaj 108.000 kv. km) je s sedemnajstega mesta, na katerega je sedaj pahnjena CSR, skočila na 15. mesto. Po številu prebivalstva pa je sedaj Madžarska dosegla 10. mesto med evropskimi državami brez Rusije.

Po številu prebivalstva je bila doslej CSR z okoli 15 milijoni prebivalcev na 9. mestu, nova CSR z 10 milijoni prebivalcev pa je potisnjena na 11. mesto. Poslednje teritorialne spremembe so jo tako glede površine kakor glede prebivalstva okrnile za približno eno tretjino.

Poslabšan položaj Rusije v vzhodni Aziji

O odnošaji med Rusijo in Japonsko piše v luči novih dogodkov na Daljnem vzhodu »Neue Züricher Zeitung« v svojem nedeljskem uvodniku med drugim:

»V Moskvi so si menda na jasnem, da je po zmagi pri Cankungfengu (Zaozernaji) nastopilo samo predhodno omiljenje napetosti med sovjeti in Japonsko in da nikakor ni mogoče govoriti o zagotovitvi miru za več let. Japonski uspehi na Kitajskem v poslednjih tednih utegnejo kaj kmalu iz temeljev spremeniti vojaški položaj Rusije na Daljnem vzhodu in morda imeti za posledico celo resno ogrožanje ruskega državnega organizma. Ze pred štirimi tedni je bilo jasno, da se utegne premoči, ki je bila tedaj nedvomno še na ruski strani, spremeniti v nasprotje ako bi se Japonski posrečilo pravočasno likvidirati kitajsko avanturo. V Moskvi pa očividno s tako naglo likvidacijo niso računali. Boje okoli Cankungfenga so Rusi prikinili v pričakovanju, da bo utrjevalna strategija Kitajske še dolgo uspešna

in da bodo tako izgledi Rusije na zmago vedno bolj gotovi. Padeč Kantona in Hankova pa je te račune prekrizal. Japonska sicer ne more še takoj izliti miru na Kitajskem in Cankungfeng proglasa, da ne bo kapituliral. Toda kitajska moč za novo ofenzivo je očitno za daljšo dobo okrnjena. Ze zelo blizu je možnost, da Japonska utrdi na Kitajskem svoje obrambne položaje in vrže nato velik del svoje vojske na madžarsko bojišče proti Rusiji. Imenovanje Arite, ki je podpisal protikomunistični pakt, za zunanjega ministra mora v Moskvi samo povečati bojazen, da je Japonska po svojih najnovejših zmagah odločena nastopiti proti sovjetom. Ako bi se se izkazalo, da hoče Tokio delati z roko v roki z Berlinom in da bo Nemčija ob japonskem izpadu na madžarski meji postavila obnem ukrajinsko vprašanje, bi se Rusija znašla pred nevarnostjo vojne na dveh bojiščih, kateri se je z boji na Kitajskem skušala za daljšo dobo izogniti.«

Kranjska mladina navdušena za letalstvo

Tudi v Kranju bodo uredili primerno letališče

Kranj, 9. novembra.

V nedeljo smo imeli v Kranju prvo letalsko prireditve, ki ji je prisostvovalo rekordno število gledalcev. Odkar so v Ljubljani in nato v ostalih večjih krajih prišli ustanovljati Aeroklube in gojiti jadralno letalstvo, se je tudi v Kranju — še zlasti med mladino — pojavilo veliko zanimanje za letalski sport. Ze pred dvema letoma je mladi mizarški pomočnik Pretnar zgradil brezmotorno letalo, ki ga je razstavil v gimnazijski telodavnici. Letos se je Pretnar vrnil od vojakov, kjer je bil v šoli za gradnjo letal. Tu si je bil pridobil in izpopolnil znanje. Zdaj je zbral okrog sebe mlade fante in jih poučeval v gradnji letalskih modelov. Obnem je za interesiral meščane in kmalu se je zbral pripravljajni odbor, ki se je namenil ustanoviti Aeroklub. Fante so vsak dan marljivo delali in vsak teden napravili več modelov. V nedeljo so prinesli najboljšie modele na letališče pri Polici, da je komisija ugotovila kateri je najboljši. Tekmovalo je 10 fantov z 20 modeli. Zmagal je gimnazijec Segulin z modelom, katerega je izdelal po Pretnarjevih načrtih. Tekmovanju je prisostvovalo nad 2.000 ljudi,

med njimi tudi več predstavnikov z županom na čelu.

Po tekmovanju se je pojavilo nad letališčem močorno letalo dr. Rapeta iz Ljubljane. Tudi je sledilo jadralno letalo, ki ga je pilotiral znani rekorder Raznožnik. Jadralno letalo priklopljeno k motornemu, se je 2.000 m nad letališčem odklopilo in že je v krasnih zavojih pristajalo na letališču. Pri pristanku se je domala pripelja hujša nesreča, in sicer zaradi občinstva, ki se ni hotelo pokoravati rediteljem in je zasedlo mesto, kjer bi moralo letalo pristati, pa je pilot zato moral spremeniti smer in kraj pristanka. K sreči se je letalo pri pristanku prevrnilo na krilo in je pilot ostal nepoškodovan.

Teren letališča je za enkrat še bolj valovit, kar ovira pristajanje. Kranjski Aeroklub, ki bo v kraškem tinei ustanovil občni zbor, deluje na tem, da bi dobil v najem primeren prostor v izmeri 600 x 150 m. Po tem bo klub odpravil vse nedostatke med njimi tudi električni vod, ki zdi otežkoča pristajanje. Tako bo Kranj dobil v neposredni bližini mesta lastno letališče, ki bo lahko služilo tudi vojaškim namenom.

Kako je bilo med mrkom v Beogradu

Nočni vtisi opazovalca na prestolniškem Kalemegdanu

Beograd, 9. novembra

Prijatelj našega lista nam je poslal nekaj vtisov z opazovanja na Kalemegdanu v Beogradu: Pogled na Savo je bil ob 22.06 veličasten, luči Aleksandrovega mostu so se zrcalile v savskih valovih, zemunska tramvajska proga je bila očrtana z nečestitimi žarnicami. Stolp beogradskega velesejma je žarel v oranžni in svetlomodri barvi. Kalemegdan se zdi, kakor grad iz »Tisoč in ene noči«. Noč je bila prekrasna, lahen veter je vel od Save proti Kalemegdanu, tako nežen, da se je listje komaj zibalo v lahni sapi... Lunni mrk je počel ob 21.42 uri in ob 22.15 dosegel polovično fazo. Tajinstvena je bila noč, sence so vidnejše, Luna je lezla vedno bolj v senco Zemlje. Tembolj so se odražale luči velemesta, kjer ni bilo električne razsvetljave, je ob 22.23 uri vladala popolna tema. Nebo je bilo jasno, lahna megla je vstajala iz savskih in dunavskih valov. Tišino noči je motil le trušč tramvajskih vozov, še na Zemlji se je občutila tajinstvenost dogajanja v vsemirju...

Vedno manj svetlobe je bilo na nebu, videla se je silhueta planeta, ki je izžarevala umazanostno svetlobo. Veličasten je bil ob 22.29 pogled na razsvetljeni grad, ki je žarel v zlatorumeni luči, na dolgo vrsto topolov, ki so podhrtevali v motni električni luči in lahmem vetru. V daljavi je pošastno odmevalo razbijanje parnega kladi-va danske kolonije — Lunin mrk se je blizal h koncu.

Ob 22.49 je zemeljska senca preletela Luno in jo zakrila. Nebo je bilo slejkoprej brez oblakov, luna je na črnomodrem nebu zelo dobro vidna in je izgledala ob 22.54 kakor fantom, neresnična prikazen. Ob 23.54 se je na vzhodnem delu oble pojavila naraščajoča svetloba, Lunin mrk je bil pri kraju. Bizeljski

Nočni obisk pri trgovcu Verstovski v Župelevcu

Brežice, 9. novembra.

Te dni so neznan vlomilci ponoči obiskali trgovino Ivana Verstovskega v Župelevcu pri Kapelah in odpetjali cel voz raznega blaga. Med drugim je z njimi izginilo 7 velikih kosov usnja za podplate, težkih 20 kg, okrog 50 kg vratovine, 25 kg boksa, 8 kož ševroja, 25 kg pillinga in nekaj antilopinega usnja. Pobrali so še za celo zalogo raznega moškega blaga, klota, barhanta čajja, tiska, platna, poplana 50 moških srajc, 40 otroških oblek, 60 svilenih, več ducatov moških nogavic, 50 kg mila, cigarete, cigar in drugih predmetov. Skupna škoda znaša okrog 55.000 din.

Zbor delavcev na Ravnah

Guštanj, 9. novembra

V nedeljo dopoldne so imeli guštanski kovinarji protestno zborovanje zaradi delnega kršenja kolektivne pogodbe s strani podjetja Jeklarne na Ravnah, podpisane avgusta 1937. Od takrat se je življenjski standard zvišal zaradi podražitve prav vseh življenjskih potrebščin za 15 do 25 odstotkov. Sestavljena je bila resolucija, v kateri se naglašja, naj se kolektivne pogodbe, ki so obojestransko podpisane, pravilno izvajajo od prve do zadnje točke in da se kategorijske kakor akordne postavke in meze regulirajo na avtomatični podlagi nasproti naraščanju cen življenjskih

Teritorialne spremembe v Evropi

Leto 1938. je prvo leto po svetovni vojni, ki je prineslo večje in bistvene teritorialne spremembe v Evropi.

Nemčija, ki je bila ob začetku leta s svojimi 472.000 kv. km zemlje takoj za Francijo na drugem mestu v Evropi, je po avstrijski in sudetski priključitvi s svojimi 583.000 kv. km zemlje po svoji površini že precej pred Francijo. Tudi v pogledu prebivalstva (80 milijonov) je Nemčija na čelu evropskih držav, ako v obeh primerih izvzamemo Rusijo.

Avstrija je kot samostojna država črtana z evropskega zemljevida.

Češkoslovaška, ki je bila doslej po svoji površini (140.000 kv. km) na trinajstem mestu za Jugoslavijo in pred Grčijo, je sedaj s svojimi 100.000 kv. km potisnjena na 17. mesto, pri čemer je izgubila približno toliko zemlje, kolikor znaša površina Švice. Nemčiji je CSR skupno odstopila okoli 28.200 kv. km zemlje s 3.800.000 prebivalcev. Celotna izguba češkoslovaškega ozemlja pa znaša 41.200 kv. km s 4.850.000 prebivalcev.

Poljska je z novo razmejitvijo s CSR pridobila približno 1.000 kv. km zemlje in okoli 230.000 ljudi. Z osmega mesta, na

Češkoslovaška v svoji novi podobi

Črtkano ozemlje pomeni kraje, ki so bili odstojeni Nemčiji, Poljski in Madžarski. Obseg Češke je padel od 52.000 km² na 35.752 km², Moravsko-Sleako od 26.800 km² na 17.169 km², Slovaško od 49.000 km² na 38.586 km², Podkarpatske Rusije pa od 12.200 km² na 10.620 km². V pogledu prebivalstva je Češka imela prej 7.110.000 ljudi, danes pa jih ima 4.675.000. Moravsko-Sleaska 3.565.000 ljudi (sedaj 2.330.000), Slovaška 3.300.000 (sedaj 2.470.000), Podkarpatska Rusija 726.000 (sedaj 544.000). V celem je izgubila država 37.967 km² in 4.712.000 prebivalcev. Danes meri Češkoslovaška 102.127 km² in ima okoli 10 milijonov prebivalcev.

skih potrebščin. Slednjči, uvede naj se delovni čas po sporazumu ter da se pristopi k rešitvi stanovanjskega problema. Skoro dve tretjini delavstva sta prisiljeni stanovati izven Guštanja, saj v trgu ni mogoče najti niti samskega, še manj pa seveda kakšno družinsko stanovanje.

Zadnja pot koroškega borca

Slovenj Gradec, 7. nov. V nedeljo smo položili v prezgodnji grob našega nepozabnega brata Jožeta Druškovića. Pogreb je dokazal, koliko prijatelj je imel ne samo v mestu in okolici, ampak tudi v drugih krajih širne naše ožje domovine. Posebno v velikem številu so bili zbrani koroški borci iz vseh krajev, da sprejemo moža, ki je bil ravno na ta dan pred dvajsetimi leti duša borcev za svobodo Koroške. Častno so bili zastopani tudi Sokoli in gasilci v krajih. Mestna godba je igrala žalostinke, saj je bil pokojni velik ljubitelj glasbe. Pred hišo žalosti je pevski zbor zapel svojemu predsedniku in neumnemu pevcu njegovo najljubšo pesem »Na planine«.

Ob grobu so se poslovili od pokojnega v imenu mestne občine predsednik dr. Picej, zahvaljujoč se za vse, kar je storil kot prvi slovenski župan po osvoboditvi za mesto in Slovenjgradčane. V imenu koroških legij se je poslovil br. dr. Mejak, za Sokolsko društvo se je starosta br. Ivan Rojnik zahvalil poštvalnemu soustanovitelju slovenjgradskega Sokola, v imenu CMD in SPD pa se je poslovil predsednik g. Miloš Grmovšek.

Zadnjikrat so se ob turobnih glasovih gasilске roga sklonile zastave gasilcev in koroških borcev, naša srca pa so se stisnila v globoki bolesti. Dragi Jože! Ko si nas za vedno zapustil, moremo storiti samo to, da Te ne bomo nikdar pozabili kot brezkompromisnega rodoljuba, poštvalnega kulturnega in socialnega delavca, kot dolgoletnega voditelja naših planincev in pevcev. Počivaj v miru, zlasti duša!

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20 uri
Četrtek, 10.: Brezov gaj. Premiera. Premierski abonma.
Petek, 11.: Zaprtlo.
Zabavna in duhovita komedija »Brezov gaj« prikazuje z učinkovitim, suhim angleškim humorjem detektivsko zgodbo, ki se godi v mirem rodoljubnem tistižu v Brezovem gaju. Avtor je orisal v tej svoji trojeanski igri zgodbo o ponarejevalcih denarja, ki jih zasleduje oblast. Delo režira Bratko Kreft. Glavno vlogo bo igral g. Levart.

OPERA
Začetek ob 20 uri
Četrtek, 10.: Poljub. Red četrtek.
Petek, 11.: Zaprtlo.

V soboto se bo pela prvič na slovenskem odru Massenetova opera »Don Kichot«. To znamenito odrske dele francoske operne literature, ki je imelo kristno predstavo leta 1910, v Monte Carlu, je še danes na repertoarju francoskih in tudi drugih gledališč. Naše občinstvo je imelo ponovno priliko slišati razne arije po ljubljanski radio oddajni postaji, ki je oddajala plošče znamenitega ruskega basista, pokojnega saljapina, ki je smatral vlogo Don Kichota za eno svojih glavnih in najboljših basovskih vlog poleg Borisa Godunova.

Uprava gledališča prosti cenjene obiskovalke gledaliških predstav, ki zasedajo partnerne sedeze, da oddajajo klobuke v garderobo in jih v interesu svojih soboskovalcev ne oddirajo na glavi. To prosimo, ker so prišle tozadevno na upravo ponovne pritožbe.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE
Četrtek, 10. ob 20.: Bocaccio. C.
Petek, 11.: Zaprtlo.
Sobota, 12. ob 20.: Prevara. Krstna predstava.

RADIO

Četrtek 10. novembra
Ljubljana, 12.: Operetni napavi (plošče), — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Francoske popevke (plošče). — 14: Napovedi. — 18: Vsakemu nekaj (Radialni orkester). — 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. R. Kolaric). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Predavanja Sokola kraljevine Jugoslavije. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Koncert Radijskega orkestra. — 21.10: Koncert moderne češke klavirske glasbe (prof. Pavel Sivic). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Vseceli zvoki Radijskega orkestra.

Beograd 17.30: Violinski koncert, narodne pesmi in plošče. — 20: Humor. — 22.15: Plesna muzika. — Zagreb 17.15: Koncert orkestra. — 20: Prenos iz Beograda. — 22.20: Klavirski koncert. — Praga 19.20: Orkestralni in pevski koncert. — 20.10: Zvočna igra. — 22.15: Plošče. — Varšava 20: Poljska glasba. — 22.45: Nowowijewskijev »Domovinski psalm«. — 23.05: Poljska glasba. — Sofija 17.30: Vojaška godba in godalni orkester. — 19.30: Orkestralni in pevski koncert. — 20: Klavirske skladbe. — 20.55: Simfonični koncert. — 22: Lahka godba in ples. — Dunaj 12: Orkester. — 16: Lahka godba. — 18.40: Sudetske pesmi. — 20.10: Silke iz Gradca. — 22.30: Celotni klavir. — 23: Lahka glasba. — 24: Nočni koncert. — Berlin 19: Operne melodije. — 20.10: Iz operet. — 21.10: Koračnice. — 22.30: Kavalirski koncert. — München 19.15: Zabavni spored. — 20.10: Koncert po željah. — 21.10: Stara komorna glasba. — 22.20: Orkester. — Pariz 19.30: Orgelski koncert. — 20.30: Skladbe za čelo. — 20.45: Radijska fantazija. — 21.30: Zvočna igra. — 23.45: Plošče.

Petek 11. novembra
Ljubljana 11: Šolska ura: Tolšče, naša hrana naš lek in surovine važnih življenjskih potrebščin (g. Josip Zabkar). — 12: Pesnice iz naših krajev (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Radijski orkester. — 18: Ženska ura: Zena v kiparstvu (ga. Mara Kraljeva). — 18.20: Plošče. — 18.40: Francoščina (dr. S. Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Delo žen za osvoboditve. — 19.50: Izseljeniška poročila (g. Jože Premrov). — 20: Koncert Radijskega orkestra. — 21.10: Ljubljanski godalni kvartet. — 22: Napovedi, poročila. — 22.30: Angleške plošče.

ZLOČIN PRI CELJU POJASNJEN

Umorjena je 42letna služkinja Ivana Zakrajškova iz čabarskega sreza

Celje, 9. novembra. Komandirju orožniške postaje v Storah g. Mekindl in orožniškemu naredniku g. Letigu iz Stor je danes uspelo dočela pojasniti roparski umor, ki je bil izvršen v noči na praznik Vseh svetnikov v Voglajni v Cretu pri Celju.

Aretiranega Jurija Sabukoška, ki se je v celjski bolnišnici dočela opomogel, sta odpeljala omenjena orožnika danes dopoldne na orožniško postajo v Celju, kjer je Sabukošek priznal roparski umor. Pri njem so bili našli tudi pisma in šest fotografij umorjene Sabukoške je izjavil, da je umorjena 42letna, na Vrhniki pri Starem trgu rojena služkinja Ivanka Zakrajškova z Milanovega vrha pri Cabru. Sabukošek je star 53 let in doma iz Dramelj pri Celju. Leta 1909. se je bil izselil kot zlatarski pomočnik v Francijo, kjer je ostal do l. 1914., potem pa se je vrnil domov in se kot vojak udeležil svetovne vojne. Po prevratu je odpotoval zopet v Francijo in se vrnil letos v marcu v Slovenijo, kjer je dobil v Trbovljah zaposlitev pri zlatarskem mojstru g. Mihl Korenu.

Ker mu je primanjkovalo denarnih sredstev, se je v oktobru odločil, da pride na zločinski način do denarja. Objavil je oglasa, da se želi seznaniti o dekletom. Dobil je nato mnogo ponudb, med drugimi tudi ponudbo Ivanke Zakrajškove in si izbral Zakrajškovo za žrtev. Povabil jo je na Zidani most, kjer sta se sešla

in se domenila, da se bosta 29. oktobra sestala v Rajhenburgu. Zares sta se ta dan sestala tam in se odpeljala v Ljubljano, kjer sta ostala do 31. oktobra. V Ljubljani je shranila Zakrajškova svoja dva kovčega, v katerih je imela obleko in perilo, in se odpeljala v ponedeljek 31. oktobra s Sabukoškom v Celje, kamor sta oba prispela s vlakom ob 20.45. S kolodvoru sta odšla po Aškercovi ulici v Gaberje in krenila po cesti za Westnovo tovarno k Voglajni. Spodoma sta pila pelinkovec, ki ga je imel Sabukošek pri sebi. Sabukošek je vsul Zakrajškovi v čašo večjo količino strupa. Ko je Zakrajškova izpila pelinkovec, se je takoj zgrudila. Sabukošek ji je vzel srebrno zapestno uro, ročno torbico, v kateri je bilo 10.000 din, plašč in kožuvinast ovrtnik, nato pa vrzel Zakrajškovo čez breg Voglajne. Sabukošek zanika, da bi bil zadavil Zakrajškovo.

Po umoru je odšel s plenom k posestniku Apoloniji Sovinčevi v Zepino pri Vojniku ter ji poklonil ročno torbico, zapestno uro in 300 din. V soboto 5. t. m. se je peljal v Trbovlje in v nedeljo zjutraj počakal na kolodvoru v Trbovljah Sovinčevu, s katero se je nato peljal s vlakom na Brezje, kjer sta oba k spovedi in obhajilu. Na povratku sta se ustavila v Ljubljani, kjer je Sabukošek dvignil oba kovčega, ki sta bila last umorjene Zakrajškove, nato pa sta odpotovala zopet v Celje.

Sabukoška sta omenjena orožnika iz Stor odgnala danes proti poldnevnu na kraj zločina, ob 12.45 pa sta izročila aretiranca, ki sta ga ob veliki pozornosti občinstva privedla vklejenega po celjskih ulicah, okrožnemu sodišču.

Orožniki polvedujejo sedaj tudi v Rajhenburgu, da bi še ugotovili kake podrobnosti. Vest o priznanju Jurija Sabukoška in ugotovitvi identitete umorjenke se je bliskovito raznesla po Celju in okolici in sedaj zopet vse govori samo o tem.

Nedolžna žrtev starega sovraštva

Pred poroko so ga s koli pobili do smrti

Ptuj, 9. novembra. V ptujski okolici je splošna prislovica: »Kadar vre vino v sodih, vre tudi fantovska kri v žilah.« To se ponavlja leta in leta. Vsako leto pade mnogo žrtev, ki tvorijo žalostno zgodovino naših krajev.

V ponedeljek zvečer sta se sprehajala po vasi Gradišah pri Sv. Barbari v Halozah posestnikov sin Ivan Milošič in njegov prijatelj Petrovič. Oba sta doma iz vasi Gradšah. Počasi sta v prijetnem razgovoru krenila do hiše posestnika Bračuška, kjer je bilo zbranih več fantov delavcev, med temi tudi eden, s katerim se je Petrovič že dalje časa prepiral in je med njima vladalo staro sovraštvo. Petrovič ga je poklical iz sobe. Čim pa je fant prestopal hiše že je dobil udarec po obrazu, da je od bolečine zakričal. S tem krikom pa so bili delavci v hiši opozorjeni,

da je zunaj pretep, zato so hiteli na pomoč. V početku boja so delovali pesti, kar je Milošič mirno opazoval. Ko pa so bojevniki posegli po koli, je pihel tudi Milošič svojemu prijatelju na pomoč. Pri tem pa so se fantje napadalcem spravili s koli nadenj ter ga bili po glavi in po telesu, kamor je pač priletelo, da se je zgrudil do nezavesti pobit na tla. Vendar pa se je pozneje, v pozni noči, zopet zavedel in se počasi privlekel na svoj dom. Poškodbe so pa bile tako hude, da jim je zjutraj podlegel. Milošič je bil star 30 let. Bil je miren fant, splošno priljubljen, pridlen delavec. Nameraval se je v kratkem poročiti in bi ga za nedeljo prvih oklical. Usoda pa je hotela, da je postal žrtev naše največje sramote, živinske podivjanosti fantov v 20. stoletju.

Številne nesreče na cestah

Krivda: slabe ceste in neprevidnost vozačev

Guštanj, 9. novembra. V nedeljo in ponedeljek se je primerilo našim obmejnemu kotu več hudih prometnih nesreč, katerim je deloma vzrok neprevidna voznja, deloma pa obupne ceste, ki so razorene in izgledane ter zaradi velikega tovornega prometa polne kotanj. Zdjaj se ti neostanki krpaajo s gramozom. Pri Hudi luknji sta se zaletela dva motociklista na ovinku (o čemer poročamo posebej, op. ure.). Druga nesreča je bila naslednja: Na veselico se je vozil z luksuznim avtom g. Čas junior iz Doliča. Zgrmel je s ceste in je obležal k sreči z lažjimi poškodbami pod razvalinami svojega avtomobila.

V ponedeljek okrog pol 17. ure pa se je vračal težki avto, natovorjen s koksom od železarn na Muti proti domu. Sofiral ga je Eric Lipuš z Mute. Na ovinku 6.100 km od Guštanj proti Dravogradu je bila voda izpodjedla cestišče, da je zdaj železna ograja tam podprta le s piloti. Nasproti je pridvil z veliko brzino in po napačni strani na novem motorju znamke Zündapp s potnikom na sosedu Simon Brezovnik, posestnik od Sv. Martina pri Slovenjem Gradcu. Motorist je pred avtom krizal cesto in se v malenkostnem loku odvrnil od roba cestišča, a je zaradi majhnega prostora zadel s srednjim kolešom v blatnik avtomobila. Posledica je bila silna. Avto je v trenutku razbil motor, vozača pa je vrigel ob stran, sicer bi bila gotovo oba izdihnila pod kolese tovornega avta. Brezovnik je obležal z zlomljeno nogo in roko ter s 15 cm dolgo zevajočo rano na glavi, v mlaki krvi. Sopotnik je le lažje poškodovan. Dr. Erath je za silo obvezal pone-srečenca, ki sta bila nato pripeljana v slovenjegraško bolnišnico. Brezovnik je bil v

globoki nezavesti. Omenjen naj bo, da se drugič ne sme primeriti, da bi bil reševalni avto brez bencina, marveč naj bo vedno pripravljen za reševanje.

Hud karambol pri Hudi luknji

Šoštanj, 9. novembra. V nedeljo popoldne se je zgodila v Zgoranjem Dolcu v Misljnski dolini nesreča, ki jo je povzročil karambol dveh motociklov in pri kateri se je hudo ponesrečila g. Julijana Guzeljeva, soproga mehanika g. Guzelja v Šoštanju. Ostali trije udeleženci nezgode pa so odnesli k sreči le lažje praske. Do usodnega karambola je prišlo nekaj nad 50 m od mostu, ki se vzpenja nad cesto pred predorom Hude luknje. V soteski Hude luknje ima cesta polno ovinkov, od mosta dalje pa je spet ravnejša.

Ob pol 14. je privozil na ta kraj v smeri proti Slovenjemu Gradcu g. Guzelj z gospo, od nasprotne strani pa pek g. Podpečan iz St. Pavla pri Prebrodu z neko sopotnico. V trenutku, ko bi se oba vozača morala prehiteti, se je Podpečanovo vozilo nagnilo na levo in tresčilo v motor g. Guzelja. Posledice karambola so bile hude: gospo Guzeljevo je vrlo na trda cestna tla s tako silo da ji je zlomilo nosni koren, obe hčnici in nevarno prebrlo lobanjo. Soprogu je izbil zobovje. Podpečan in njegova spremljevalka sta došla neznatne praske, precej pa je poškodovano njuno motorno kolo. Na kraj nesreče je kmalu prišel zdravnik iz Misljnj, ki je g. Guzeljevi nudil prvo pomoč nakar so jo z avtom odpeljali v slovenjegraško bolnišnico; njeno stanje je zelo resno. Uvedena je preiskava.

Nevaren vlomilec v mrežah policije

Ulovili so ga, ko je poizkušal vlom pri Pezdirju

Ljubljana, 9. novembra. Včeraj je imela policija precej srečno roko. Organi kriminalnega oddelka so po svojih zaupnikih izvedeli, da se pripravljajo v znano Pezdirjevo trgovino v Gradišcu vlom. O pravem času je preprečila izvedbo načrta, pri tem pa ji je prišel v roke zločinec precej težkega formata, ki je bajne pred leti pobegnil iz mariborske kaznišnice in je na njegovo glavo razpisana nagrada 20.000 din.

Pred kratkim je prišel v Ljubljano mlad, neznan človek, eden iz družbe tistih ljudi, ki hodijo po svetu za lahkomiselnimi riskantnimi opravki in ki tvorijo po vsej državi, pa tudi čez meje, nekakšno veliko ilegalno družino, da izlahka najdejo sodelavce, kamorkoli jih privede pot. V nekem vintotu v mestu si je nabral pajdašev, ki jih je zamamila sladka nevarnost, vdirati ponoči v tuje hiše, nabirati plena in ga potem uživati v skrivališčih nekje. Imponirala jim je tajinstvenost moža, ki se je bahal, da ima velike reči za sabo, in so mu naklonili vsvo svojo pomoč. Eden izmed njih je bil celo tako prijazen, da mu je za nekaj sestankov odstopil svoje deklet. A ko je neznanec nazadnje zaupal pajdašem, da dobi nagrado, kdor ga izroči policiji, so se polakomnili denarja. Dva izmed njih sta mu objubila pomagati pri vplomu v Pezdirjeve prostore, a ko so pripravili dozorelo do vrha, sta o njegovem naklepu obvestila policijo.

Mož se je loteval dela kot pravi strokovnjak. Zadržje dni si je podrobno ogledal kraj nameravanega zločina. Do podrobne-kraj preštudiral razmere v hišah, na vogalu Gradišča in Kongresnega trga. Na-

menil se je, da opleni najprej Pezdirjevo delikatesno trgovino in trafiko, ki sta obakraj veže v hiši št. 3 takoj zraven špe-rijske trgovine, nato pa da obišče se delavnico krojaškega mojstra Martina Muea, ki je takoj zraven.

Ko se je včeraj zvečerilo, se je mož v družbi enega izmed pajdašev, ki so ga izdali policiji, skozi več sosedne hiše na Kongresnem trgu prihitotali na dvorišče. V zavetju lesene utice sta tiholeg na kup slame in čakala svoje ure. Bedni razbojnik kajpak niti od daleč ni slutil, da je policija po svojih ljudeh na skrivnem opazovala vse, kako je prišel, kako je polskal izdajalsko skrivališče in kako se pripravljajo na vlom.

Kakor po navadi so Pezdirjevi tudi snoči ob 21.30 zaprli delikatesno trgovino in pogasili luči, a vlomilec je še dolgo čakal na mrazu, da pride njegov čas. Tudi tovarišu konfidentu je bilo zopno takanje in mu je na tihem prigovarjal, naj vsaj takole ob pol dvanajstih začne. A mož je bil zaman čez mero previden, odločil se je, da poizkusi srečo šele po polnoči. A prav tako kakor njihov zaupnik ob razbojniku v utici, so kmalu postali nestrpni tudi v civlji preoblečeni policisti, ki so imeli obklopljen ves vogalni blok. Malo po polnoči je prišel stražar zavoda za zaklepanje naokrog. Ko je preizkusil vse ključavnice na vratih, je skozi vežo stopil še na dvorišče in posvtil proti utici. V hipu se je dvorišče oživilo, domači in policisti so planili iz skrivališča. Mož v utici sta se bila pravkar pripravila, da se lotita posla. Vlomilec sam je imel pri sebi celo kopo orodja, kakršno je potrebno za njegovo stroko, klju-

čev, vitrihov in železnih priprav. Takoj so ga prepeljali v policijske zapore, medtem ko sta njegova lažna sodelavca, razume se, ostala na svobodi. V splošnem pa je treba reči, da abi se bil mož tudi v primeru, da vlom uspe, v svoji nakani do neke mere ušel. V prvi vrsti je najbrž računal na gotovino, ki jo bo našel v blagajni delikatese in v trafiki, v resnici pa se šef oziroma šefinja na končanem dnevnem poslu vsak večer vzmeta denar s soboj. V blagu pa se mu je vendar obetal precej bogat plen, saj ima trafika stalno veliko zalogo mon-polskih predmetov, delikatesna prodajalna pa je zmerom dobobra založena z mnogo-vrstno izbiro dragocenih p'jač in delikates.

Na policiji se je aretiranec predstavil kot 24letni Josip Schneider, brezposelni pekovski pomočnik iz Kobiljega pri Dolnji Lendavi. Zdi se malo verjetno, da so točne njegove navedbe. Vse pa kaže, da je mož težjega kalibra. Policija upa, da bo mogla v nekaj dneh ugotoviti njegovo identiteto, potem bo pa najbrž prišlo tudi na dan, kar ima Schneider za seboj.

Bogat plen v vili dr. Frana Mayerja

Šoštanj, 9. novembra. Šaleška dolina že dolgo ne pomni vlo-ma, kakršnega je neznan storilec izvršil v času od junija do oktobra — ločnega datuma dejanja ni bilo mogoče ugotoviti — v stanovanje odvetnika dr. Frana Mayerja v Šoštanju. Iz blagajne je izginila cela majhna zakladnica zlatine: stara zlata moška enokrovnna ura z arabskimi številkami, gladka moška zlata ura z monogramom F. M., dolga zlata damska verižica z zaponko, v kateri sta vdelana smaragd in briljant, damska zlata ogrlica z obeskom, v katerem so prav tako majhni briljanti in smaragdi, starinska zlata zapestnica z briljanti in smaragdi, starinska zlata broša, obrobljena z majhnimi briljanti in smaragdi, dva moška prstana, zlata sravatna igla, z orlovo glav in z briljanti v kljuni, starinska damska verižica z obeskom, trije ženski prstani s smaragdi, briljanti in diamanti, tanka zlata damska zapestnica, volta damska zapestnica v obliki vrvice in velika tanka starinska rozeta. Pokradena zlatina ima predvsem veliko starinsko vrednost in je cenjena na 30 do 40 tisoč din. V juniju je ves zaklad še bil v blagajni, te dni pa so domači opazili, da je izginil neznan kam.

Vlomilci s tovornim avtom v Loškem potoku

Loški potok, 9. novembra. V Loškem potoku so imeli nedavno noč razburljivo obisk. Na Hrib so se od nekdaj pripteli vlomilci, opienili prodajalno Kmetijskega društva v Loškem potoku, nato pa obiskali še gostilno Franceta Bartola. V trgovini so pobrali velik kos sivo kariranega moškega sukna, kos bele košene-nine, več moških srajc, več parov moških nogavic, črn moški dežnik in še nekaj druge drobnjave. Pri gostilničarju Bartolu so se dobro pogostili, pred slovesom pa so odnesli še siv zimski kožuh. V času, ko so bili vlomilci na delu, je kozi Loški potok vozil tovorni avtomobil, o katerem sumijo, da je bil tolovajem na razpolago. Kakor sodi žandarmerija, so tatvino izvršili najbrž nekrošnjari z manufakturnim blagom, kakršnih hodi dan-danes mnogo po deželi. Dva dni pred v-lomom je bil v Ložu sejem, ki so se ga udeležili tudi nekateri takšni krošnjari, v noči ko so bili tatovi na obisku pa so se ti krošnjari skozi Loški potok vračali proti Cabru. Vse iskanje očitneje sledi za njimi je doseglo ostalo zaman.

Vlomilec iz Zavin na sledu

Zagorje, 9. novembra. Policija in orožniške postaje se na vso moč trudijo, da pridejo na sled drzni roparski trojci, ki je nedavno napadla mirno kmečko domačijo v Zavinah. »Jutro« je objavilo približen opis vseh treh neznancev, kakor so ga podali ljudje, ki so jih kritičnega dne videli na poti skozi Zagorje in Zavine. Poizvedovanja orožnikov pa so med tem zgotostila sum na nekega mladega 29 let starega brezposelnika in brezdomca od nekod s Stajerskega, ki se je tedaj klatil po zagorski okolici v družbi dveh neznancev. Fant je okolate postave, okroglega obraza, temno kostanjevih nazaj počesanih las, oblečen pa je bil v sivo ponošeno obleko s pumparicami in brez pokrivala.

Svečanostno oblečena — svečanostno razpoložena, lepa in negovana!

ELIDA IDEAL KREMA
... zaradi vsebine homomelisa posebno učinkovita

Filmske anekdote

Ruth Hellberg in Johannes Riemann sta igrala glavni vlogi v Tobisovem filmu »Yvette«, ki je prirejen po znani Maupassantovi noveli. Ateljejsko delo je bilo sila naporno in je zahtevalo močnih živcev. Nekega večera se je Hellbergova potožila Riemannu, češ da je večkrat tako utrujena od dela da ne more spati. »Bila sem pri tem in tem zbiravniku, ki mi je svetoval, da naj nič več ne mislim, ko se vlezem!« »Nasprotno,« je dejal izkušeni Riemann: »takrat je treba drovtovarno misliti, da moraš vstati, in ta misel človeka kaj hitro uspa.«

V poznih nočnih urah sta igralca Georg Alexander in Theo Lingen sedela za svojim umetniškim omizjem Pomenek se je sukal okrog Münhausena in ostalih slav-nih lažnivcev vseh časov. Naposled sta sklenila stavo, da bo oni, ki pove najsočnejšo laž naročil steklenico šampanjca na stroške partnerja.

Lingen je pričel »plemenitost« tekmovanje takole: »Moje oče je zgradil Dolomite in Veliki Klek.«

»Kaj je to v primeri z mojim očetom?« je odvrnil Alexander. »Ali si slišal kaj o Mrtvem morju? No, to morje je usmrtil moj oče!«

»Natakar,« je vzkljknl na to Lingen, prosim steklenico šampanjca na moj račun!«

Film, ki se dogaja v Beogradu. Novi film Roberta Wieneja »Ultimatum« se dogaja v Beogradu neposredno pred izbruhom svetovne vojne. Režis'ila se je novica, da je bil v Sarajevu umorjen nadvojvoda Franc Ferdinand in mlad srbski častnik (igra ga Bernard Lancret), ki je poročen z Avstrijko (Dita Parlo), se poda preoblečen v kmeta na mejo. Tu ga zasadi in ujame neka avstrijska patrolja. Iz nerodnega položaja ga reši avstrijski prijatelj, toda na begu ga zopet zasledi patrolja in smrtno rani. Okoli te drame mladega srbskega oficirja se razvamejo prvi konflikti velike vojne. Izmed igralcev, ki so sodelujejo v filmu »Ultimatum«, je omeniti Ericha von Stroheima v vlogi polkovnika. Bernard Lancret je kar dovršen kot nosilje glavne vloge, ki ni bila lahka. Prav dražestna je Dita Parlo. V filmu še nastopajo Abel Jacquin, Aimos, Marcel André

In Georges Rollin. Toliko posnemamo o novem filmu iz nekega pariškega lista, zanimivo pa bi bilo izvedeti, koliko so v njem prikazane stvarne razmere na nekdanji srbsko-avstrijski meji in koliko je film produkt tipično filmske fantazije.

Španski film v Berlinu. V Berlinu so izdelali španski film z naslovom »Andaluzijske noči«. Igralci so bili po večini Španci. V njem nahajamo tradicionalne slike iz španskega življenja, kakor jih naše občinstvo pozna iz Bizetove »Carmen«: vročekrvno ciganko, toreadorje, tihopote, plese s kastanjatami in prep're z noži, biko-borbe itd., vse to pomešano z otožnostjo razočarane ljubezni. Sladek ton lepega španskega jezika daje filmu posebno značilen in mikaven značaj.

»Drama v Sanghaju« je naslov novega Pabstovega filma, ki je posebno aktualen glede na sedanjo kitajsko-japonsko vojno. V tem filmu se prikazuje drama kitajskih patriotov, ki streme po edinstvu Kitajske in se morajo boriti s špekulanti iz vrat lastnega naroda, ki jim je vse samo profit. Značilni konflikti slehernega narodnega prebujanja, ki dobiva v sedanjih bojih za novo Kitajsko resnično dramatični pomen! V filmu naposled zmaga plemenitost — ali tudi v življenju? Pabst je dal filmu napa-pest eksotičnih in pustolovskih romanov, obenem pa ga preželi z mehkim lirizmom. Med igralci je posebno dober Jouvet.

Kaj pripravljajo? V Tobisovih ateljih v Johannsthalu pripravljajo veliki film »Silvestrovo na Aleksandrovem trgu.« Gre za Alexanderplatz v Berlinu. V ateljih sta filmska arhitekta Hasler in Buck zgradila neverjetno verno kulisno podobo tega znamenitega berlinskega trga. V glavnih vlogah nastopajo Jutta Freyre, Hannes Stelzer, Paul Henkels, Ellen Bang in drugi. Režira R. Schneider-Eden-koben. Isti ateljeji pripravljajo veliki kriminalni film iz življenja znanega »kralja vzgialic« Ivara Kreugerja z naslovom »Četiri ne prihaja«. Dalje pripravljajo šljivi film »Ljubezenska pustolovščina«, ki se dogaja v začetku našega stoletja v Parizu in Nizzi ter kaže tudi lahkotno, veselo življenje, kakršno je danes skoraj že pravljica. — V Nürnbergu z njegovo starodavno zgodovino in pomenom za današ-njo Nemčijo se odigrava novi film »Nesmrtni dreci«, v katerem nastopajo med drugimi Heinrich George, Paul Wegener, Kristina Söderbaum.

Premiera »Snegulčice« v Ljubljani

V kinu Unionu se predvaja od danes naprej film »Snegulčica«, ki ga ljubljanska publika že dolgo pričakuje. Nobeno filmsko delo ni beležilo doslej takega ogromnega svetovnega uspeha od svoje krstne predstave v Evropi na letošnji biennial v Benetkah. Povedati moramo namreč, da je od vseh predvajanih svetovnih filmskih del prejela »Snegulčica« v Benetkah na Lidu prvo umetniško nagrado. Walt Disney, režiser in tvorec te edinstvene umetnine v zgodovini filma in kinematografije pa je za svoje velike zasluge, ki jih je pridobil baš s to umetnino, prejel poleg vsega drugega priznanja še častni doktorat newyorkske univerze.

»Snegulčica« kot film je izdelana po znani pravljici bratov Grimm ter je plod tretletnega intenzivnega dela. Nad 250.000 slik je bilo izdelanih v teh treh letih, nad 600 slikarjev in risarjev ter nad 150 drugih umetnikov je bilo ves ta čas zaposlenih pri tem filmu, čigar celokupni stroški so znašali pol drug milijon dolarjev. Uspeh filma je bil po vsem svetu fenomenalen. V Parizu, Londonu, Rimu, Bukarešti, Bruslju in povsod drugod so igrali ta film največji kinematografi neprenehoma dolge, dolge mesece. V naši državi, v Beogradu in Zagrebu, je bil uspeh tako ogromen, da enakega ni beležilo še nobeno filmsko delo, niti »Singing Fool« ob rojstvu zvočnega filma. Celih pet tednov je bil film na sporedu v Zagrebu in Beogradu. Nad 60.000 ljudi je videlo to edinstveno umetnino, mnogi celo po večkrat. Pogosti so bili primeri, da so ljudje odhajajoči od predstave takoj kupili vstopnice za naslednji dan, samo, da so si lahko ta film ogledali v vseh detajlih, se opajali ob divni glasbi, ob harmoniji barv in v razkošju lepote. Cisto pogrešno je morda mnenje, da je »Snegulčica« film zgolj za mladino. Ravno nasprotno! Odrasli ljudje imajo pri tem filmu še večji užitek kakor деца, ki gleda v tej umetni-ski zgolj pravljico. »Snegulčica« je torej na svojih triumfalni poti dospela tudi k nam v Ljubljano in mali škrtateljki, od katerih ima vsak svoje ime, kakor: »Sramečljivčič«, »Zaspanček«, »Nagajivčič«, »Prepir-ljivčič« itd., bodo tudi pri nas želi svoje triumfe.

Uprava kina Uniona prosi cenj. občinstvo, naj si večina ljudi kupi vstopnice že

v predprodaji, ki se vrši od 11. — 12. ure in od 15. ure dalje, da se na ta način kolikor mogoče omeji prevelik naval pri blagajni. Ravno tako opozarja uprava kinematografa, da morajo otroci nad 5 let plačati polno vstopnino. 1838.

Izseljenski teden

Zagreb, 9. novembra. Zveza izseljenskih organizacij v Zagrebu (Branimirova ul. 15/II.) bo tudi letos privedla prosvaja izseljenskega tedna in to od 27. novembra do 3. decembra s priložnimi predavanji in sestanki po izseljenskih organizacijah in klubih ter drugih prijateljskih ustanovah v Jugoslaviji in na tujem.

Namen izseljenskega tedna je, da se domovina spominja naših izseljencev, ki jih je več kakor milijon duš razkropljenih po svetu, obenem pa, da se naši bratje na tujem spominjajo domovine, v katero bi se spet radi vrnili. Radijske oddajne postaje v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani bodo oddajale predavanja o izseljenskih vprašanjih, v Zagrebu bo takisto več predavanj v izseljenskem muzeju.

Ker je mesec december posvečen našim izseljencem, bodo v domovini in naših naselbinah na tujem izvedene razne akcije, katerih naloga bo čim večje zblizevanje izseljencev in domovine. Vršila se bodo kakor že prejšnja leta predavanja po vseh naših osnovnih, meščanskih in sred-njih šolah ter po vseh občinskih, kakor tudi pridige po cerkvah, da bo prav ves naš narod poučen o izseljencih in o njihovem pomenu za naš narod in domovino.

Žrtve davice

Guštanj, 9. novembra. V mežiški dolini se je razširila z vso srčnostjo davica in škriaticina. Samo v Guštanju, Prevalju in Mežici je že nad 20 oboolenj. Zaradi prepozne zdravniške pomoči je bilo že nekaj smrtnih primerov, ker so starši spravili obolele otroke že v brezupnem stanju v bolnišnico. Slovenjegraška izolirnica je sprejela okrog 45 bolnikov in je tako prenapolnjena, da morata ležati po dva bolnika v eni postelji. V naših obmejnih krajih je letos mnogo primerov »žrelne davice«, ki se da težko diagnosticirati ter je treba zaradi tega še prav posebne previdnosti pri opazovanju in hitre zdravniške pomoči. Ta apel naj velja posebno prebivalcem v okolici in bivajočim po samotnih hribskih domačijah.

Domače vesti

• **Grobница za 25.000 padlih vojakov.** V Lazarevcu so v tork blagoslovili temeljni kamen za spominsko cerkev z grobnico, v kateri bodo zbrane kosti 25.000 srbskih vojakov, padlih v kolubarski bitki leta 1914. Ves Lazarevac je bil v cvetju in zastavah, iz Valjeva je prispela častna četa 5. pešpolka z zastavo in vojno muziko. Posebno prisrčen sprejem je bil prirejen kraljevemu odposlancu armijskega generalu Dušanu Simoviću, patriarhovemu odposlancu ter vojnomu ministru generalu Neđiću.

• **Kraljevska banska uprava** v Ljubljani opozarja kmetovalce, naj v nedeljo 13. t. m. ob 17. v obinem številu poslušajo radio-predavanje o slinavki in parkljevki, ki grozi našemu kmetu z veliko škodo pri živini. Predaval bo šef veterinarskega oddelka banske uprave dr. Leopold Hribar.

• **Nehote je ustrelil prijatelja.** V Vukoderu pri Karlovcu je po nesreči izgubil življenje kmečki fant Mijo Vinski. Z 18 letnim tovarišem Vincencem Opatom sta pregledovala samokres, ki se je v Vincencovi roki nenadno sprožil in zadel Vinskega naravnost v srce.

Iz Ljubljane

u- **NOVINARSKI KONCERT** bo po svoji tradiciji tudi letos v proslavo naše narodne svobode in državne samostojnosti 1. decembra zvečer. Podrobnosti bodo sledile.

u- **Poljski državni praznik.** Dne 11. novembra praznuje Republika Poljska svoj narodni praznik. Konzulat bo ta dan zaprt.

u- **Razstava slik Božidarja Jakca** v Jakopičevem paviljonu vzbuja lepo pozornost ljubiteljev umetnosti. Opozarjamo nanjo tudi širše občinstvo. Ljubljanci in Dolenjci najdejo na nji Jakčeve krasne motive iz Ljubljane in iz Novega mesta in okolice, prav tako bodo zadovoljni ljubitelji portretov in risb. Razstava je odprta vsak dan dopoldne in popoldne, od 9. do 19.

u- **Promovirani bodo v petek ob 11.** na ljubljanski univerzi za doktorje prava gg. Branko Mikuletič, iz Trsta, Anton Strašek iz Hoč pri Mariboru, Julij Savelli iz Celja in Marijan Mehle iz Ljubljane. Cestitam!

• **Prijavite se za Putnikov izlet na Oplenec!**

u- **Življenje v morju, prvo predavanje** Prirodoslovnega društva. Prirodoslovno društvo je s svojimi vsakoletnimi ljudno-znanstvenimi predavanji zbudilo med Ljubljanci izredno zanimanje. Letošnja sezona je začela s predavanjem filma, ki ga je priredil Francoz Painlevé, sin bivšega ministrskega predsednika.

Film prikazuje življenje v morju Dvorana kina Sloge že dolgo ne pomni občiska, kakršen je bil v tork zvečer pri predavanju tega filma. Na izredno zanimiv način je v njem prikazano življenje na dnu morja. Življenje rib, rakovic in drugih morskih prebivalcev, ki se prav tako, kakor vsa živa bitja na zemlji, bore za vsak peščen in za vsak grizljaj posebej. Tudi med ribami, rakovicami, pačji in drugimi morskimi prebivalci se vsak dan, vsak trenutek dogajajo tragedije, slabši postaja žrtev močnejšega, borba za obstanek niti za trenutek ne premeha. Pri predavanju tega nad vse zanimivega filma sta sodelovala Francoski inštitut in Jadranska straža.

ZIMA - MRAZ
TOPLI PLAŠCI:
VELOUR DIAGONAL
m DIN 180.-
SOUVAN
F.K.S. MESTNI TRG 24.

• **Poroka.** V Celju sta se v tork poročila g. dr. Janez Sketa, preiskovalni sodnik pri ljubljanskem okrožnem sodišču, in gđc. Marija Mihelčeva, hčerka celjskega župana. Za priči sta bila gg. dr. Franc Kovča, apelacijski sodnik v Ljubljani in mestni komisar Stanko Mihelčič iz Ljubljane, poročil pa je mladi par stric duh. svet. Ivan sketa od Sv. Marjete niže Ptuja. Bilo srečno!

Zima je tu nabavite si LUTZ-peci - tovarna Ljubljana VII.

• **Pot nesrečnega filozofa iz Ljubljane v Dubrovnik.** V pristanišču Gružu so našli skrajno izčrpanega mladenčca, ki je izpovedal, da se piše Anton Vojak in da je doma iz Benkova. Kakor trdi, je v Ljubljani dovršil filozofsko fakulteto. 43 dni je peš potoval iz Ljubljane, brez dinarja v žepu. Poslednje štiri dni ni ničesar užil. Prosil je, da ga dovedejo do pisarne Jadranske plovidbe, ki naj ga milostno da prepeljati v Grčijo, kjer ima tetko, ki ga bo vzdrževala, dokler ne bo v Jugoslaviji nameščen za suplenta. Prisojni so zbrali 160 din za izčrpanega filozofa, direktor Jadranske plovidbe pa mu je dal brezplačen vozni list za pot do Soluna. Opremljen z zadostno hrano je Ante Vojak lahko še tisto noč stopil na ladjo in zapustil domovino.

• **Novi grobovi.** V Ljubljani je umrl g. Anton Jerman, davčni uradnik v pokopju. Zadnje pot bo nastopil danes ob 16. izpred mrliške veže na Vidovdanski cesti. — Na Zidanem mostu je umrl g. Blazijoz Majcen, zasebnik. Pokopali ga bodo danes ob 16. na mestnem pokopališču v Radečah. — Pokojnima blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• **Za izlet na Oplenec sprejemajo prijave** Putnikove biljetarice do 22. t. m. — **Zahtevajte prospekte!**

• **Hudo udarjena družina.** Iz Kresnic nam pišejo: Avbljeva domačija stoji v Ribčah in je te dni izgubila gospodarja Toneta Avblja, ki ga je zaradi lepega značaja cenil ves okoliš. Umrl je v starosti 46 let. Poslednja tri leta je močno bolehal. Udarec, ki je zadel Avbljeve stroke, je tem hujši, ker so izgubili že pred dvema letoma blago mater. Umrla je na porodu, ko je darovala življenje najmlajši hčerki. Dekletce je sledilo materi teden dni kasneje. Ze bolnemu očetu je ostalo 6 otrok, trije dečki in tri deklice, ki jih je zdaj moral zapustiti. Najstarejši deklici je 12 let, najmlajša hčerka pa je stara šele 3 leta. Ob lepi udeležbi pogrebcev so pokopali mladega gospodarja na pokopališču v Verneku. Vsa soseska sočustvuje s šestimi sirotami.

• **Cisto in duhteče perilo** je veselje rodbine. Perite ga z »Oven« terpeninovin milom in zadovoljni boste! Poceni je, krasno pere in je domač izdelek Fockove mlarne iz Kranja.

• **Huda nesreča na službenem potovanju.** Tik pred železniško postajo v Rožarvcu se je v tork dopoldne primerila nesreča, pri kateri so dobili hude poškodbe trije višji uradniki prometnega ministrstva. Motorna drezina, s katero so potovali načelnik Momčilo Kostić, direktor Vladimir Žakić in šef za vzdrževanje prog Miroslav Andrejevič, je tresčila v vagon, ki je stal na odprti progi. Hudo poškodovane so prepeljali v beograjsko bolnišnico.

• **Dekle so odpejali.** Na sarajevski ulici je bil ponoči izvršen gangsterski zločin nad brezposelno pevčico Etelko Balašev. Ko je šla iz nočnega lokala domov, se je tik ob njej ustavljal avto. Trije mladeniči so zgrabili mladenko, ji zamašili usta z robcem, jo potisnili v avtomobil in jo v diru odpejali. Nekje v okolici so ji odvzeli denar in plašč, jo zvezali, potem pa postavili na hladno s pretinjo, da jo bodo ubili, če zadevo prijavi policiji. Navzlic grožnji se je Etelka podala naravnost na policijsko upravo. Policija zasleduje dva šoferja in nekega mesarskega pomočnika.

• **Ali veste, da zdravijo bolne in razdrpane živce tudi s pozjo?** Živčni specialisti v Ameriki pripravljajo takim bolnikom klasične, predvsem Shakespearejeve dela! Tudi Slovenci imamo ta dela v mojstrskem prevodu pesnika Zupančiča. Vsi, ki vas življenje pritiska, sezute po teh prevodih, ker vam prinesejo duševno olajšavo in vlijejo novega poguma. Tiskovna druga je doslej izdala tale Shakespearejeva dela: Sen kraljeva delca, Macbeth, Othello, Kar hotčeta, Zinska pravilnica, Ukročena trgovalka, Komedia zmešnjav in Hamlet. Kdor naroči vseh 8 zvezkov, jih dobi za nizano ceno din 240, ki jo vsak lahko plačuje tudi v 12 mesečnih obrokih.

• **Pri zaprtju in motnjah v prebavi** vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec kava. Kava je zdravilo za prebavo.

TAMARA
KINO SLOGA, telefon 27-30

u- **Praznik naših vojnih bolničarjev.** Stalna vojna bolnica in bolničarska četa praznujeta vsako leto 14. novembra god svojih patronov Sv. Kuzme in Damjana. Tako bo v ponedeljek ob 10.30 na dvorišču vojne bolnice bogoslužje in rezanje kolača, ki se ga poleg predstavnikov vojske udeležijo tudi številni predstavniki naše javnosti.

u- **Šentjakobsko gledališče** pripravlja v režiji ge. Juvanove Golarjeve komedijo »Vdovo Rošlinko«. To igro smemo po pravici imenovati slovensko »Prodano nevesto«, saj imata obe igri mnogo skupnega. Zato se ne smemo čuditi, da je zanimiva in duhovita fabula »vesele vdove« Rošlinkine premamila hrvaškega komponista Gotovca, da ji je napisal glasbo in ustvaril komično opero, ki so jo z velikim uspehom predvajali pred leti v zagrebški operi. Ga. Juvanova je poskrbela nekaj prav originalnih režijskih domislov, komične situacije, ki se vrste v igri, ustvarjajo pravo vzdušje gorenske vasi. Gđc. Anica Grgurevičeva bo v vlogi Manice proslavila svoj stoti nastop. Premiera bo v soboto, v nedeljo pa se bo igra ponovila.

u- **JNAK Edinstvo** vabi svoje člane da se udeležijo občnega zbora, ki bo drevi ob 20. v klubovem lokalu. — Odbor.

u- **Društvo »Taborec«** Drevi ob 20. bo v društvenih prostorih v Nunski ulici št. 3 važen članski sestanek. Na dnevnem redu bo poleg društvenih zadev predavanje novinarja g. Dr. Branka Vrčona, ki bo obravnaval najnovejše politične dogodke v Evropi, jih razčlenil in analiziral ter prikazal probleme, ki se porajajo po novem položaju nastalem po monakovskem dogovoru in po češkoslovaški tragediji. Predavanje je izredno aktualno in zanimivo, zato pričakujemo, da se ga bodo člani polnoštevilno udeležili. Prijatelje društva vjudno vabimo.

u- **Predavanje SPD:** Vreme v planinah je najvažnejši čimtelj, ki odloča o bivanju v planinah. Planinec se mora spoznati na oblake, na tipične planinske vetrove, vedeti mora o vplivu klimatske izpremembe na človeka v visokih gorah o vplivu solarnih žarkov, o zradovitosti gorskega zraka, spoznati se mora na vremenske karte, ki se dnevno pojavljajo v časopisih itd. O vseh teh važnih vremenskih vprašanjih bo predaval g. dr. Reya Oskar v četrtek dne 10. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Vstopnice so na razpolago v društveni pisarni SPD, Aleksandrova cesta 4/I.

u- **Odbor Doma visokoškola,** izvoljen na V. rednem občnem zboru je naslednji: predsednica Lesjak Slava, stud. med., podpredsednica Tomšič Mira, stud. phil., tajnici Klemenc Zorka, cand. phil. in Laharner Nada, stud. phil., blagajničarka Grohar Milena, stud. iur., knjižničarka Jerabek Iida, cand. phil., odbornice: Smrke Marija, cand. phil., Vodopivec Danica, stud. iur., Grgič Milena, cand. phil., Gradšnik Zorka, stud. tehn. Revizijski odbor: Dequal Ada, cand. phil., Gunde Amalija, cand. phil., Vedernjak Marija, cand. phil. Razsodišče: Hillinger Nesti, cand. tehn., Taufer Nika, cand. iur., Pavlica Ina, cand. phil.

u- **Izredno lep učitek** bodo imeli vsi poslušalci prihodnjega komornega koncerta, ki bo v ponedeljek 14. t. m. v veliki filharmonični dvorani. Spored je tako premišljeno in dobro sestavljen, da mora priti vsak na svoj račun. Kdor želi novejšje muzike, bo imel priliko slišati najnovejši Zikov kvartet, ki je bil nagradjen leta 1936. v Zenevi. Prijatelji klasične glasbe bodo brez dvoma zadovoljni z Beethovnovim kvartetom op. 59 št. 2 v e-molu, kdor pa ljubi sladko, živahno italijansko melodijo, bo našel vse svoje zadovoljstvo pri Verdiju, katerega kvartet v e-molu bo izvajal naš ljubljanski kvartet. — Opozarjamo na njihov koncert, za katerega se dobijo vstopnice v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

u- **Navje je odprto** vsak dan ob 8. do 11. in od 14. do 17. v ta gaj zaslužnih pa ni dovoljeno prihajati s psi in s kolesi, prav tako pa že pieteta do naših slavnih mož sama veva, da na Navju ne kadimo ali promeniramo pod arkadami. Razen v navedenem času je Navje zaprto, v izrednih primerih pa gaj zaslužnih lahko obiščemo tudi v spremstvu cerkovnika cerkve sv. Cirila in Metoda.

u- **Martinovanje** priredi šentpeterska podružnica CMD v soboto 12. t. m. zvečer v salonu in vseh drugih prostorih gostilne Banko na šmartinski cesti s pestrim zabavnim sporedom.

AFERA NEPREKLONJO ZADNJKRAT!
Pot do ljubezni, je vodilna misel krasnega francoskega filma z Raimu in Michèle Morgan. — Komur je do dobrega filma, naj tega dela ne zamudi!
KINO MATICA 21-24 Ob 16., 19. in 21. uri

u- **Martinov večer** v dvorani hotela Metropol-Miklič, ki ga priredi pevsko društvo »Slavec« v soboto 12. t. m. ob pol 9. zvečer nudi vsakemu posetniku prijetno neprisljano zabavo. Pevske točke, komični nastopi, ples. Sodeluje »Jazz« godbe 40. pešad. polka. Martinova goska.

u- **Martinov večer v šiški.** Kdaj? V soboto v Sokolskem domu. Zabaven spored. Ples, lov na Martinovo gos in še kaj. Prvovrstna plesna godba. Dobro založeni bifeji. Prvovrstna vina iz staroznane vinske kleti M. Stepiča v šiški. Cenjeno občinstvo je vabljeno, da v soboto pohti v šiško na martinovanje v sokolski dom. Zdravo!

u- **Avto ga je podr.** Včeraj so na kirurški oddelku pripeljali hčerko pošnega uradnika Sonjo Parklovo, ki jo je v Wolfvici ulici podrl neznan avtomobilist in ji zlomil desno nogo.

u- **Družabni plesni večeri s punkom** za starejše gospode v zaključni družbi se vrše vsak petek ob pol 21. uri v Jenkovi šoli-Kazina. Informacije in vabila istotam dnevno. Posebne ure po dogovoru.

TAMARA
KINO SLOGA, telefon 27-30

u- **Za mestne reveže** je v počastitev spomina na svojo pokojno soprogo gospo Josipino Christof daroval ob šesti obletnici njene smrti g. Josip Christof, šolski ravnatelj v p., 150 din. Mestno poglavarstvo se najtopleje zahvaljuje.

• **S posebnim vlakom priredi Zveza za tujski promet v Ljubljani izlet na Oplenec v dneih od 30. XI. do 2. XII.**

• **Vse informacije in prijave sprejemajo** biljetarice Putnika.

u- **80 milijonov posojila Ljubljancem** in tudi drugim, ki so bili v denarni zadregi, je v 20 letih izplačala mestna zastavljalnica. Ta na videz skromni zavod ima svoje klijente prav v vseh slojih od najnižjih do najvišjih in to ne samo v Ljubljani, temveč po vsej Sloveniji in Jugoslaviji ter celo v Nemčiji, Italiji, Češkoslovaški in Rumuniji, ker marsikaj popoten človek nenadoma pride v zadrego in si pomaga v zastavljalnici. Večina strank pripada uradništvu, malemu obrtništvu in delavstvu, vendar se pa poslužujejo ugodnosti zastavljalnice tudi premožni ljudje, kakor trgovci s šivalnimi, pisalnimi stroji, kolesi in dr. ter celo draguljarji in zlatarji. V zastavljalnici je shranjena za okoli 8 milijonov zlatine, srebrnine, šivalnih in pisalnih strojev, koles, godal, perila, oblek in drugih predmetov, ki se ne pokvarijo. Ker je v skladiščih premalo prostora, zastavljalnica ne more sprejemati pohištva. Garaže predočajo takorekoč skladišče kake tovarne koles! Ker je sedanja mestna uprava znižala obrestno mero posojilom v zastavljalnici, je promet zelo narasel, da je znašal minulo proračunsko leto blizu 7,800.000 din, ko je zastavljalnica dala 22.074 strankam 3,520.000 din posojila, na 230.000 din pa 1334 strankam prodala za 230.000 din zapadlih predmetov. V 20 letih je dobilo v zastavljalnici posojilo 700.000 strank in največje posojilo je znašalo samo 18.000 din. Zavod ima samo humanitarne namen in ves prebitrek gre v mestni ubožni sklad. S pričetkom zime se je pričela velika sezona, ker marsikdo zaradi pomanjkanja prostora in zaradi varne shrambe odda svoje poletne stvari v zastavljalnico, čeprav morda ni v zadregi za denar. Seveda se pa zimske suknje in plašči ter tople odevje selijo iz snažnih in varnih skladišč v množičah spet v roke lastnikov. — Gornje podatke smo prejeli z magistrata.

u- **Utopljena je** naplavila Drava v Budini pri Ptuj. Vdova upokojenega višjega stražnika Leona Kosmača iz Maribora, ki se je 18. oktobra vrgel v samomorilnem namenu z državega mosta v Dravo, je prepoznala v naplavljenem mrliču svojega mrtca. Kosmačevu truplo so pokopali na ptujskem pokopališču.

u- **Osumljeni zaradi požiga.** V zvezs požarom pri posestnici Bozili Roškarjevi v Drvanji pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, ki trpi 50.000 din škode, so orožniki aretirali prejšnjega hlapca pri Roškarjevi, in dva njegova prijatelja.

Iz Celja

• **Danes praznuje** znani čevljarški mojster v Storah pri Celju g. Jakob Bavale svojo šestdesetletnico, čil in zdrav. Pred 36 leti, ko se je poročil, se je osamosvojil in postal poznan kot eden najboljših čevljarških mojstrov v okolici. Kot splošno naobraženega moža, ki uživa spoštovanje in ugled v vseh krogih, ga je čevljarška zadruga izvolila za svojega odbornika, in se kot tak že 35 let uspešno udeležuje v čevljarški zadrugi. Prijubljennemu mojstru in zadrugarju želimo najboljšega zdravlja in še mnogo uspehov na delu za procvit čevljarške obrti.

• **Sestanek članstva mladinske organizacije »NS v Zalcu** je bil v soboto zvečer v restavracijskih prostorih g. Štefana Zagodeta v Zalcu. Sestanka so se udeležili tudi starejši člani.

• **Učiteljsko zborovanje.** Sresko učiteljsko društvo JUU v Celju bo zborovalo v soboto ob pol 9. v mestni narodni šoli v Celju. Po poročilih bo predavanje g. prof. dr. Franja Zgeca »O nalogah sodobne vzgoje.« Pol ure prej bo istotam zboroval odsek učiteljev.

• **Dva usodna karambola z istim avtomobilom.** V tork ob 22.30 se je vozil 28-letni Lovro Golob, šofer pri strojem ključavnčarju Ernestu Exlertu v Mariboru, z osebnim avtomobilom z Zidanega mosta proti Celju. V Laškem je vzel v avtomobil 28-letnega mesarskega mojstra Andreja Vovka iz Gaberja pri Celju. Ko sta se vozila iz Laškega v Celje, je Golob zavozil v gosti megli v Trmerju z avtomobilom v drevo. Pri karambolu se je zdrobila sprednja šipa avtomobila, pri čemer se je Vovk luodo porezal po obrazu. Zaradi poškodbe je izgubil okrog dva litra krvi. Golob, ki je dobil udarec v trebuh, je odpeljal Vovka v celjsko bolnišnico, nato pa je okrog polnoči nadaljeval vožnjo proti Mariboru. Med vožnjo mu je postalo slabo in je zavozil na državni cesti na Zgornji Hadinj pri Celju zopet v drevo. Pri karambolu se je sprednji del avtomobila razbil, Golob pa si je zlomil levo nogo v kolenu. Kmalu je prispel reševalni avtomobil, ki je prepeljal Goloba v celjsko bolnišnico.

Iz Maribora

u- **Ljudska univerza.** Jutri ob 20. bo predaval prof. Stanko Bunc o nastanku in razvoju slovenskega jezika. V ponedeljek bo priredil septet bratov Živkov večer jugoslovenske pesmi.

AFERA NEPREKLONJO ZADNJKRAT!
Pot do ljubezni, je vodilna misel krasnega francoskega filma z Raimu in Michèle Morgan. — Komur je do dobrega filma, naj tega dela ne zamudi!
KINO MATICA 21-24 Ob 16., 19. in 21. uri

u- **Pogreb Pavla Herička.** Ob lepi udeležbi sorodnikov, znancev in številnih prijateljev so pokopali iz kapelice na mestnem pokopališču na Pobrežju pečarja in in šnegega posestnika Pavla Herička. Mariborsko trgovstvo je zastopal predsednik Zdrženja trgovcev v Mariboru g. Miloš Oset, mestno občino katere odbornik je bil svoj čas pokojnik, pa magistratni ravnatelj g. Rodošek. Pogrebne molitve je opravil prota S. Ivošević. Ganljive žalostinke so odpele pokojniku v slovo pevci pravoslavne cerkvene občine in pevci - peki. Polnoštevilno je bil zbran tudi prof. zbor trgovske akademije. Pokojni je bilo doma iz Savinjske doline in je bil zgleden državljan. Ohranimo mu časten spomin, žalujoči gospe soprog! in otrokom naše iskreno sožalje!

u- **Za sodnega tolmacha v latinsčni** je imenovan pri okrožnem sodišču profesor klasične gimnazije g. Božidar Bajuk.

u- **Himen.** Poročila sta se g. Jože Grgič, lastnik menjalnice, in zasebnica Pavlina Pikel. Novoročencema obilo sreče in zadovoljstva!

u- **Posetna najditeljica.** Zasebnica Marija Belzice, stanujoča v Tomšičevi ul. 23, je izgubila na poti od doma proti Volfcetu zapestnico iz platina z vdelanim briljantom, vredno preko 4.000 din. Zapestnico je našla poštna uradnica Fanika Savkovič, in jo izročila policiji.

u- **Pojasnilo.** V zvezi z notico »Dobro ples«, ki je bila objavljena v ponedeljskem »Jutru« št. X., pojasnjujemo, da v notici navedeni Viktor Z. ni identičen z g. Viktorjem Zigerjem.

u- **Razvade.** V zadnjem času se je v Mariboru razpasia razvada, da prepevajo gostje po gostinskih lokalih, ko da bi bili kje na deželi. Policija opozarja lastnike gostinskih lokalov, da vplivajo na svoje goste, da to razvado čim prej opustijo, ker bo sicer morala primerno nastopati.

u- **Nadalje opozarja policija** kolezarje, da se brezpogojno pokoravajo službojujem organom, da ne prehitujejo na prometnejših ulicah in da ne vozijo vstric.

Pozor! Film: SADOVI ZEMLJE! — PRIDE V KINO MATICA!

u- **Povožen starček.** Ko je 78-letni upokojeni železničar Ivan Uličnik hotel preko Dvofakove ulice, se je znašel pod avtomobilom, ki je starčka podr na tla. V bolnišnici so ugotovili, da ima na desnici precejšnje poškodbe.

u- **Utopljena je** naplavila Drava v Budini pri Ptuj. Vdova upokojenega višjega stražnika Leona Kosmača iz Maribora, ki se je 18. oktobra vrgel v samomorilnem namenu z državega mosta v Dravo, je prepoznala v naplavljenem mrliču svojega mrtca. Kosmačevu truplo so pokopali na ptujskem pokopališču.

u- **Osumljeni zaradi požiga.** V zvezs požarom pri posestnici Bozili Roškarjevi v Drvanji pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, ki trpi 50.000 din škode, so orožniki aretirali prejšnjega hlapca pri Roškarjevi, in dva njegova prijatelja.

Artin
dražje so prijetno sredstvo za izboljšanje: 2 kom. din 1.50; 12 kom. din 8.-; 60 kom. din 27.-.
Reg. S. br. 31.888-38

u- **Iz Studencev.** V Ljudski univerzi bo predaval v četrtek prof. Jan Sedivy o »Novi Češki«. S slikami. Vstopnine ni. Novost, ki jo uvaja studenska Ljudska univerza v novi sezoni, in je v tem, da bodo uvodoma pred vsakim predavanjem s pomočjo epidiaskopa predvajali »Novice v besedi in slikah«. Referenti so: Za novice g. Vranc, za tehniko g. Lintner, za umetnost g. Kontler.

u- **Šahovske novice.** V tork 8. t. m. je bilo 9. kolo šahovskega tekmovanja za prvenstvo šahovske sekcije UJNZB. Zmagali so: Peče proti Vodušku, šket proti Antju, Kuster proti Ruperju, Marvin proti Karlu, Reinsberger proti Mišuri, Lukeš sen. proti Skali, Partija Lukeš jun. Geiger je bila prekinjena. Stanje po 9. kolu: Kuster 8 in pol, Peče 6, Lukeš sen., Marvin, Reinsberger, Ante 5 in pol, Ruper in šket 4 in pol, Skala 4, Lukeš jun. 3. Gerger 2, Vodušek 1.

u- **Čigavo je motorno kolo?** Zasebnica Neža Mikunda, stanujoča v Magdalenski ulici 7, je našla v bližini Kamnice motorno kolo. Lastnik ga lahko dobi na policiji.

u- **Ljubezniv sorodnike.** Pri raznih mariborskih rodbinah se je pojavil 52-letni Ivan Šnabl iz Marenberga. Izdajal se je za sorodnika. Pri tem je kazal posebno zanimanje za osebe, ki so po rodu s Pohorja oziroma Dravske doline, pa stanujejo v Mariboru. Pod pretvezo »sorodstvac je izvajal zneske od 50 do 100 dinarjev. Številno opeharjenih »sorodnikov« se je končno tako sumljivo pomnožilo, da je zadevščina prišla na uho policiji, ki je Šnabla aretirala in ga izročila sodišču. Preiskava je dognala, da se je Ivan Šnabl precej nasilno vedel pri tistih osebah, ki niso kazale preveč poslušna za njegova sklicevanja na sorodstvene vezi.

Iz življenja na deželi

u- **Nesreča na železniškem prelazu** pod Zaprucami je spet opomin nepredvidnežem pa tudi železniški upravi. Nezgode se stalno ponavljajo. Tokrat sicer k sreči ni bilo hujskega, moglo bi se pa končati najslabše. Tinetu Grkmanu iz Podgore je popoldanski vlak 3. t. m. razbil voz, ki ga je obračal na onemjenem križišču; Tine sam je komaj ušel smrti, isto je bilo s konjem, ki se je pravočasno odtrgal. Grkman je oče 12 otrok; voz in konj sta pravzaprav edino njegovo premoženje, s katerim vzdržuje družino.

Iz Ptuja

u- **Most čez Dravo** pri Borju že tri tedne popravljajo in je za vsak težji tovor zaprt. Popravila bodo končana konec tega ali v začetku drugega tedna.

u- **Zvočni kino Ptuj** bo predvaljal danes ob 20. film »V sedmih nebesih«. Simone Simon in J. Steward. Pred predstavo Paramountov žurnal.

u- **Odpovedana predstava.** V tork zvečer bi se bila morala vršiti v mestnem gledališču prva predstava v letošnji jubilejni sezoni: »Veseli dan ali Matiček se ženi«. Upriporilo bi to komedijo Dramatično društvo v Ptuj v režiji g. Žizka. Zvedeli pa smo, da predstava od oblasti

Danes premiera! KINO UNION
Predstave ob 16., 19. in 21. uri
TEL. 22-21

SNEGULČICA in SEDEM ŠKRATOV
Kraljestvo lepote in bajk je zopet oživilo v magičnem delu WALT DISNEYJEVE genjalnosti. Tri leta neumornega dela so rodila umetnico, ki bo ostala nepozabna vsem gledalcem.
POZOR! Zaradi ogromnega zanimanja prosimo cenj. občinstvo, da si vstopnice preskrbi v predprodaji, ki se vrši dnevno od 11. ure dopoldne. Otroci nad 5 let plačajo polno vstopnino!

Gospodarstvo

Poklicna posredovalnica in posvetovalnica

V »Službenem listu« dravske banovine z dne 14. 5. 1938. je izšla banova uredba o ustanovitvi »Banovinske poklicne svetovalnice in posredovalnice.« Ta ustanova je sestavni del banske uprave in je banski upravi posredno po oddelku za trgovino, obrt in industrijo tudi v službenem oziru podrejena. Ustanova torej ne sloni na načelu samouprave. Podrobnosti bo uredil poseben pravilnik, ki bo rešil tudi finančno stran te nove ustanove.

Naloga poklicne svetovalnice in posredovalnice so v smislu uredbe naslednje: »ugotavljanje, da-li imajo osebe, ki prosijo za tozadevno mnenje ali nasvet, potrebne sposobnosti v telesnem in duševnem oziru, prikladen značaj in nagnjenje ter gospodarsko možnost za obiskovanje željenih strokovnih šol, za vstop kot vajencev v obrtniški, pogostinski in trgovski posej oziroma kot vajencev ali pomožnih delavcev v industrijo; za obiskovanje ostalih šol in vstop v ostale poklice.« K delokrogu spada tudi »skrb za smotrnejšo, racionalnejšo in zato boljše razdelitev obrtniškega, pogostinskega, trgovskega in industrijskega naraščanja v posamezne stroke s posredovanjem med starši in delodajalci ter povprečje posebnih želje in sposobnosti vajencev samih.« Skrb za izgraditve, finansiranje, propagando in neposredno nadzorstvo nad poklicno svetovalnico in posredovalnico se poveri posebnemu kuratorju.

V tehniških besedah je uredba opisala problem poklicnega svetovanja in posredovanja mladih delovnih sil, kakor ta problem pojmujejo v drugih državah, ki so spoznale, da se izbira poklica in zaposlitev kvalificiranih moči ne sme prepustiti slučajni usodi in mrzli igri ponudbe in povpraševanja. Pravilna izbira poklica je nujna gospodarska potreba celotnega narodnega gospodarstva in urejene preventivne »zdravitvene politike; istočasno pa je to zelo važna naloga sodobne socialne politike, ki hoče omejiti brezposelnost tudi z načrtno razdelitvijo delovnih moči na široki ploskvi narodnega gospodarstva, tako da pride pravi moči na pravo mesto. To je treba v mnogih primerih nuditi vazo do sredstev. Uredba predvideva posvetovalnico in posredovalnico. Evropske države imajo zakone, ki zabranjujejo vstop oseb izpod 17. leta starosti v učno dobo brez obveznega spričevala, ki jih določeno poklic nujno zahteva.

Ne zadošča pa samo svetovati, to je najlažje, treba je tudi omogočiti, da more vaječec nasvet uresničiti. Uredba pogoje ne omeja materialne, socialne pomoči, ki jo bo treba v mnogih slučajih nuditi vajencem, ki naj se izučijo v najbolj primernejšem in koristnem poklicu, a nimajo za to sredstev. Ureda predvideva posvetovalnico in posredovalnico, ki bo dobro in ne bo prineslo uspehov. Skušnje so pokazale, da morajo poklicne svetovalnice in posvetovalnice poslovati obvezno za vse, ki se hočejo na širšem ali ozjem ozemlju v gotovem izučiti v določenem poklicu. Evropske države imajo zakone, ki zabranjujejo vstop oseb izpod 17. leta starosti v učno dobo brez obveznega spričevala, ki ga izda pristojna poklicna svetovalnica. Zadnji mednarodni kongres za tehnični pouk v Rimu je sprejel resolucijo, ki priporoča obvezno posvet pred izbiro poklica in opozarja, na nevarnosti, ki jih prinaša predčasen in neurejen vstop v učno dobo in v poklic.

To vprašanje ima urediti poseben kuratorji. Ta del problema je nedvomno najvažnejši, kajti brez zadostnih sredstev bo ta misel običala na mrtvi točki. Skušnje pravijo, in to vsak dan bolj prepričevalno, da s prostovoljnimi davčninami nobenega važnejšega problema ne moremo rešiti. Težavna bodo prizadevanja, da bi javne korporacije to dajatev vnesle v svoje proračune.

Uredba v preskrbovanju nezaposlenih delavcev (Službeni list 92/15 1938), ki ureja posredovanje dela in neko vrsto zavarovanja za primer brezposelnosti ni mogla mimo skušenj in principov, ki so glede skrbstva za delovni naraščaj osvobodili v zakonih naprednih držav. Ta princip je: Svetovalnice in posredovalnice za delovni naraščaj je organizirati v okviru javnih borz dela in ustanov za brezposelnostno zavarovanje in to na osnovi obveznosti svetovanja in posredovanja. Samo taka organizacijska oblika nudi jamstvo za enotno, uspešno, nepolitično in vsestransko obsežno socialno-gospodarsko zaščito vajencev in za smotrno porazdelitev na-

raščajočih delovnih sil na vse gospodarske panoge. Javne borze dela in zavarovalnice za primer brezposelnosti so po svojem zakonitem delokrogu, po obliki svoje organizacije, po svojih finančnih sredstvih sposobne in poklicane, da organizirajo in vodijo politiko pravilne zaposlitve delovne mladine. Drugod se more ta politika zastopiti z bacili šušmarstva, povičarstva in dnevnih političnih potreb. Delavci in delodajalci plačujejo za borzo dela razmeroma zelo visoke zneske. Če se borzi dela odzavame del njenih zakonitih nalog, mora to imeti le za posledico jačanje centralnih fondov, ki ne služijo vedno avtonomnim pokrajinskim potrebam, včasih pa zgreše tudi svoj socialni namen. In kar je zelo važno: javne borze dela so samoupravne javne ustanove, ki imajo celo svojstvo oblasti. Pri borzah dela imajo odločilno besedo delavci in delodajalci, torej najneposrednejši interesi za pravilno zaposlitev naraščaja. Borze dela so organizacijsko razčlenjene na oblastne in krajevne borze dela, na ekspoziture in poverjenstva. Vse občine morajo v prenesenem delokrogu izvrševati naloge borze dela, torej vršiti tudi posle javnih borz dela. Ne logično bi bilo, ako bi iz kompleksa posredovanja dela izločili sestavni in skorajda najvažnejši del: posredovanje dela za mladoletnike. Problem posredovanja dela je ena celota, ki je nedeljiva.

Jugoslovanski zakon o javnih borzah in o brezposelnem zavarovanju je v § 9. pravilno označil, da v pristojnost uprav za posredovanje dela spada tudi preskrbovanje kmetijskih delavcev, mornarjev, vajencev in posvetovalna služba za izbiro poklica. Zakon gre še dalje. Pod enotno upravo javnih borz dela spadajo tudi vse strokovne borze dela (n. pr. za rudarje in mornarje). Pri javnih borzah dela se smejo ustanovljati strokovni odbori za posamezne stroke, kar nedvomno velja zlasti tudi za vajence in za posle izbire poklica. Po določbi § 104. predpisa glavna borza dela podrobno posredovanja za one stroke, ki imajo svojo tipično posebnost, ali ki so potrebni posebne socialne zaščite (n. pr. vajenci). Naš zakon v § 111. sicer predvideva možnost, da smejo tudi javna telesa imeti posebne ustanove za posredovanje dela ali da take ustanove ustanovljajo posebne delovne skupnosti raznih združb, javnih teles in borze dela. Take ustanove smejo poslovati poleg javnih borz dela in njih krajevnih uprav. Konkretno to pomeni, da je banovinska poklicna svetovalnica in posredovalnica poleg takega strokovnega posredovanja in izbire poklica v ustroju javne borze dela teoretično mogoča in dopustna. Drugo je vprašanje, ako je potrebna in smotrna. Toda za take vzporedne ustanove je potreben poseben pristanek Osrednje borze dela.

Vse to pomeni, da je naš zakon združil posredovanje dela in tudi poklicno izbiro in svetovanje v eno upravno skupnost, v tesno povezanost pri eni ustanovi. Samo ta tesna povezanost jamči za uspeh. Izjemni razlogi pa za ločeno poklicno svetovalnico in posredovalnico niso podani. Denarna stran pa igra najvažnejšo vlogo. Zakaj z muko in naporom iskati sredstva drugod, ko so pa že zbrana pri borzi dela in jih je treba za potrebe poklicne izbire samo angažirati. Napačno bi bilo, ako ta sredstva ostanjejo neizrabljena in se kot odvišen dohodek zbirajo v osrednjih fondih. Javna borza dela v Ljubljani je sposobna, da za organizacijo in izvedbo poklicne izbire stavi na razpolago zadostna sredstva, čeprav bi potreba šla v stotisoče, v milijon dinarjev. Prispevki za borzo dela so bili lani povišani za več kakor 100%. Čeprav številno brezposelnih pada, zato je prav, ako vsaj skromen del teh zvišanih dohodkov rezerviramo za rešitev važnega vprašanja poklicne izbire v Sloveniji. Prav bo, ako pri tem udeležtvovanju prednjačimo in pokažemo pota in metode, kako je rešiti vprašanje zaposlitve mladih delovnih sil.

Ko je banovinska poklicna svetovalnica že ustanovljena, bo prav, ako njen kuratorji svoje delo omeji samo na eno točko: doseči, da bo upravni odbor javne borze dela v svojem delokrogu in s svojimi sredstvi organiziral v zakonu predvideno in z zakonitim denarnimi sredstvi fundirano poklicno svetovalnico in posredovalnico. Kuratorji naj prevzame funkcijo strokovnega odbora za poklicno izbiro pri javni borzi dela.

Vsi pogoji za dobro poklicno izbiro so dani, treba je samo dobre volje za izvedbo veljavnega zakona. Pokažimo, da smo sposobni, da tu zbrana sredstva uporabimo za lastne socialne potrebe! Držimo to, kar se nam nudi!

Dr. Joža Bohinjec

času za posledico okrepitve tečaja grških bonov na naših borzah.

— Gradbena dela. Kr. banska uprava je razpisala prvo licitacijo za gradnjo gledališke slikarne in skladišča za kulise v Ljubljani in drugo licitacijo za gradnjo mladinskega doma dravske banovine v Kaštel-Stafiležu. Tvrška inž. Milan Lenarčič v Ribnici na Pohorju bo zgradila novo vodno napravo za izkoriščanje vodne sile potoka Velka s hidrocentralo za pogon žage, strojev za cepljenje kamenja, kompresorjev in za razsvetljavo.

— Tečaj za notranjo arhitekturo v Ljubljani. Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani prireča za mizarje, ki so dovršili delovodako šolo ali strokovni risarski tečaj, tečaj za notranjo arhitekturo. Ta se bo vršil ob nedeljah od 8. do 12. ure dopoldne v prostorih Tehniške srednje šole v Ljubljani (vhod iz Gorupove ulice preko dvorišča) pod vodstvom strok. učitelja Franca Brečiča s sodelovanjem inž. arh. Gustava Ogrina in strok. učit. Adolfa Dolaka. Tečaj se prične v nedeljo dne 13. t. m. Interesenti naj se prijavijo ob pričetku tečaja v predavalnici št. 10 v drugem nadstropju. Zamudniki se bodo sprejeli naknadno le po razpoložljivosti prostora.

— Poravnalo postopanje je uvedeno o imovini Frana Župevca, neprotokoliranega trgovca z meš. blagom v Ljubljani, Florijanska 22 (poravnalni upravnik dr. Ivo Benkovič, odv. v Ljubljani; poravnalni narok 16. dec. ob 9., prijavi rok do 3. dec.).

Borze

9. novembra

Na ljubljanski borzi so se danes angleški funti trgovali v privatnem kliringu nespremenjeno po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil še promet v grških bonih, ki so se ponovno dvignili, in sicer na 36.50 (v Beogradu 35.50 bl.). Nemški klirinski čeki stanejo v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani nespremenjeno 14.80.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda pri mirnejši tendenci trgo-

vala po 473 (v Beogradu po 474 — 475). Promet je bil samo še v 7% Blairovem posojilu po 91.12 (v Beogradu po 91.50).

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2390.66—2405.26 Berlin 1758.53 — 1772.41, Bruselj 743.20 — 748.26, Curih 996.45 — 1003.52, London 208.78 — 210.84, New York 4361.51 — 4399.82, Pariz 116.65 — 118.09, Praga 150.69 — 151.79, Trst 230.45 — 233.53. Curih. Beograd 10, Pariz 11.7275, London 20.9650, New York 441.25, Bruselj 74.55, Milan 23.22, Amsterdam 239.775, Berlin 176.625, Stockholm 108, Oslo 105.35, København 93.60, Praga 15.25, Varšava 82.80, Budimpešta 87.50, Atene 3.95.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 473 — 474, 4% agrarne 59 — 61, 4% severne agrarne 59 — 60, 6% begunjske 89—90.50, 6% dalm. agrarne 89—89.50, 7% stabiliz. 97.62 — 98.50, 7% invest. 98 — 99, 7% Seligman 100 den., 7% Blair 91 — 91.25, 8% Blair 98 — 98.50; delnice: Narodna banka 7350 den., PAB 223 — 225, Trboveljska 180 — 190, Narodna šumska 20 den., Gutman 50 — 60, Sečera Oskaj 100 bl., Osijska ljevaonica 160 den. Isis 20 den. Jadranska 350 den. Beograd. Vojna škoda 474.50 — 475 (474 — 475), 4% severne agrarne 59 — 59.50 (59.25), 6% begunjske 90.25 — 90.75 (90.25 — 90.50), 6% dalm. agrarne 90 — 90.25 (90 — 90.25), 7% invest. 99.25 — 99.75, 7% Seligman 101 — 103 (100.50 — 102), 7% Blair 91.25 — 92 (91.50), PAB 225 — 228.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 9. novembra. Začetni tečaj: pšenica: za dec. 64.625, za maj 66.375; koruza: za dec. 47, za maj 50.625.

+ Winnipeg, 9. nov. Začetni tečaj: pšenica za dec. 57.875, za maj 60.625, za julij 62.

BOMBAZ

+ Liverpool, 8. nov. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za dec. 4.75 (prejšnji dan 4.67) za maj 4.78 (4.71).

S P O R T

Ljubljana pred dvigom

Kakšna je situacija v enajstotici pred dvobojem zadnjega in predzadnjega v tabeli?

Treba je že vnaprej poudariti, da določitev terminov v letošnjem prvenstvenem tekmovalstvu ni bila naklonjena SK Ljubljani. Od devetih tekem jih je Ljubljana odigrala šest zunaj in samo tri doma, kar ji je dalo samo 4 točke. Klubovo vodstvo je imelo velike križe in težave s postavljanjem moštva. Od uigrane enajstotice, ki je zmagovito nastopila proti Hajduku, je odpadl žitnik zaradi odhoda v Beograd v telesno-vzgojni tečaj, nato je moral nazaj na Dunaj Rataj, dočim je moral biti do nadaljnjega izločen zaradi bleisure Bertoncely II. Če upoštevamo še bleisure Vlodiška, potem ni kazalo drugega, da je klubovo vodstvo izvršilo zamenjave na vseh linijah. Če slednje upoštevamo, da mladi igralci ne vzdržijo naporov težkih tekem, bomo razumeli, zakaj je moralo klubovo vodstvo za 9 tekem porabiti 20 igralcev. Z veseljem ugotavljamo danes, da je Ljubljana s svojimi potovanji za letos končala. Preostale 4 tekme bo igrala na svojem domačem igrišču. Razveseljivo je tudi dejstvo, da ima Ljubljana za te nastope na razpolago kompletno nogometno gardo. Grntal se je vrnil v Ljubljano, je pridno treniral ter je sposoben za nastope, pa tudi Bertoncely II je že okreval. Če se upoštevamo, da je zadnje čase tudi Nikolič pridno vežbal, potem lahko računamo, da bo klubovo vodstvo za nadaljnje nastope postavilo paradno formacijo, ki bo nadoknadila ono, kar so mladi igralci izgubili v dosedajšnjih tekmah. Od bleisurev sta na zdravniški listi samo še Jež in Legat, ki pa letos najbrže sploh ne bo mogel nastopiti!

Spomenica

Z dvodnevne konference zimskih sportnikov

Na konferenci zimskih sportnikov, ki jo je na pobudo ministrstva za telesno vzgojo sklical Jugoslovanski zimsko-sportni savez v dnevih 5. in 6. t. m. v Ljubljani, je bila po temeljnih in zelo skrbno pripravljenih referatih ter izčrpnih debatih o vseh vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu, sprejeta daljša spomenica, ki ugotavlja med drugim:

Razmah smučarstva po državah je treba pospešiti, deloma pri onih, ki so smučanja že večji in pri mladini. Glede prvih so prvenstveno potrebni v tekoči sezoni naslednji tečaj:

tekmovalni tečaj za državno reprezentanco, ki bi se prihodnje leto nadaljeval. Stroški bi znašali okrog 24.000 din; teoretični tečaj za alpsko in klasično kombinacijo ter praktični za klasično kombinacijo, za katera bi bilo treba okoli 28.000 din;

tečaj za klubske organizatorje, ki bi jih savez uporabil tudi kot delavce pri svetovnem prvenstvu. Stroški bi znašali do 10.000 din;

leteči smučski tečaj pod vodstvom treh smučskih učiteljev, ki bi učili smučanje v krajih, kjer je zanimanje zanj. Potrebni kredit za dvomesečno izvedbo bi znašal okoli 20.000 din in

tečaj za vzgojo novih kvalificiranih smučskih učiteljev po načrtu JZSS, za čigar izvedbo bi bilo treba okoli 35.000 din; Zaradi smučarske vzgoje mladine naj bi se najprej priredili vzgojiteljski tečaj, in sicer:

tečaj za vodje mladinskih odsekov, dostopen predvsem ljudskošolskim učiteljem in profesorjem telovadbe na srednjih in sorodnih šolah iz krajev, kjer je razvit zimski sport. Tečaj naj bi trajal 7 dni. Potrebni kredit za 30 udeležencev bi znašal 15.000 din;

tečaj za ljudskošolske učitelje s sodelovanjem prosvetnega ministrstva v majhnem obsegu, ki naj bi trajal 10 dni. Potrebni kredit za 30 udeležencev, ki naj bi bili zlasti iz krajev, kjer smučarstvo še ni razvito, bi znašal 15.000 din. Dalje navaja spomenica:

Državnim nameščencem naj ministrstvo

pravočasno izposluje potrebni dopust za tečaje po službeni potrebi, ki se ne bi štel v redni dopust. Zlasti naj ministrstvo prosvete pooblasti kr. banske uprave, da smejo po potrebi učiteljem in profesorjem dovoljevati take dopuste.

Osnutek uredbe o avtoriziranih smučskih učiteljih, ki ga je predložil JZSS, naj se v sporazumu s ostalimi ministri čim prej uveljavi. To zahteva notranji in zunanji ugled naše države.

MFVN naj sprejme načrt JZSS glede priprave tekmovalcev za zimske olimpijske igre 1940 in naj zagotovi JZSS pravočasno izplačilo v tekoči sezoni za potrebne sredstev v višini 105.000 din ter naj v proračunu za naslednja leta priskrbi še potrebne kredite.

Konferenca ugotavlja potrebo, da se omogoči na olimpijskih igrah v St. Moritzu l. 1940 udeležba našemu državnemu savezu, kateremu naj se pravočasno zagotovi potrebni kredit za trening in udeležbo. Kot center treninga smatra konferenca Ljubljano.

Proračunska sredstva MFVN je treba izdatno povišati. Proračunska sredstva naj se uporabijo za pravočasnem izplačilu za one namene, za katere so določena, kar velja zlasti za podpore podsavezom in klubovim ter za kredite za izvedbo tečajev in treningov, kakor tudi glede kreditov za zimske sportne naprave.

Državne podpore naj se podeljujejo le organizacijam, ki jamčijo s svojim dosedanjim delom na sportnem polju za uspešnost.

V interesu pospeševanja sportnega razvoja v državi izsaja konferenca željo, naj se število strokovnega uradništva v ministrstvu za telesno vzgojo čimprej izpopolni, da bodo vsaj glavne sportne panoge imele svoje stalne referente.

Konferenca poudarja važnost udeleževanja srednješolske mladine v zimskih sportih. Konferenca je izrekla željo, naj bi se že započeta ureditev vprašanja odnosov med šoloobvezno mladino in sportnimi organizacijam čimprej uredila tako, da bi bilo mladini omogočeno primerno sportno udeleževanje.

Konferenca želi, da MFVN s primernimi ukrepi razčisti vprašanje olimpijske organizacije, tako da bo dobila ta vrhovna predstavništva sporta potrebno avtoriteto in ugled, obenem naj prepreči za neprimerno kritiko v javnosti odkrivanje ne samo

olimpijske organizacije, temveč tudi olimpijske misli.

Konferenca pozdravlja vladno namero aktivno poseči v načrt za izvedbo reprezentativnega stadiona v državi, smatra pa, da je obenem prav tako nujno potrebno prisločiti na pomoč privatni iniciativi tam, kjer je s težkimi žrtvami izpopolnila enako nalogo države in postavila potrebne sportne naprave in smučske domove sama, je pa sedaj zaradi pomanjkanja sredstev ogrožen njihov nadaljnji obstoj. Ta zahteva je tembolj upravičena, ker bi bila vsota, ki bi zadostovala za odpopo, le majhen del nameravanih investicij.

Konferenca je ugotovila, da je za našo državo posebno važno zagotoviti si za leto 1941, ko bomo proslavljali polnoletnost Nj. Vel. kralja Petra II, častnega predsednika JZSS, izvedbo svetovnega smučarskega prvenstva v Jugoslaviji. JZSS bo predložil vladi preko ministrstva za telesno vzgojo za našo državo primeren razpored teh prireditelj ter javnih del, ki so pogoj za brezhibno izvedbo tega prvenstva. Ministrstvo za telesno vzgojo se naproša, da izposluje pri vladi potrebne kredite in njih upoštevanje v proračunu prizadetih ministrstev že v proračunu za proračunsko leto 1939-40.

V nekaj vrstah

Med nedeljskimi sodniki za ligaške tekme čitamo spet imeni dveh ljubljanskih sodnikov, ki sta obenem z rezervno določena za sojenje ligaške tekme med Hajdukom in Jedinstvom v Splitu. To pot je g. Macorati določen za vodjo, g. Camerink pa za rezervno, če bo potrebna. Oba, posebno slednji, sta že nekaj svojih nastopov na tujih igriščih opravila v splošno zadovoljstvo in tako slednjič prepričala sodniški zbor pri JNS, da ima tudi ljubljanska sodniška sekcija nekaj članov, ki se po sposobnostih lahko merijo z ostalimi. Ljubljansko tekmovalje med Ljubljano in Sparto bo sodil zagrebški sodnik Bažant.

Pet protestov proti verificiranju ligaških tekem je bilo do zadnje seje JNS še nerenih, zdaj pa je dva že zadelo usoda — saveznega koša. V zadevi Hajdukovega igralca Požege je JNS ugotovil pravilnost verifikacije za Hajduka in tako sta bila zavrnjena protest Haška proti tekmi, ki jo je izgubil z 1:3 v Splitu, in protest Sparte proti tekmi, ki jo je igrala neodločeno (3:3) v Zemunu. Glede ostalih protestov je preiskava še v teku, tako tudi glede ljubljanskega, ki je utemeljen z nepravilno verifikacijo igralca Keržana za varaždinsko Slavijo.

Jugoslovanski plavalni savez bo imel redni občni zbor v dnevih 19. in 20. t. m. v Zagrebu. Po izkustvih iz letošnje sezone je treba temeljito reformirati tekmovalje za plavalno prvenstvo Jugoslavije, ker so naši plavalci in plavalni klubi že davno dosegli formo, v kateri dosedajšnji načini prvenstvenega tekmovalja ni več primeren. Reforma prvenstva in reforma sodniškega zbora sta razen tega potrebna tudi zaradi afirmacije našega plavalnega sporta v tujini, posebno pa še glede na bližajočo se olimpiado 1940, na kateri morajo naši plavalci dostojno zastopati moč našega swimminga.

Domače prvenstvene tekme pretekle nedelje so kljub temu, da so jih mogli igrati samo v ljubljanski in celjski skupini, precej

premetale dosedajni vrstni red v tabelah. To velja predvsem za ljubljansko skupino, kjer je prišlo tako daleč, da sta tretji in četrti zamenjala mesti s prvimi in drugim in je zdaj slika takale:

Bratstvo	7	5	1	18:	7	11
Reka	7	5	1	27:	11	10
Kranj	8	5	0	32:	18	10
Hermes	9	4	2	3:	21:	10
Jadran	8	3	2	3:	17:	8
Mars	7	2	1	4:	18:	9
Svoboda	6	2	0	4:	10:	4
Kovinar	8	0	1	7:	9:	2

V celjski skupini se je na vrhu obrzalo Celje, zato pa so se Atletiki z zmago nad Olimpom dvignili na drugo mesto, ki so ga doslej zavzemali trboveljski Amaterci. V številkah je ta reč takale:

Celje	5	4	0	1	22:	3	8
Atletiki	4	2	1	1	6:	5	5
Amater	4	1	2	1	4:	7	4
Olimp	4	1	1	2	3:	4	3
Jugoslavija	5	1	0	4:	5:	2	2

V mariborski skupini niso smeli igrati nogometa — spored bi bil moral biti ves v Mariboru — in je v tabeli vse ostalo pri starem, tako da vodi Čakovčki SK, za njim pa sta Želznikar in Rapid.

Kakor pišejo »Sportske«, je plavalec ljubljanske lirijske Tone Cerer odšel v Zagreb, kjer se je vpisal na ekonomsko visoko šolo. Z Binderjevo bo Tone Cerer še drugi plavalec lirijske, ki bo moral »prezimiti« v Zagrebu, kjer pač ne bo imel prilike za zimski trening.

Kolesarska podzveza Ljubljana (službeno). Odborova seja bo drevi ob 18. v prostorih kavarne Vospernik. Vsi gg. odborniki sigurno, ker se bo sklepalo v važnih točkah.

SK JADRAN. Danes ob 14. trening na dva gola, važno za vse aktivne igralce. Ob pol 21. kondicijski trening pri Matku. Jutri ob 21. članski sestanek za I. garnituro. Prosim točnosti in polnoštevilne udeležbe. SK Mars. Danes ob 14. do 17. obvezan trening I. in juniorkega moštva. V petek obvezan sestanek na običajnem mestu ob 19.30 zaradi nedeljske tekme. Načelnik. SK Adria. Drevi ob 19.30 važen in za vse igralce strogo obvezan sestanek v papirniški restavraciji na Vevčah. Važno tudi zaradi nedeljske tekme.

Plavalna sekcija SK I. Važen sestanek ligaške skupine, t. j. vseh plavalcev, ki so nastopili v letošnjih tekmah za Jadranski pokal, bo drevi ob 18. v klubskem tajništvo. Dnevni red: naša udeležba v prihodnjem tekmovalju za pokal, predlogi za savezno skupščino. Potrebna je polnoštevilna prisotnost, prinesite s seboj klubske izkaznice! ZSK Hermes (nogometna sekcija). Trening prve skupine, juniorjev in ostalih, bo danes ob 15.30 dalje. Udeležba na treningu je strogo obvezna za vse, posebno se vabijo Uhan, Ico, Batričević, Kretič, Rafko in Lah VIII. Za one, ki popoldne ne morejo, bo trening-obvezno od 18. dalje. V nedeljo igra I. moštvo na Jesenicah proti Kovinarju, juniorji pa doma proti Marsu. V bodoče bodo redni treningi od torkih in četrtih od 15. dalje. — Uprava.

Sialom klub »84« sklicuje IV. redni občni zbor v malem salonu restavracije hotela Štrukel z običajnim dnevnim redom dne 24. t. m. ob 20. Vhod je iz Kolodvorske ulice. Članstvo prosimo, da se ga udeležijo polnoštevilno. — Odbor.

Gospodarske vesti

Plenarna seja Zbornice za TOI v Ljubljani. V sredo 16. novembra bo ob 9. uri dopoldne seja zborničnega sveta Zbornice za TOI v Ljubljani, in sicer z naslednjim dnevnim redom: 1. Naznanila predsedstva; 2. Ob dvajsetletnici (kratak pregled zborničnega dela); 3. Poslovno poročilo o delovanju zbornice v zadnjem polletju; 4. Razprava o zborničnem proračunu in sklepanje o pokritju proračunskih potrebščin; 5. Izpembe in dopolnitve zborničnega taksnega pristojbenika; 6. Izpembe pristojb in za zbornično razsodišče; 7. Imenovanje sodnikov pri zborničnem razsodišču; 8. Predlogi odsekov in zborničnih svetnikov.

Izledovanje petrolejskih terenov v Jugoslaviji. Iz Beograda poročajo, da bo še ta mesec podpisani sporazum med upravo monopolov in družbo »Jugoslovensko istraživačko« d. d. v Beogradu, po katerem bo imenovana družba dobila pravico za izledovanje in eksploatacijo petrolejskih terenov predvsem v Medjimurju. Družba, za katero stoji Standard Oil Co. of New Jersey, bo investirala v ta dela 4 milijone dolarjev (skoraj 200 milijonov din). V zvezi s pogajanjem se mudita v Beogradu znana geolog prof. Taussig in prof. Papp, poleg dveh članov uprave družbe Standard Oil. Tako bomo imeli v bodoče tri družbe za izledovanje petrolejskih terenov, namreč Medjimursko petrolejsko d. d., Panonijo d. d. in Jugoslovensko istraživa

Krvava Palestina

Fogled na železniško progo, ki so jo razstrelili arabski uporniki in kjer sta se pozneje iztirila dva vlaka

Tigri v najem

Mladi mož, ki lahko postreže svojim klientom z vsako ptico, štirinožcem ali ribo

Pred nekoliko meseci so na glavnih newyorških cestah razkazovali divje gledajočega tigra v jekleni kletki. Na kletki je bil napis: »Prosimo, da bi temu tigru ne dajali več hrane«, a druga naznanila so pojasnjevala, da simbolizira džungelska zver koruptni in požrešni »krog Tammanjajev«, ki je tako dolgo neomejeno odločal o newyorški občinski politiki. Tigrov lastnik, ki je nasprotni stranki posodil divjega tigra, je bil visok, sedemnajstleten mladenič, Stanley S. Woolley, po poklicu »posredovalec za nameščanje živali«.

Moral bi se dolgo truditi, če bi hotel najti ptico, štirinožca ali ribo, ki bi je Woolley ne mogel dobaviti na preprost telefonski poziv. Če potrebuje kakšen risar ali kakšna agentura za reklamo afganskega hrta, svileni opice, araro ali kakšno redko ščuko kot model, tedaj pregleda mladi podjetnik svojo kartoteko in poišče najprimernejšo žival.

Pred kratkim je obiskal Woolleya neki ilustrator in je z njim stavil, da mu bo imenoval žival, ki je drugi ne bo mogel dobaviti, žival, o kateri bržkone še nikoli niti ni slišal ni. Woolley je stavo sprejel. Obiskovalec je imenoval »avstralsko vrečarško mrmotico«. Woolley je samo pogledal v svojo kartoteko in je pokazal ilustratorju tri fotografije takšnih vrečarjev najčistejše pasme, ki mu jih lahko dobavi takoj.

Stanley Woolley je začel svojo kariero kot vajenec v nekem reklamnem uradu, kjer so ga često uporabljali kot fotografski model. Nekega dne je prejel od nekega rejača živali štiri mesece starega levčka in takoj nato se je dečko vprašal, da-li bi te živali ne izkoristil lahko za povečanje svojih dohodkov. Fotografiji in reklamni biroji potrebujejo končno kot modele pogostoma tudi živali. Tako je svojega varovanca imenoval Gareth, dal mu je staro pasjo zavratnico okrog vratu in ga povedel v razne ateljeje. Marsikje njegove ponudbe niso sprejeli, vsekako pa so mlado žival opazovali z zanimanjem in potem je prišlo tudi prvo naročilo.

V teh početnik je Woolley doživel kakšno zabavno. Ko je stopal s svojim levčkom po cestah, so ljudje smatrali žival večino za psa ali veliko močko. Nekeč je šel z njo preko Broadwaya in spričo gostega prometa je začel Gareth renčati in pihati. Nekega dne se je ustavila in Woolleya vprašala, da-li »ni pes morda bolan«. Ko ji je dečko pokojno razložil pravo naravo živali, je postala ženska bleda kakor kreča, skočila je nazaj in izginila v taksij.

Woolleya so čedalje česče vpraševali, da-li nima tudi drugih živali kot modele na razpolago. Tako je stopil v stike z raznimi farmami ter je začel posredovati ne samo pse, mačke in levčke, temveč tudi konje, krave, medvede, opice, pelikane in ogromne kače. Obiskoval je seje in živalske razstave, da bi odkrival »talente«, da-ja je oglaševal v liste in tako je svojo kartoteko čedalje bolj izpopolnjeval. Kmalu je lahko postregel vsakemu naročniku z morskimi Levi, bizoni, sloni, da o kengurujih in pantrih niti ne govorimo.

Ta čas so mu za fotografiranje in risanje na razpolago zastopniki kakšnih osemdeset pasjih pasem, prav tako razpolaga z velikim ansamblom živalskih umetnikov, plešnih koz, skakajočih puranov, pavianskih boksačev in pantrov, ki igrajo klavir. Sam

ima veliko število živali, toda večino modelov dobiva z živalskih farm in s strani zasebnikov, ki so mu prijavili svoje ljubljence. Kadar »angažira« kakšno žival, podpiše Woolley izjavo, s katero prevzema odgovornost za vsako škodo, ki bi jo žival napravila. Doselej ga ni še nihče pobaral za odškodnino. »Pri večini mojih modelov ima človek vtis, da jim je fotografiranje v zabavo«, pravi mladi mož.

Del svojih dohodkov dosega Woolley s tem, da daje v najem nagačene živali, ki jih se lažje dobi nego žive. Dobiva tudi naročila, naj bi dobavljali živali za družabna presenečenja, če pa ve že v naprej, da se pripravljajo kakšno presenečenje, ki utegne škoditi, se naročilo odpove.

Nekega večera je prejel naročilo, naj bi dobavil čim hitreje velikega udava. Dolg naj bi bil najmanj tri in pol metra, so zahtevali po telefonu. Takoj je dobil kačo in jo spravil do naslova, ki so mu ga bili dali. Šele tam je spoznal, da je ne bodo rabili za fotografiranje. Vesela družba si je izmislila to naročilo, da bi enega svojih tovarišev, ki je bil pri mizi zaspal, zbudila na malo nenavaden način. Načrt je uspel, toda ob pogledu na kačo je gostiteljica žena omedlela. Od tedaj se Woolley vedno v naprej pouči, za kaj potrebujejo njegove živali in v sumljivih primerih naročila ne izvrši.

Razbojnika je pregovorila

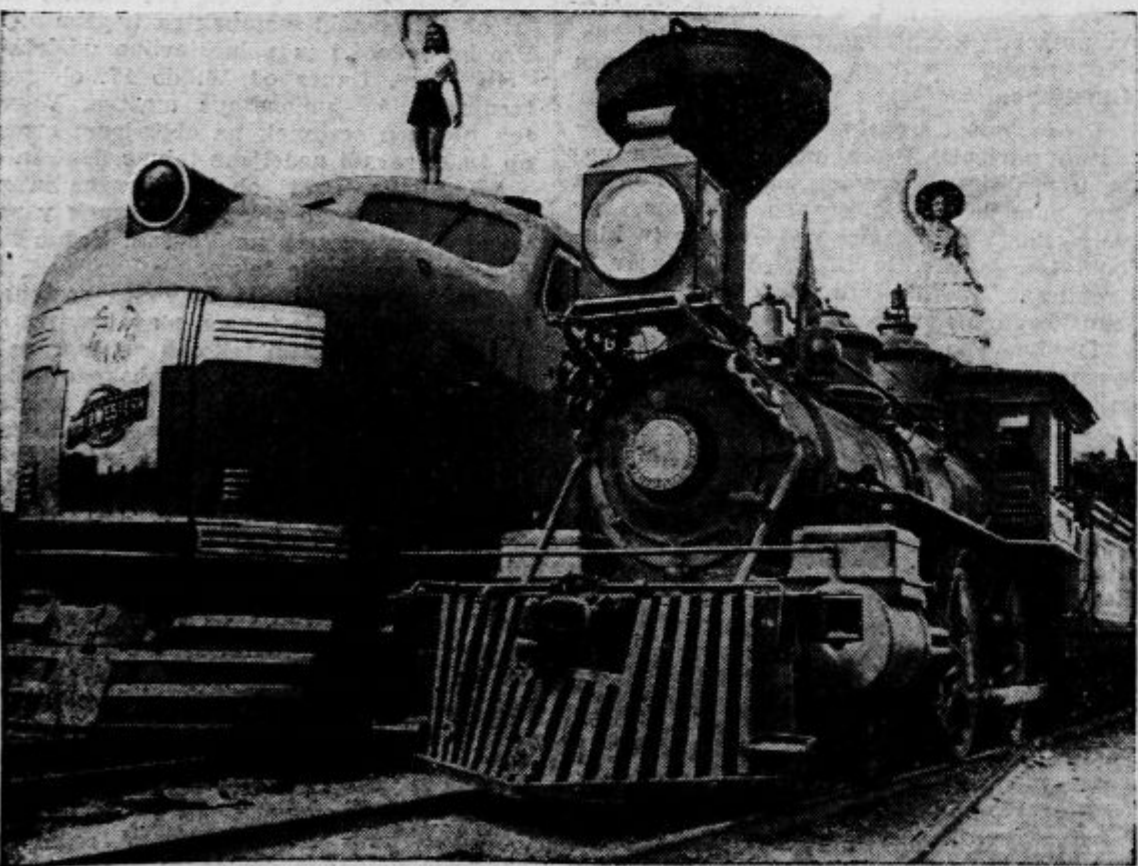
Angležinja ga. Nora Hopperjeva, ki živi v Caracasu v Venezueli, je pregovorila razbojnika in to jo je napravilo slavno.

Bila je sama v svoji vili, ko je na vrata nekdo energično potkal. Ko je odprla, je zagledala pred seboj zakrinkanega mošega, ki je naperil nanjo pištolo. Prisiljen jo je, da je stopila v kuhinjo, kjer je zahteval, naj mu izroči svoj denar. Hopperjeva pa se je uprla, da bi mu dala denar, in ko ji je gost zagrozil, da jo ustrelji, mu je rekla, naj to le stori. Ta pogum je napravil na razbojnika velik vtis, vtaknil je pištolo v žep in snel tudi masko, ko ga je Hopperjeva pozvala, naj tako stori. Tedaj je zagledala pred seboj mladega moškega, ki ni mogel šteti niti dvajset let. Napravila mu je pridigo o zavrženosti njegovega postopanja in ga je spravila tako daleč, da je celo sedel in s klavnim obrazom poslušal njene besede. Ko so potem prišli sodniki na obisk, je razbojnik ušel. Policiji je uspelo, da je komaj sedemnajstletnega mladeniča čez nekoliko dni ujela. Po vsej priliki je bil na to že pripravljen, kajti ko je stopila v njegovo stanovanje, se ji je vdal z besedami: »Jaz sem mož, ki ga iščete.« Vsak pač ni za razbojnika.

Tanki proti zračnim napadom

V neki tovarni v New Jersey so pravkar izdelali lahke tanke nove vrste, ki jih bodo uporabljali zoper zračne napade. Vsak tank je oborožen s tremi strojnimi in v topom proti letalom. Top je nameščen v stolpu, strojnice ob straneh in sprejaj. Posadka sestoji iz dveh strelcev in vozača. Na dobrih cestah dosežejo ti tanki lahko brzino 170 km na uro, na polju pa 100 km.

Stari in novi časi

Na železniški razstavi, ki so jo odprli v Ameriki, kažejo med drugim najnovejši ameriški aerodinamični vlak »City of Los Angeles« in za primerjavo eno izmed prvih lokomotiv, ki jo je dala družba Union Pacific okrog l. 1850. v promet

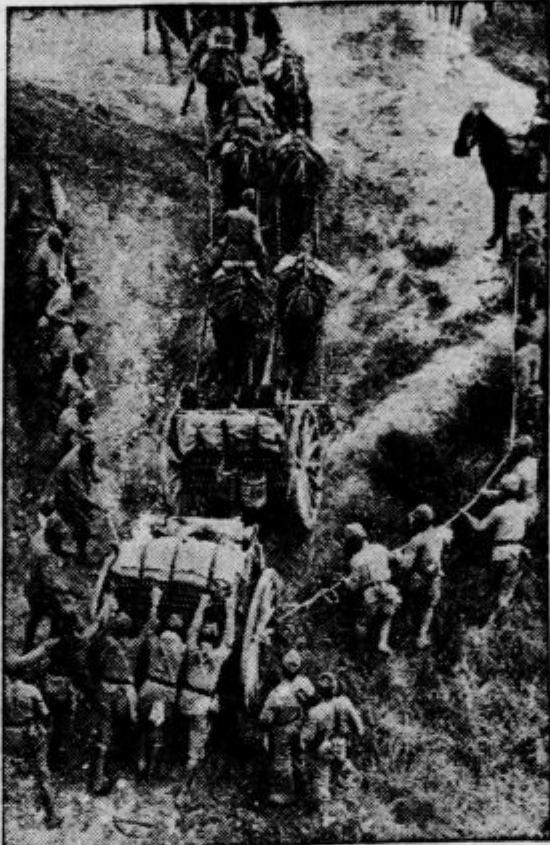
Pariške skrivnosti

Pod tem naslovom je izdelal francoski pisatelj Jean Masson kulturni film, ki daje vpogled v zakulisnosti francoske prestolnice. Gledalci naj bi se 30 minut čudili. Šel je pri tem tako daleč, da je hotel posneti balzamirano truplo Napoleona I. v Domu invalidov, pa so mu dovoljenje za to odrekli. Namesto tega vidiš v filmu Korzovo posmrtno masko in krsto. V Louvru je stopil v kleti, kjer izkopavajo prvotno napravo tega gradu. V Grevinovem kabinetu voščenih figur doživlja gledalec z nekaj groze prizor, kako snemajo posnetkom sloviti osebnosti, ki so kakor iz mesa in krvi glave. V državnih arhivih je filmska kamera posnela izvorni rokopolj proglaša človeških pravic in nanteškega edikta, v Sevresu pa normalni meter in izvorni kilogram, ki ju tu čuvajo v varni kleti. Vse to so znamenitosti, ki navaden smrtnik skoraj ne pride do njih.

Bobri proti suši

Da delajo bobri veliko škodo, o tem smo že pogostoma brali, toda George M. Spargo, ravnatelj ribolova v južnem delu kanadske države Alberte, je nastopil s trditvijo, da morejo ti mojstri za gradnjo jezov biti tudi silno koristni. Letos so v Alberti le v redkih primerih izdali dovoljenje za lov na bobre, posledica je ta, da so reke v dobrem stanju. Bobri so se prepredili, da se niso izsušile ali preplavljale ob nepravem času svojih ozemelj. Bobri so se v Stragovem področju pomnožili za kakšnih tisoč živali in provincialna vlada smatra te živali za najboljše in najcenejše inženjerje za regulacijo voda.

Japonci na Kitajskem

Kitajska, ki so jo mislili Japonci »pomiriti« v nekoliko tednih, je trd oreh. Čim globlje prodirajo v notranjost velikanke dežele, tem hujše so naravne ovire, ki se jim postavljajo po robu in ki jih z vso svojo tehnično opremo ne morejo brez nadaljnega premagovati. Človeška sila je tu pogostoma več vredna nego vsi motorji, kakor je razvidno iz te slike, ki nam kaže, kako morajo vojaki sami potiskati na vrh nekega hriba strelivo in drug material. Na takšne težave, ki izčrpavajo človeško moč in ki dajejo branilcem priložnost za neprestane bolj ali manj uspešne napade, se kakor znano zanaša Cankajšek. ki je mnenja, da bodo Kitajci nazadnje le zmagali, pa naj Japonci še tako daleč prodrže v njih deželo

Tihotapstvo z umetnimi zobovji

Po naključju je prišla holandska carinska oblast na sled široko razpeteni tolpi tihotapcev, ki je vtihotapljala iz Nemčije umetna zobovja. Tolpa je mela svoja oporišča v najrazličnejših holandskih krajih. Ker velja umeten zob v Nemčiji 15 centov, na Holandskem pa v veletrgovini 40 centov, so tihotapci imeli velike dobičke. Policija je zaplenila na tisoče umetnih zobovij.

Najstarejša vojna ladja

Najstarejša še službojoča vojna ladja na svetu je holandska 3500-tonska križarka »Gelderland«. To je tista vojna ladja, ki je l. 1900. pripeljala predsednika Krügerja v Evropo, ko so Angleži v burški vojni zasedli Pretorijo. Takrat je bila v službi že dve leti, danes ji je torej že štirideset let. Drži pa se še vedno dobro in pravkar je na potovanju okrog sveta prispevala v pristanišče Casablanca, kjer ostane teden dni.

Mušje ličinke — rešiteljice življenja
Senzacionalno odkritje londonskega zdravnika — Sterilizirane ličinke v ranah

V Londonu je zbudila veliko pozornost objava izrednega medicinskega postopka. Majhne mušje ličinke so se izkazale za rešiteljice življenja v primerih, ko so vsi drugi pripomočki odpovedali.

Dr. Baer, odkritelj tega postopka, je delal v neki londonski bolnišnici. Vojno je opravil od začetka do konca in splošno so mislili, da je od tega njegova pamet malo trpela. Bil je sicer silno sposoben in klicali so ga za najtežje operacije. Imel pa je svoj spleen, svojega konjička bi rekli mi po naše. V svojem prostem času je gojil mušje ličinke in je eksperimentalno s konjskimi muhami.

Pred nekaj časa so oddali v bolnišnico otroke, ki so bili pri neki železniški nesreči dobili težke poškodbe. Dva izmed njih so smatrali že za izgubljena. Tedaj se je javil dr. Baer, čes da mu je pred kratkim uspelo sterilizirati mušje ličinke, pa bi jih rad položil otrokom v rane — kot zadnji poskus. Eksperiment so mu dovolili — in otroci so ostali živi. Šele tedaj je povedal zdravnik svojo skrivnost.

L. 1917. je bil na zapadni fronti. Pri nekem patrolnem obhodu sta bila dva Angleža težko ranjena. Našli so ju šele naslednji dan. Njiju stanje je bilo videti brezupno. Dr. Baer se je zavzel za njiju. Bil je presenečen, da sta ostala sploh toliko časa živa, pa jima je umrl rane. Pri tem je ugotovil v ranah ličinke. Kmalu potem ko sta bila ranjena, so morale priti konj-

Lepotna tekma?

Ne, temveč skupina mladih polieljskih pripravnic v New Yorku, ki dobitvajo, oblečene v sportno opravo, zadnja navodila preden bodo pokazale svojo fizično uporabnost za policijsko službo

Teodora postane filmska zvezda
Ali je sreča nji pomagala ali pa ona sreči?

Le v zelo redkih primerih pridejo neštivilni statisti v filmskem mestu Hollywoodu do kakšne kariere. Imeti morajo posebno srečo. Takšna sreča je doletela na nenavaden način mlado Teodoro S., ki ji sedaj izbirajo bodoče filmsko ime.

Mlado dekle je bilo štiri dni zaporedno za statistko, zaslužila je slučajno dobro, toda njenega talenta ni hotel nihče opaziti. Že tri leta se je trudila, da bi ga opazili, sedaj je sklenila napraviti konec. Oblekla si je najboljše obleko, stopila je v eleganten restorant in naročila ostrige. Med tem ko je čakala na jed, je napisala materi poslovilno pismo in je natresla strupa v vino.

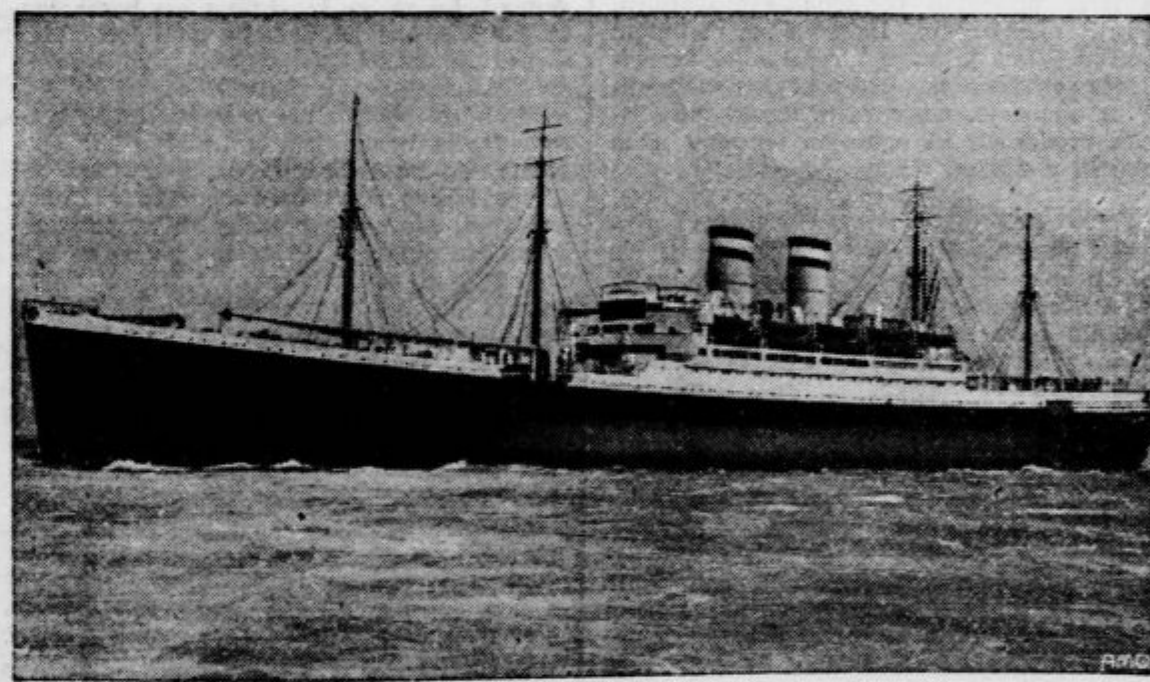
Toda v prvi ostrigi je odkrila v svoje veliko presenečenje dva velika bisera, izredno lepa primera. Tedaj se je odrekla zastrupljenemu vinu, pojedla je ostrige do konca in je našla v njih vsega skupaj osemnajst, deloma seveda manj lepih biservov. Ta nenavadni dogodek je imel v re-

storanu za posledico velikansko pozornost. Vse ji je čestitalo in ji napajalo, s ko se je mlada dama branila izpiti svoj kozarec vina, saj je dobro vedela, kaj je v njem, so prišle vse okoliščine na dan. Zgodila se je zadnja hollywoodska senzacija, ki je šla kakor blisk od ust do ust in Teodoro so potem vseled angažirali, kakor se spodobi. Skeptiki sicer pravijo, da je lepa Teodora svoji sreči pomagala, bisere naj bi bila prinesla v svoji ročni torbici s seboj. Naj bo kakor koli, pot do višjih uspehov ji je sedaj odprta.

Vodni smrk uničil mestece

Kakor sporočajo iz Casablance je kraj Ben Ahmed, kakšnih 80 km od Casablance, razdejel vodni smrk. Trinajst prebivalcev, ki jim je poplava odnesla kočje, je izgubilo življenje in tudi gmotna škoda je zelo velika.

Nemški potniški parnik »Deutschland«

o katerem so pisali pred kratkim, da je začel v višini Nove Fundlandije goreti. Požar, ki je zbudil veliko razburjenje, so mogli za srečo obvladati

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Ne boste razočarani
če boste za pranje perila uporabljali

PERION

domač, slovenski izdelek, ki odlično opere!

A NEKDOTA

Angleški igralec Passmore je bil zelo obilen. V neki igri, v kateri so ga »ubili« bi ga morali odnesti z odra, pa ga niso mogli premakniti z mesta. Občinstvo se je smejal in nekdo je zaklical: »Poglejte ta tolsti plumpudding!« Passmore je na te besede vstal in dejal: »Gospod, ne pozabite na spoštovanje, ki ga dolgujemo mrtvecem!« Občinstvo mu je zaploskalo in Passmore je postal še bolj priljubljen, nego je bil dotlej.

VSAK DAN ENA

Ona: »Vaša ponudba je, na žalost, brez pomena — sem že zaročena!«
On: Oh, kar se tega tiče, lahko počakam!«

Kulturni pregled

O bosenskih sevdalinkah

Pred tedni smo priobčili na tem mestu članek o sarajevskem književniku Hamidu Dizdaru, ki ga je izzatelem prikazala gđ. Asta Žnidarčič. Danes objavljamo v prevodu te sotrudične originalni prispevek, ki ga je g. Dizdar dal na razpolago za »Jutro«.

Ured.

Narodna pesem je izraz občestva. Tisti izraz narodne duše, ki ga nazivamo umetnost. Vendar je ta umetnost samobitna in surova, ni umetno gojena, marveč predstavlja čustva mase in hkrati občutja vsakega človeka, najhujša in neznačajna. Vsakega, ki je svoje želje in žalosti stopil v skupni krik, iz katerega se je rodila melodija.

Danes obstoja pri nas več lokalnih narodnih izrazov, ki se medsebojno bistveno razlikujejo, dasti vsebujejo istovetne kmečki, narodni estetski izraz. Delijo se po krajinih. Vzkliči so v narodu, živeli v njegovem ustnem sporočilu in tradiciji, zrasli so z njegovim instinktom in močno vplivali na našo današnjo kulturo.

Sevdalinka je lirski način izražanja narodne duše, in v Bosni je še stasila naša svoj polni izraz zaradi posebnih zunanjih vplivov, ki so učinkovali na njene čisto muzikalne elemente.

Še stari Južni Slovani so kazali velike glasbene sposobnosti. Prvi je to opazil bizantinski car Mavricij. Na svojem vojnem pohodu v Tracijo je zaslužil tri Slovence, ki so namesto vojne sposobnosti in orožja lepo peli in igrali na svoje kitare. V IX. stol. so po vsej Nemčiji poznali in cenili slovenske pesalce, ki so izvajali najlepše narodne igre in plesne. Stari slovenski ples, kolo, so poznali skozi vse srednji vek in Nikefor Gregoras je l. 1328. gledal in poslušal izvajanje teh plesov v Srbiji. Poljski kralj Ladislav Jagielonski je imel l. 1415. srbske guslarje na svojem dvoru. Papež Aleksander III. je bil nenavadno navdušen za našo glasbo, ko je na svoji poti v Benetke prišel v Zader, kjer so mu Hrvatje priredili vesele narodne zabave. V Dalmaciji, zlasti v Dubrovniku, so te vesele plesne s pesmimi, ki jih tuji pisatelji nazivajo »hudičeve pesmi« in proti katerim so protestirali cerkveni zbori, prirejali na trgih in cerkvenih portah.

Ti narodni plesi in pesmi so se ohranili še od poganskih obredov in skozi vsa zgodovino so imeli vidno vlogo v razvoju našega kulturnega, nacionalnega in političnega življenja. Pesem so ustvarjali in prenašali trubadurji, guslarji, postopači, koci in zaljubljeni. Do danes se je ohranila v najraznovrstnejših oblikah, z instrumentalno spremljavo ali samostojno. Izšla je naravnost iz naroda, iz življenja; porajala se je v zobjlju in sreči, v zadovoljstvu in veselju, v vojni, krvi in nesreči, v ropanju, kugi in žalosti. Tako je dobivala svojo vsebino in ritem, bolesten in preblesten, razposajen in razudan, žaljiv in

živ, poln hudomušnosti in žaljivih domelije. Čestokrat žalosten in sentimentalen.

Zato ni čudno, da je narodna pesem postala zrcalo narodne psihe, sinteza moči in stremiljenj, odmev dogodkov in kulturnih nastrojenj našega naroda.

Narodna glasba je s svojimi folklorističnimi in umetniškimi elementi dobila v največjem času popolno priznanje. Pri raznih narodih so pridobili popularnost komponisti, ki so v svoje muzikalno ustvarjanje vnesli elemente ljudske glasbe. Tako so si pridobili svetovno slavo Haydn, Bach, Beethoven, Smetana, Dvořak, Janáček in Musorgski. Pod vplivom nemških klasikov, čeških romantikov in realistov ter modernih ruskih komponistov so začeli iskati izvore v narodni pesmi Jenko, Gotovac, Ipavec, Hajdrih, Krstić, Jačepovski, Marinković, Mokranjac in v zadnjem času Demetar i dr. Simpatična je v tej smeri akcija »Akademskoga pevskega zbora« v Ljubljani in delovanja mladih glasbenikov okrog tega društva, posebno Marolta in Tomca.

Poseben je položaj sevdalinki v naši narodni pesmi. Sevdalinka je pretežno ženska pesem. Ustvarjala so jo naše žene in dekleta, zaprte med štiri stene, v hrepenjenju, tugi, nesreči, žalosti in veselju. Vedinoma so zaprte zaradi verskih prepisov in oblačjev po muslimanskih domovih; iz zadržane so preživljavale ure samote. Pele so pesmi, dobivajoč besede in motivih radosti, smrti in erotike, vezle so na svojih čedrževih najfantastičnejše cvetje in pastre like ter prenašale vanje svoje dušo in sro. Lirska nota vibrira večkrat v istanjani niansi, da se izlije v ekspresiven izraz, ki zajame kri in bit čustva. V nji sta pomešana slovenska bolesta melanholija in dih bogomilke Bosne z mračnimi, nedojemljivimi tajnami Azije.

Sevdalinka skrivna v sebi notranje vzmeti, ki tiljo v nas dotle, ko plamen razpali fatalno in močno pritrjena strasti v krvi, v politenosti. Ta sevdalinka, katere moč je v tekstu, spominjajoč na nekaterih mestih na subtilno japonsko poezijo, in v melodiji, ki vema in zanaša, je unčila na tisoče življenj in eksistenc, izgorevalo je v njih ob sazi in zganju — vse, kar je zemškega in notranjega. Nje melodija, opojna kakor bosanska rakija, prenaša v čarobni svet derta in sevdaha, žalosti in omame, kakor pravi pesnik g. E. Humo.

Sevdalinka išče svoje korenine v življenju, prinašajoč njegove najpretrajlivejše in najdramatičnejše momente. Ljubavna čustva so najbolešnejša, kipe v čutni predradženosti. Sevdalinka je prišla iz arca in še danes govori skozi srce tistih, ki jo poslušajo. Vznikla je na naši narodni melodiji, katero je obogatila z vzhodno kulturo in z varijacijami te kulture.

Taka kot je, se je mogla roditi samo v povoljnih ekonomskih razmerah, ki so njenim ustvarjalcem omogočile bogato življenje. Poje nam o starih časih in sreči, o poštenju, o ljubezenskih zanosih in bolečinah, zato osvaja ljudi, zato jih podžiga k kričanju, zato jih silil k norostim in jok.

Sevdalinka je v zadnjih letih postala splošna last, ker postopoma osvaja vse kraje naše zemlje. Treba bi bilo le, da bi se kak strokovnjak začel pečati z nje čisto muzikalnim študijem in obdelal še nedotaknjeno gradivo, ki leži in čaka.

Hamid Dizdar

Nov zvezek „Misli in dela“

Pravkar izšli 10.—11. zvezek kulturne in socialne revije »Misli in dela« je posvečen predvsem aktualnim dogodkom zadnjega časa. Na uvodnem mestu je objavljen članek B. Borka »Odhod dr. Eduarda Beneša«. Pisec razglablja pojave, ki jim je dal odhod dr. Beneša s političnega prizorišča simbolno podobo, z vidika

sodobna idejna problematika in vidi v usodi Češkoslovske posledice »krize vsega sistema evropske demokracije in krize civilizacije«. — Dr. Lavo Cermelj je prispeval odlomek iz zanimivega predavanja, ki ga je imel ob priliki razstave slovenske knjige v Ljubljani: »Naša knjiga in revija v Julijski krajini«. S stvarnimi podatki razlaga pisec usodo slovenske knjige v tej pokrajini. Podatki so v tem primeru prvič strnjeni in objektivno, pregledno in jasno sliko, v kolikor je bilo to mogoče iz tehničnih razlogov. Ob koncu članka, ki pomeni tehten donesek k slovenski kulturni zgodovini, je navedena bibliografija razprav o naši knjigi v Julijski krajini. Ta literatura obsega že 21 točk. Iz nje posnemamo, da obstoji natančna bibliografija vseh knjižnih, revijalnih in novinskih publikacij in spisov, ki so izšli od l. 1918. v Julijski krajini. — Dr. ing. Črtomir Nagode je avtor dalje, znanstveno spisane in dokumentirane razprave »Naše glavne komunikacije in mednarodni tranzit«. Opremljena je s tremi prometno-geografskimi skicami. Razprava sloni na obsežni fizikalno-geografski karakteristiki našega ozemlja in pomeni po svojih zaključkih nov, podneten donesek k problematiki in k praktični usmeritvi jugoslovanske prometne politike.

Poglaviti spis Obzornika je daljši članek znanega zunanje-političnega publicista, urednika dr. Branka Vrčona »Monakovska metoda«. Osrednji pojav tega zunanje-političnega pregleda je seveda »češkoslovska drama«. Pisec je s preglednostjo in jasnostjo, kakor jo srečujemo le v redkih revijalnih pregledih, osvetlil ves proces zgodovinsko usodnega dogajanja in podprl podatke s citati iz najvažnejših izjav, poročil in značilnih člankov, tako da je slika še reljefnejša in popolnejša. Vsak čitatelj dnevnih vestil bo s pridom prečital ta prvi sistematični pregled velikih dogodkov, ki smo jih nedavno preživel in ki so spremenili politično obličje Evrope. Istega avtorja Notranje-politični pregled se seveda omejuje le na kroniko najvažnejših dogodkov in pojavov. — Inko poroča o razstavi slovenske knjige in o predavanjih, ki so bila prirejena v zvezi z razstavo. Medporočili sta članka dr. A. Zalokarja »Socialni boj proti raku v francoski, nemški in slovenski miselnosti« in »Ob viru življenja« (referat o knjigi dr. A. Breclja). Številko zaključuje poročilo S. B. o pravniškem kongresu 1938.

Za 1. december napoveduje »Misli in dela« jubilejno številko ob dvajsetletnici naše svobode. Obsegala bo približno 300 strani in bo potemtakem že zajetna knjiga. Kakor izvem, je prejelo uredništvo z vseh strani države številne zanimive prispevke, tako da bo ta številka »Misli in dela« dostojna počastitev druge desetletja naše svobode. Spriko razmer v ostalih delih države utegne biti to največja revijalna publikacija ob dvajsetletnici Jugoslavije v vsej državi. Če sedaj opozarjamo nanjo s pripombo, da bo narodniček stala samo malenkostnih 20 din doplačila na naročino.

Pripravljala se »Zbornik 39«

Prejel smo proglas novega almanaha za književnost, umetnost in znanost, ki bo prišel z naslovom »Zbornik 39« izhajati v Beogradu. Proglaš poudarja potrebo, da se v kritičnem času, ko se izpreminja zunanja in notranja podoba Evrope in ko je zlasti prizadebo življenje malih narodov, zberemo slovenski, srbski in hrvaški javni kulturni delavci okrog zbornika, ki bo zbirnik na leto v obliki obojne knjige objavil izbor vsega najboljšega književnega, umetniškega in znanstvenega dela. Zbornik bo zastopal in branil svobodo umetniškega in znanstvenega ustvarjanja. Dalje pravi uredništvo novega almanaha: Urejevan bo tako, da bodo vse tri naše kulture povsem enačopravno zastopane, predvsem pa tako, da bo suverenost slovenske, srbske in hrvaške besede najbolj vidno poudarjena. To bi bila tudi edina stvarna podlaga pri ustanavljanju Zbornika. Tako bo ta almanah namenjen in najlaže dostopen izobraženstvu vse naše države, kajti prepričani smo, da bo tako urejevan Zbornik z veseljem in zadoščenjem čital vsak slovenski, srbski in hrvaški izobraženec. S tem pa je že zgrajen most, čez katerega pelje najbližja in najbolj kulturna pot do spoznanja in spoštovanja vseh treh kultur. Razumljivo je, da bo uredniški zbor skrbno zbiral in objavil le gradivo, kakršno služi kulturnemu napredku narodov, ki so v tesnem življenjskem stiku odvisni drug od drugega. Uredništvo ne bo zbiralo zaključen krog sodelavcev in odklanja zato že vnaprej klakarstvo, pač pa želi na široki bazi podati zares širok pregled vsega našega kulturnega ustvarjanja. Zato Zbornik, ki ga ureja uredniški odbor pod vodstvom T. Seliskarja, ni naperjen proti nobeni reviji in proti nobeni literarni skupini. Umetniška, znanstvena in socialna vršina bo uredništvu edino merilo za presojo prispevkov.

Zbornik bo imel stalne umetniške priloge in mnogo reprodukcij del naših umetnikov, tako da bo tudi v tem pogledu vsestransko pregleden. Prva knjiga letnika 1939 bo izšla koncem decembra t. l. Vsaka knjiga bo imela ca 200 strani, slovenski del torej ca 70 strani. Ker zaradi pomanjkanja točnih naslovov uredništvo ni moglo posebej povabiti nekaterih kulturnih javnih delavcev, vabimo ob tej priliki k sodelovanju vse tiste, ki uvidijo nujno potrebo takšnega skupnega Zbornika. Naslov uredništva in uprave: Zbornik 39, Ljubljana, Gledališka 10/III.

Zapiski

»Mladi Prekmurci«, kulturni časopis, ki izhaja v Murski Soboti, je na zunaj nekoliko prenovljen nastopil tretji letnik. V pravkar izšli 1—2 številki prinaša na uvodnem mestu članek svojega urednika Ferda Godine »V novem času«, ki programatsko ugotavlja naloge izobraženstva v današnjem položaju in problematiko naše kulture ter njene socialne podlage. Z liričnimi prispevki se oglašajo Fred Kallš, Igor Torkar in Fran Murčić. Vran pa je prispeval »Vaieto 1937«. O Mišku Kranjcu, ki je izpolnil letos trideset let in izdal deset knjigo svoje proze, piše France Vodnik. Ivan Ločin je prispeval prozo »Samo lep spomin«, Miško Kranjec pa članek »Dvajsetletnica kulturnega razvoja v Prekmurju«. Franjo Gumilar načinja razpravo o plemičih v Prekmurju. Fran Trdško pa statistično utemeljuje »Doprinos k socialni strukturi Prekmurja«. O razstavi slikarja Jekobca »Vesela prekmurščina« govori mašina, ki je prišla iz koncertne zbirke

prof. Janšo Liska. Številčno zaključuje Faberki. V zvezku sta tudi dve originalni risbi: Pirnatov portret Miška Kranjca in Fr. Kūharja »Veža«. »Mladi Prekmurci« piča o lepi vlini kulturnih prizadevanj v Prekmurju.

»Ženski svet« priobčuje v novembrskem zvezku med drugim članek Erne Muserjeve »Ob dvajsetletnici«, pesmi Vide Tauferjeve in Bete Levstikove, lepo prozo Ane Marije Klementove in Marije Tratnikove, članek dr. Marje Boršnikove »Nekaj misli o Zofki Kvedrovi ob izidu Hanke«, članek Angele Vodetove »Mir smo ohranili« in več drugih sestavkov, med njimi poročilo o razstavi slovenske knjige, oceno Silhovega »Belega dvora« in slovenskega prevoda »Dnevnika Marije Baškirčeve« itd.

Čapkov »Hovory s Masarykom« v srbskem prevodu. Matica Srpska je s podporo donavske banovine in prosvetnega ministarstva v Pragi izdala Karla Čapka »Razgovore s T. G. Masarykom«. Knjigo je prevedel dr. Krešimir Georgijević.

Španski časopis o slovenskem svetu. Pri nas še ni bilo zabeleženo, da je prišel v daljnem Peruju izhajati časopis, ki naj slovevo španskega kulturnega kroga (okrog 150 milijonov ljudi) informira o slovenskih delah in pojava. Imenuje se »El Mundo Eslavoc«. Uredništvo tega lista je v Limi (Peru), Casilla 515. Opozarjamo nanj naše poznavalce španskega jezika, ki naj bi navezali stik s temi daljnimi prijatelji Slovanov in poročali v časopisu tudi o slovenski kulturi.

Karla Čapka povest »Prvi partiz« je izšla pod naslovom »Prva smolnec« v prevodu B. Vračarjevića pri založbi »Binoza« — svjetski pisec v Zagrebu.

Shakespeare v izdaji beograjske Državne tiskarne. Beograjska Državna štamparija pripravila izdajo Shakespeareovih dramskih pesnitev v prevodu dr. Svetislava Stefanovića. Pravkar je izšel »Oteloc« v predelanem prevodu, nato pa izidejo »Hamlet«, »Sen kreme noče«, »Zimaka pravljica« in nekatera druga dela, ki jih Slovenci že imamo v mojstrskem prevodu Otona Župančiča in v enotni, okusni izdaji Tiskovne zadruge.

PREVOZE

premoga, drv, moka, selitve itd. v vseh tudi vagonskih količinah Vam izvrši točno in po najnižjih cenah s avtomobilii ali konjsko vprego prevoznistvo

A. SEMENIČ

Privoz št. 13, Ljubljana
TELEFON 26-92.

Violino kitare
in druga glasbila, od solskih do prvovrstnih instrumentov, struna in vse potrebne, dobite v veliki izbiri, najcenejše pri
WARBINEK, LJUBLJANA,
Miklošičeva cesta 4 pri Frančiškanski cerkvi
Prodaja in izposojanje klavirjev.

SENZACIJA KOSMETIKE

Morana

„Morana“ daje večno mladost in lepoto
Za ženo od 40 let naprej hormon aktiv din 60.— vrača ženi aktivnost in mladost, za ženo od 30—40 let hormon mišje žlez, din 50.—, za ženo od 18—30 let vitamin kreme visoko gorja, din 40.—, lesni hormon krem za nagubano in suho kožo din 50.—, Vitamin krem za suho in občutljivo kožo, podloga pudra din 30.—, Lisaj krem odstranjuje vsakovrstne lisaje, din 50.—, Specialni krem odpravlja lispušča, mozolji, rdeče in modre madeže din 50.—, Krem proti soncu odstranjuje vsakovrstne pege in madeže din 50.—, Rdečilo v vseh nijansah za usna in nos din 20.—, Puder v vseh nijansah, Matičica din 25.—, Pošljamo po povzetju.
»MORANA« — SPLIT
Štirokovne narveta za odstranjevanje vseh nevednosti dajemo brezplačno.

Zastopnika galanterijsko-manufakturne stroke
ki deluje v Sloveniji in je dobro vpeljan, sprejme renomirana tvornica dežnikov. Pisemne ponudbe pod štiro »Slovenec« na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9.

ZAHVALITE BREZPLAČNI CENIK

Hohner
GENERALNO ZASTOPSTVO
F. SCHNEIDER
ZAGREB NIKOLIČEVA 10

ZAHVALA

Vsem, ki ste sočustvovali z nami ob bridki izgubi naše najljubše soproge, mamice itd., gospe

ZORE VIZJAK

In jo počastili s poklonitvijo vencev in cvetja, se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo. Prisrčno zahvalo izrekamo gg. zdravnikom ženske bolnice, kakor tudi čč. sestram za njih najvestnejšo pomoč v času bolezni. Dalje se zahvaljujemo vsem, ki so jo v tako lepem številu spremili na njeni zadnji poti. Najiskrenejša zahvala vsem mojim stanovskim tovarišem. Posebno zahvalo pa izrekamo družini Jeločnik za ves njihov trud, tako v času bolezni kakor tudi po smrti.

Še enkrat vsem in vsakomur najiskrenejša hvala!

LJUBLJANA, dne 9. novembra 1938.

ZALUJOČI SOPROG S HČERKO IN OSTALO SORODSTVO

ZAHVALA

Vsem, ki ste naju v teh težkih trenutkih tolažili, ki ste z nama sočustvovali in ki ste nama ustmeno ali pisмено izrazili sožalje ob prebridki izgubi našega ljubljenelega soproga, očeta, svaka, strica, gospoda

PAVLA HERIČKA

PEČARJA IN HIŠNEGA POSESTNIKA,

ga počastili z obiskom ob krsti, obšli njegovo krsto s cvetjem in venci ter pospremili na njegovi poslednji poti, vsem izrekava tem potom najino najiskrenejšo zahvalo.

Posebno hvalo pa sva dožnja šef-primarju dr. S. Lutmanu za prisadevno, požrtvovalno skrb pri zdravljenju, proti S. Ivoševiću za cerkvene obrede, pevcem pravoslavne cerkvene občine in pevcem-pekcom za gniljive žalostinke ob grobu, sestri usmiljenki za potrpežljivo nego, vsem tistim, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani s tolažilno besedo ter nama bili v vsem v pomoč, zlasti rodbinam Špendalovi, F. Leskovarjevi, Zaplotnikovi, Nassimbenjevi, Madilejevi, Krajnovičevi ter podp. g. Božoviču.

MARIBOR, dne 8. novembra 1938.

ZALUJOČA SOPROGA S SINOM

ZAHVALA

Vsem, ki ste sočustvovali z nami ob prebridki izgubi našega dobrega soproga, očeta, brata, svaka, strica in tasta, gospoda

Jožeta Druškoviča

POSESTNIKA

ga počastili z obiskom ob krsti in ga spremili na njegovi zadnji poti, izrekamo iskreno zahvalo. Posebno zahvalo smo dožnji preč. duhovščini z g. dekanom mons. Fr. K. Meškom na čelu ter g. prim. dr. Strnadu za požrtvovalno zdravniško pomoč. Zahvaljujemo se za številne vence tako privatnikom kakor tudi raznih društev in korporacij. Zahvalo izrekamo tuk. Sokolu za častno stražo in spremstvo, gasilskim četam ter mnogobrojnim koroškimi borcem, ki so prišli od blizu in daleč ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Za ganljive žalostinke se zahvaljujemo tuk. pevskemu društvu in mestni godbi. Naj bo izrečena še posebna zahvala za ganljive poslovlilne besede ob odprtem grobu, ki so jih izrekli g. župan dr. Pločje, starosta Sokola g. Rojnik, za Zvezo legionarjev in Koroške horce g. dr. Mejak ter g. nadzornik. Grmovsek za SPD, CMD in pevsko društvo!

Vsem še enkrat prav iskrena zahvala!

Slovenj Gradec, dne 7. novembra 1938.

ZALUJOČI OSTALI

E. Seton-Thompson

»SIVKO«

VOLEČJI ROMAN

Prevedel Vladimir Levstik

S ta knjigo ponuja založba »Cesta« slovenskim bralcem dar, ki ga bodo vsi prijatelji narave s pohvalo sprejeli. Roman, čigar junak je prerijski volk! Slavni pisatelj živalskih povesti prikazuje Sivkovo usodo od trenutka, ko postane osirotel volčič rejenc ovčarjeve pisce in s tem podložnik človekovega kraljestva, pa do ure, ko se — izmučen od civilizacije — odreše skrbništva svojih gospodarjev in vrne v rodno divjino. Zgodba o dogodivščinah četvoronoga junaka je razgibana in napeta, kakor le malokatera zgodba o ljudeh; toda pripovedovalec ne ostaja na površju, ampak vodi bralca po vseh labirintih Sivkove volčje duševnosti. In čudno, ta volčja duša, ki Sivku ne brani vzljubiti človeka, a mu vendar ne dá, da bi zatajil svojo kri in se izpremenil v psa, nam postane kaj kmalu tako domača in draga, da čutimo z njo, se z njo radujemo in z njo trpimo!

Knjiga, ki jo krasil lepo število risb našega umetnika Nika Pirnata, se bo na prvi mah prikupila vsakemu prijatelju živali. Mladina jo bo uživala s snovne strani, odrasli kot psihološko mojstrstvo, in Miklavž, ki se gotovo že zalaga z darovi, bo njene žmerne cene še prav posebno vesel.

»Sivko« se naroča pri založbi »Cesta« v Ljubljani, Knafjeva ulica 5, in stane

broširan: 10 din, s poštino in odpremo 11 din;

vezan v platno: 15 din, s poštino in odpremo 16.50 din.

Po sprejetju naročila vam založba takoj pošlje položnico.

Če še nimate prvih treh knjig založbe »Cesta«, tedaj jih naročite skupaj s to četrto knjigo. Doslej so izšle v založbi »Cesta« naslednje 3 knjige:

Ravljien: »ZGODBE BREZ GROZE«,

Klabund: »PJOTR—RASPUTIN«,

Ravljien: »ČRNA VOJNA«.

PAUL RIPSON

Stratosferski pilot

Roman

Ni dvomil, da si bo naglo, kot je osvajač vsa ženska srca, tudi njo osvojil. V tem slučaju je bil prepričan, da bi se stvar zelo splašala, kajti ni malekosti, osvojitvi si hčerko in edino dedičinjo kralja pomaranč.

Kot bi bil slučaj, je sedel poleg nje v baru in se začel z njo na videz brezbrzično pogovarjati. Ni minulo pet minut, in že jo je povabil na izlet po Riverside Drivu, za eno ali dve uri, kot je dejal, in potem bi prišla na letališče nazaj, da bi zvedela, kaj se je zgodilo z letalci.

Lea je pristala na to in sledila je mlademu Argentincu, Mr. Ramonu v njegov veliki dvosedezni spider. Bila je silna mašina za devetdesetkrajškim motorjem, elegantno karosirana. Mr. Ramon je sedel za krmilo, Lea pa poleg njega. On se je bil že poprej informiral in je zvedel, da je Lea prijateljica pilota Blaira, in sklenil je, da ga mora za vsako ceno počasi iziniti. Mr. Ramon je vozil izborni svoj veliki voz, to je Lea, ki je bila sama soferka in pilotinja, takoj spoznala. Kmalu sta bila ob reki Hudsonu in s srednjim hitrostjo je vozil elegantni Mr. Ramon svojo damo po obrežni promenadi ter jo napadal z nežnimi besedami ljubezni po vseh pravih ljubezenskih osvojevanja, kateremu tudi ona ni mogla ostati tuja. Kako drugače

je govoril kot Fred, ki je bil sicer strasten, a silno resen, da skoraj dolgočasen.

Med tem časom pa je drvelo stratosferno letalo v višini osemnajstih kilometrov s hitrostjo nad enatisoč kilometrov na uro v smeri proti zapadu. Letalo je gnano od turborakete, v kateri je gorela zmes bencina in stisnjene kisika in porivala stroj z blazno hitrostjo naprej. Raketna cev iz najboljše vanadijskega jekla je bila nameščena na spodnjem delu trupa in iz nje je švigal dolg plamen, ki pa je bil enako kot vse letalo, neviden zemeljskim očem, ker se je to vršilo visoko nad zemeljsko površino, kamor ne sega nikako oko.

Bruss in Fred sta se ves čas mirno pogovarjala. Preteklo je že pol ure, odkar sta spravila turboraketo v tek, in ker se je polet vršil popolnoma normalno, sta sklenila, da se še za eden ali dva kilometra dvigneta, in potem letita v tej višini še pol ure. Potem pa bi bilo treba misliti na spuščanje.

Brezhibno se je stroj dvigal, ubogajoč višinskega krmilila, in že čez nekaj minut je kazal višinomer 21.000 metrov. Hitrosti ni bilo mogoče meriti v tem skoraj brezkončnem prostoru in tako sta bila letalca vezana le na domneve.

Po preteku pol ure je Fred začel zmanjševati pritok bencina in stisnjene kisika v turboraketno cev, toda le zelo počasi in previdno. Posledica se je takoj pokazala na višinomeru. Padanje se je pričelo in s tem najnevarnejši trenutki poleta. Fred in Bruss sta imela za vsak slučaj opasana padala, da bi mogla rešiti življenje, ako bi se pristajanje iz take višine ponesrečilo. Toda Fred ni

ni mislil na to. Hotel je na vsak način dospeti na zemljo tako lepo, kot se je bil dvignil.

Ni trajalo pol ure, in že sta bila v višini desetih kilometrov, a ob enem sta tudi popolnoma zaprla dotok plinov v raketo. Sedaj se je začelo normalno spuščanje. Tu sta šele po dolgem času spet začela gledala zemljo pod seboj. Radovedna sta bila, kam ju je bilo zaneslo. Ko sta bila v višini samo še tritisoč metrov, sta zapazila veliko reko, ki se je vila skozi deželo, polno jezer. Ob reki sta bili dve veliki mesti. Obadva sta napeto gledala, kaj bi to moglo biti, ko je Fred naenkrat vzkliknil ves navdušen:

— Minneapolis in St. Louis. Tu v sredi pa teče Mississippi. Kolikokrat sem že tu pristal kot prometni pilot na letališču ob reki.

Bruss še nikoli ni bil v tem mestu in je zato z zanimanjem gledal navzdol, med tem ko je Fred z varno roko pilotiral stroj na letališče.

Ko sta pristala, nista zbuvala nikake pozornosti. Bruss je ostal v letalu, Fred pa je izstopil in se prijazno pozdravil s svojimi starimi znanci na letališču.

— Prihajam iz New Orleansa in sem na poskušni vožnji. Oddati moram samo brzojavko v New York, vzeti bencina in nato odletim naprej za Mitchell Field.

Med tem ko je Fred oddal na letalski pošti brzojavko za New York, so mehaniki napolnili tank z bencinom. Ker je bila turboraketna cev tako konstruirana, da se je dala zapreti, ni nihče sumil, kakšno letalo ima pred seboj.

Med tem sta se bila Mr. Ramon in Lea vrnila

s svoje promenade ob Hudsonu. On je bil zadovoljen s svojim uspehi, kajti objubil mu je, da pride zvečer na sestanek v nekem plesnem salonu na Broadwayu, pa ne v enem onih splošnih lokalov, kamor lahko pride vsakdo, če plača dva dolarka vstopnine, temveč v privatni elegantni »speakeasy«, kjer je samo znanim gostom bil dovoljen vstop, seveda proti primerni vstopnini. Da so se v takih lokalih točile tudi alkoholne pijače, o tem ni bilo treba dvomiti. Mr. Ramon se je dogovoril z Lejo, da ga bo čakala doma, in da jo bo prišel iskat s svojim vozom.

Vsa družba je bila spet zbrana na letališču pred praznim hangarjem in radovedno čakala poročil. Tri ure je bilo preteklo od zadnjih besed drznih letalcev in ker se nikomur n' iljubilo iti domov na kosilo, so vsi skupno obedovali v restavraciji na letališču. Razpoloženje za tako skupno kosilo pa ni bilo pravo, kajti misli vseh so bile nekje daleč za onima, ki sta jih bila zapustila zjutraj in se podala na nevarni poskusni polet.

Ob pol štirih popoldan, ko so nekateri že hoteli oditi, je zabrel telefon in javila se je pošta na drugem koncu letališča, ki je bila že poprej obveščena, da pričakuje nujno brzojavko, ter poklicala šefa motornega oddelka na aparat:

— Halo, Mr. Pins, ravnokar je došla brzojavka sledeče vsebine: »Minneapolis, letališče, ob 14. uri 22 minuti. Srečno tu pristala. Odletiva takoj nazaj. Bruss. Blair.«

Pet minut pozneje je bil tudi že brzojavni sel z izvirno depešo v restavraciji, in vsem je bilo, kot bi se jim bil odvalil kamen od srca.

ZAHTEVAJTE POVSOD

JAMAICA KOCKE

IZDELUJE »IKA« IZDELOVANJE KOCK ZAGREB

MALI OGLASI

Službo dobi
Beseda 1 Din. davek 3 Din; za šifro ali daja nje naslova 5 Din. Naj manjši znesek 17 Din.

Pisarniško moč
Iščem za soboradniško ordinacijo. Pisarne ponudbe pod šifro »Pisarniška moč«.

Stalno službo
dobi samostojna prodajalca s prvostavnimi referencami v slačkarni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Kavčija zaželjena«.

Samostojno gospodinjstvo
zanesljivo in polno, z dobrih spraveh, sprejemem takoj k obitelji z 2 otrokoma proti dobremu plačilu. Znanjem nemščine ali francosčine. Vprašati: Aljaževa cesta 7, Sp. Šilka. 26259-1

Frizerka
dobra moč, dobi mesto takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26293-1

Pomožno natarakico
misliti in postreljivo, za nedelje in praznike, sprejme boljša gostina. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26211-1

Raznašalca blaga
za takoj išče večja trvdka. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26251-1

Praktikantka
za trgovino boljše tehnične stroke, dobi mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Praktikantinja«.

Več krojačev
damske konfekcije, dobi delo na dom. Pisarne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Damska konfekcija«.

Frizerko
proti dobri plači, sprejme salon Titnik Miro, Ambrožev trg 9. 26281-1

Več dobro izvežbanih moči
priljubljen - preživljam sprejemem takoj, zgornjih delov čevljev. Naslov v vseh posl. Jutra. 25773-1

Knjižarskega pomočnika
za nemški znanstveni sortiment, samo samostojno, izurjeno moč, išče knjigarna v Zagrebu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Knjižarska«.

Gospodično
zmožno samostojno opravljati pisarno, sprejemati stranke, znanje več jezikov zaželeno, pogoj strojstva, slovenščina, srbohrvaščina in nemščina, sprejemem. Potrebna kavčija din 3000. — Ponudbe z navedbo plače na ogl. odd. Jutra pod »Agilna zanesljiva moč«.

Kuharico
samostojno, za vsa gospodinjstva dela, marljivo in pošteno, sprejemem takoj proti dobremu plačilu. — Znanje nemščine ali francosčine potrebno. Vprašati: Aljaževa cesta 7, Sp. Šilka. 26258-1

Službe išče
Vsaka beseda 50 par. davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 12 din.

Uradnica
z večletno prakso, z znanjem slovenskega in nemškega jezika, želi dosegati mesto premeniti. Ceni, dopise na ogl. odd. Jutra pod »Vestna in poštena«.

Trgovska sotrudnica
z znanjem slovenščine in nemščine, želi sedanje mesto premeniti. Ceni, dopise na ogl. odd. Jutra pod »Marljiva in točna«.

Dobra kuharica
starejša, poštena, bi prevzela gospodinjstvo pri boljšem samostojnem gospodu ali gospiji proti niži plači. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Starejša poštena kuharica«.

Šivilja
damske na dom za prvostanjske dame obleke in prvočlane; no produkuje po brzi gotovi metodi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Po želje«.

INSERRAJ V »JUTRO«

Ukali
Beseda 1 Din. davek 3 Din; za šifro ali daja nje naslova 5 Din. Naj manjši znesek 17 Din.

Gostilno
na prometni točki v Ljubljani, odam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26298-19

Malo delavnico
oddam. Šmartinska cesta 10. 26309-19

Posest
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

7-stanovanjsko hišo
novozidana, 3 kopalnice, vrt, v severnem delu Ljubljane. Netto donos 32.000. Cena din 330.000 — prodaja Realiteta pisarna A. Adamič, Gosposvetska 7. 26296-20

Večje število parcel
kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in pa stanovanjskih hiš ter vil, ma napravu gradbeno strokovno izobražen posredovalec.

Kunaver Ludvik
Cesta 29. oktobra 6. Telefon 57-33. Pooblaščen graditelj in sodni cenitelj za osavete brezplačno na razpislo. 25-70

Stanovanje
Beseda 1 Din. davek 3 Din; za šifro ali daja nje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

3-sobno stanovanje
lepo, suho s kopalnico in vsemi pritlikinami v novi villi za stadionom oddam čisti stranki. Leto tam oddam 1 sobno stanovanje malo članski družini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26033-21

Enosob. stanovanje
oddam. Komidar, Vodnikova c. 35. 26312-21

Trisobno stanovanje
lepo, s kopalnico, oddam odrasli družini za 1. december. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26310-21

Moderno stanovanje
lepo, odam takoj v Šiški. Vprašati: Trafika, pariza. 26289-21

3-sobno stanovanje
lepo, suho, s kopalnico in vsemi pritlikinami v novi villi za stadionom oddam čisti stranki. Leto tam oddam 1-sobno stanovanje malo članski družini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26035-21

Stanovanja
Beseda 1 Din. davek 3 Din; za šifro ali daja nje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Manjše stanovanje
za 3 člansko družino išče marna. solidna stranka za takoj. Ponudbe z navedbo nazivov na ogl. oddela. Jutra pod »Vseletv takoj«. 26300-21a

BMW mali avto
dobro ohranjen, ugodno stroka. DKW zastopstvo 1. Lovše, Tyrševa cesta 35. 26282-10

Stroji
Prešo na vreteno ali pogon srednje močno, kupim. Ponudbe na Franc Krelj, Kranj. 26298-29

Pohištvo
Beseda 1 Din. davek 3 Din; za šifro ali daja nje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Pohištvo
avto in še rabljeno. Ki za šifro prodati ali se mo dati v strambo sprejemem v posebnih od delih v komisijko prodajo po zelo ugodnih pogojih. Kupov je v tem oddelku vedno dovolj za dobro ohranjeno pohištvo. Vse reklamo prekrbimo sami. Sporočite nam na dopisnici ali usno. Prevost polni štra v naš komisijki oddelku prekrbimo se mi, Ivan Mathian Ljubljana, Tyrševa cesta 12. 12-12

Sobo odda
Beseda 1 Din. davek 3 Din; za šifro ali daja nje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Solnčno sobo
lepo opremljeno, s strogo »repariranim vvhodom, oddam boljšemu gospodu.« Florjanska ul. 31-1. 26316-23

Lepo sobo
oddam 15. novembra enemu ali dvema gospodoma s hrano ali brez. — Jenkova 13, 1. nadst. 26175-23

Sobo
lepo opremljeno, s soupromobilno kopalnico, oddam. V hiši dvigalo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26269-23

Lepo sobo
oddam 15. novembra enemu ali dvema gospodoma s hrano ali brez. lenkova 13-1. no ali brez. 26175-23

Prijazno sobico
z dobro domačo hrano, oddam solidnemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26251-23

Sobe išče
Beseda 1 Din. davek 3 Din; za šifro ali daja nje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Opremljeno sobo
v centru, strogo separirano, izjem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sem stalen in točen«. 26314-23a

Dopisi
Beseda 1 Din. davek 3 Din; za šifro ali daja nje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Prijatelj
Vas pričakuje. 26290-24

Varočnik »JUTRA«
se varovavati za 10.000 Din.

Ženitve
Vsaka beseda 2 din 3 din; za dajanje 1 din; najmanjši znesek 17 Din

Boljša vdova
srednjih let, s 50.000 din gotovine, bi se poročila z boljšim gospodom. Cenjene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zadovoljstvo«. 26280-25

Razno
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Od Vas je odvisno, da imate obliko vedno kot novo
zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH
Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Trafika — Svetlokalnica

Prvovrstni trboveljski PREGOG
brez prahu, koks, suha drva nudi

I. Pogačnik, BOHORICEVA 5.
Telef. 20-59

Sveže najfinije norveško ribje olje
iz lekarne dr. G. PICCOLLAJA v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam

Najkrasnejše polnilno pero na vsem svetu!

Polnilnoma novovrstno polnilno pero, ne le stilistično moderno, marveč moderno tudi v osnutku in posposobnosti — Parker Vacuumatic. Njegovo gladko tekoče pero je iz najfinjšega zlata, ki mu je konica prekrita z naboj izbranim iridijem. Piše na obe strani: normalno za korespondenco, na drugi strani pa finije za številke in beležke.

Vsaka velikost polnilnega peresa ima zlata peresa s sedmero različno širokimi konicami, piščičimi na obe strani s garantirano za 25 let. Ni ga načina pisanja, ki bi bil mogoč ta peresa poškodovati in vendar se njih konice voljno prilagodijo vsakršni pisavi.

Polnilnoma različno od vseh drugih polnilnim peres po zaslugi patentirane Parkerjeve polnilne naprave z diafragmo na polnitve v 5 do 10 sekundah.

Parker Vacuumatic

MEHANIČNO GARANTIRANO POPOLNO

Drži 100% več crnila kot ZNAMENITI DUOFOLD

NALIVNO PERO: Din. 750, 600, 500, 450. PRIMERNI SVIČNIČNI Din. 350, 250

NOTTER I DRUG, GUNDULICEVA ul. 5, ZAGREB

Dobavlja RADIOVAL d. o. z. Ljubljana, Dalmatinska št. 13.

BLAGO za tapeciriranje najnovejše vzorce samo pri Sever, Marijin trg 2

MEDNARODNA ŠPEDICIJA

Emil JEDLOVČNIK, Dravograd

izvršuje na postaji Dravograd — Meža vsa uvozna in izvozna ocarinjenja po kulantni tarifi. — Priporoča se istočasno za prevoze, taritske in carinske informacije.

»JUTRO« ZAVARUJE!

Umri je po daljšem bolehanju, previden s tolažili sv. vere naš ljubljani soprog, oče, sin, brat in svak, gospod

ANTON JERMAN
DAVČNI URADNIK V POKOJU

Na zadnji poti ga sprejmemo v četrtek, dne 10. novembra 1938 ob 4. uri popoldne izpred mrliške veže Vidovdanska c. 9 na pokopališču k Sv. Križu. LJUBLJANA, dne 9. novembra 1938.

Zalujoč:

MARIJA, soproga; JANEZ, sin; MAJDA, hčerka; in ostalo sorodstvo.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znancom tužno vest, da nas je za vedno zapustil naš predragi oče

MAJCN BLAZIJOŠ
PRIVATNIK

Pogreb dragoga pokojnika bo v četrtek, dne 10. novembra 1938 ob 4. popoldne v Radečah pri Zidanem mostu na mestnem pokopališču. Zidani most, dne 10. novembra 1938. Naj počiva v miru!

Zalujoč ostali:

sinovi, hčerka in vsi ostali sorodniki, rodbina STRAH

Tisoče zahval prejema »MORANA«

SMRT PLESAVOSTI

»MORANA« SPLIT
DELA CUDEŽ!

»LASJE PRESTANEJO TAKOJ IZPADATI INZPASTEJO NA PLESASTEM MESTU — ODSTRANI PRILJAJ IJAČA IN HRANI LASNE KORENINE.«

POSILJAMO PO POVZETJU STEKL. IN SO-

ZEPIR TRAJNOGOREČE
10 KG
DRV
NA 24
UR

10 SODOBNO
POPOLNOMA
ENAKOMERNA
TOPLOTA

ZA KURJENJE Z DRVMI

Zahtevajte brezplačni prospekt!

»Zephir« d. d. Subotica

Samoprodaja:

LJUBLJANA: Venceslav Breznik
CELJE: R. Rakusch
MARIBOR: Pinter & Lenard
BREŽICE: Löschnigg & Schmidt.

Zahtevajte povsod znamenite »ZEPHIR« štetlinke iz iste tvornice.